

FLACĂRA SUPPLEMENT
Paginile I, II, III, IV

30 Decembrie 1947 — 30 Decembrie 1977

Poporul suveran

Semnificativ și revelator reflex, ori de câte ori pe ecranul memoriei noastre derulăm filmul istoriei, evenimentele de prim-plan ne apar printr-o imagine simbolică încetățenită în conștiința publică fie de documentele epocii, fie de artele pătrunse de misiunea lor patriotică. Astfel, evocând evenimentul istoric la ordinea zilei, Proclamarea Republicii, dintr-o dată vom avea înaintea ochilor, întipărită pe retină chiar în acele momente sau revăzută în pagini de cronică, acea tumultuoasă Horă din Piața Palatului, pornită spontan, în mijlocul unei mulțimi fremătând entuziasmat la vestea mult așteptată a instaurării „domniei poporului” prin el însuși, a transformării acestuia în „potestate supremă” cum năzuiau vizionarii înaintași de acum un veac și cum abia atunci, prin lupta comunistilor sprijinită de întreaga națiune se petrecuse. Din această imensă mare de oameni tălăzuind, ca un periscop pornit din adâncuri, țșnea o pancartă simplă pe care sta scrisă, cu litere la fel de simple, marea cucerire revoluționară a zilei de 30 Decembrie 1947: TRĂIASCĂ REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ.

Tot în ambianța acestei piețe, devenită prima scenă a istoriei noastre contemporane, se desfășoară cu oțiva mai în urmă acel prim act, perfect sincronizat cu voința și inițiativa întregului popor prin partidul comunistilor, al răsturnării guvernării fasciste, acolită

hitlerismului, declanșându-se astfel insurecția națională armată, piatra unghiulară a întregului proces revoluționar care a urmat. Și tot în această piață, printr-o suită de memorabile manifestări, masele revoluționare și democratice aveau să impună și să consfințească primul guvern muncitoresc-tărănesc, alt moment-cheie în lupta pentru cucerirea întregii puteri politice în stat, cărui i-au urmat noi și importante victorii în înfrângerea forțelor reacționare, în adoptarea unor măsuri care să facă ireversibil cursul dezvoltării țării pe principii noi. „Proclamarea Republicii — sublinia în cuvântarea rostită la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a P.C.R. secretarul general al partidului, primul președinte al României — a deschis calea puternicelor transformări revoluționare socialiste din patria noastră. Aceasta corespunde, de fapt, cu asumarea de către clasa muncitoare a misiunii de înaltă răspundere istorică de a conduce națiunea noastră pe calea făuririi noii orinduirii sociale, a socialismului și comunismului în România”.

Hora din Piața Palatului recheamă în memoria noastră o horă pereche, desigur pe altă spirală a anilor, pe altă treaptă a ascensiunii noastre socialiste,

(Continuare în pagina 9)

NICULAE STOIAN ■

Împreună cu noi, Nadia, Teodora și Adina vă urează, stimați cititori și colaboratori, la mulți ani cu fericire, sănătate și împlinire într-o viață înflorire și a patriei cinstire. ■

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ ■

COLINDUL RĂNILOR DE CERB

Fost-au fost și fir-ar fi
Lerui-leruire,
lumea plină de copii
lerui-leruire
în sălbaticul tărîm
lerui-leruire
dînspre care coborim
lerui-leruire,
în tărîm făgăduit
lerui-leruire
unde pruncii s-au nutrit
lerui-leruire.
a venit un cerb rănit
lerui-leruire
de săgeți din înfinit
lerui-leruire,
sîngele din el curgea
lerui-leruire
și zăpada se topea
lerui-leruire
cerbul care alerga
lerui-leruire
cu nînsori roșii nîngea
lerui-leruire
și de sînge picurat
lerui-leruire
apele au fulgerat
lerui-leruire
și de sîngele căzut
lerui-leruire
întrebările-au tăcut
lerui-leruire
cerbul sta în fugă mut
lerui-leruire
ca o veste din trecut
lerui-leruire
și cum se stîngea amar
lerui-leruire
se-nîlni cu-un gospodar
lerui-leruire.
— Pui de cerb, tată de cerb,
lerui-leruire
vin' la mine că sînt sterp,
lerui-leruire
vin' la mine să-mi fii fiu
lerui-leruire
că pe lume mi-e tîrziu
lerui-leruire
neamul mi s-a terminat

lerui-leruire
drumul mi s-a-ntunecat
lerui-leruire.
— Omule, Codria ta
lerui-leruire
din drum nu mă-mpiedica
lerui-leruire
că sînt cerb și tu ești om
lerui-leruire
că tu dormi cînd eu nu dorm
lerui-leruire,
că tu plîngi cînd eu alerg
lerui-leruire
că mîncîci carne de cerb
lerui-leruire,
eu mîncînc frunză de pom
lerui-leruire
și nu mă ating de om
lerui-leruire
fiu țî-aș fi de s-ar putea
lerui-leruire
Omule, Poftia ta
lerui-leruire,
dar la masă cum am sta
lerui-leruire
tu altfel și eu așa ?
lerui-leruire.
Și pe urmă, om din om,
lerui-leruire
ce ursită duce-vom
lerui-leruire
eu trăind din loc în loc
lerui-leruire
tu mereu pe lingă foc
lerui-leruire
tu noroc, eu nenoroc,
lerui-leruire
tu-oricînd îți ai un loc
lerui-leruire
eu abia pot să mă-ntorc
lerui-leruire,
eu sînt fugă, tu ești loc,
lerui-leruire
că pe creștet coarne duc
lerui-leruire
și în coarne cuib de cuc
lerui-leruire
Omule, nu mă opri
lerui-leruire

că n-am cum te pricopsi
lerui-leruire,
la vreun tîrg de oameni vii
lerui-leruire
mergi și cumpără-ți copii
lerui-leruire,
și-aș vrea să-ți mai spun ceva
lerui-leruire
Omule, Puterea ta,
lerui-leruire
Nu am cum să-ți fii eu fiu
lerui-leruire
cit îți este de tîrziu
lerui-leruire
că sub cer și pe pămînt
lerui-leruire
mai bătrîn ca tine sînt
lerui-leruire
și-aș putea și fii să-ți fii
lerui-leruire
însă, omule, eu știu
lerui-leruire
că la masă de vom sta
lerui-leruire
și sărac vei fi cîndva
lerui-leruire
tu, cu toată mila ta,
lerui-leruire
pe mine mă țîi minca
lerui-leruire.
Omul sta și-l asculta
lerui-leruire,
și izvoare auzea
lerui-leruire
din adîncul tristei blăni
lerui-leruire
din cerbești, amare răni,
lerui-leruire
dar cum sta rănitul cerb
lerui-leruire
și vorbea cu omul sterp
lerui-leruire
viscoalea hohotitor
lerui-leruire
viscoalea pe vorba lor
lerui-leruire
viscoalea în fel și fel
lerui-leruire
rănilor-ngețau pe el
lerui-leruire.
— Vino, omule, și vezi
lerui-leruire

vin' să vezi și să nu crezi
lerui-leruire
rana mea de la nămiezi
lerui-leruire
e legată cu zăpezii
lerui-leruire
unde tu mi-ai pune ham
lerui-leruire
țurțuri mari de sînge am
lerui-leruire
rănilor ce mi le port
lerui-leruire
mă țîn viu deși sînt mort
lerui-leruire
Omule, Sterpia ta
lerui-leruire
tu cuvîntul nu-mi uita
lerui-leruire
ca să poți să ai copii
lerui-leruire
trebuie rănit să fii
lerui-leruire,
peste-un an mă voi topi
lerui-leruire
rănilor se vor porni
lerui-leruire
că eu nu sînt cerb cum par
lerui-leruire
înrîstăte gospodar
lerui-leruire
că eu sînt, Omule sterp,
lerui-leruire
Anul Nou cu chip de cerb
lerui-leruire
Rănilor mi-au înghețat
lerui-leruire
timp s-aveți pentru urat
lerui-leruire
soarele va răsări
lerui-leruire
rănilor se vor topi
lerui-leruire
și-nainte de amurg
lerui-leruire
eu prin răni am să mă scurg
lerui-leruire,
Omule, Căldura ta,
lerui-leruire
cătore casă de-ai pleca
lerui-leruire
lingă geam vei auzi
lerui-leruire

colindețe de copii
lerui-leruire
grijă ai, nu-i izgoni
lerui-leruire
că sînt chiar ai tăi copii
lerui-leruire
dă-le un covrig și-un măr
lerui-leruire
că-ți sînt fii într-adevăr
lerui-leruire,
dă-le-un măr și un covrig
lerui-leruire
ia-i în casă că li-i frig
lerui-leruire.
Eu în totă te preschimb
lerui-leruire,
că ești spațiu și sînt timp
lerui-leruire,
însă eu îți dau copii
lerui-leruire.
Omul fața-și întorcea
lerui-leruire
cătore, stearpă, casa sa
lerui-leruire
și cînd colo, ce vedea
lerui-leruire
casa nu mai era ea,
lerui-leruire
un palat de răni părea
lerui-leruire
și-un colind o-nconjura
lerui-leruire
un colind ca de argint
lerui-leruire
și copiii în colind
lerui-leruire :
„Fost-au fost și fir-ar fi
lerui-leruire
lumea plină de copii
lerui-leruire
cît trăiesc și cît vorbesc
lerui-leruire
omul blind și omenesc
lerui-leruire
și un An cu chip cerbesc
lerui-leruire
și-un colind copilăresc
lerui-leruire.”

ADRIAN PĂUNESCU ■

Dialoguri în tren

pornind de pe malul mării pînă în inima țării

Mamaia, minus zece grade. Peisaj existențialist cu plajă pustie, valuri disperate și pescăruși triști. Printre geometriile din beton și sticlă, ireale în lumina puternică a zilei, sectoristul își plimbă nostalgiile și încearcă lacătele. Dincolo, pe Siut-ghiol, cițiva dau la bibani (bibani pe Siut-ghiol?!), în vreme ce la piscina „Parc” siluete în vacanță și în slipuri combină cu multă dăruire pahare de „Martini” cu lungimi de bazin. „Să vedeți însă ce este aici simbăta și duminica, se extiază responsabilul, un litoral în miniatură!” Nu ne indoim. Spre Constanța, decorul se animă. Ba în centru este chiar Inghesuială. „Avem peste trei sute de mașini, ne spune un taximetrist, dar tot facem față cu greu”. În fața gării, vreo treizeci de taxiuri așteaptă rapidul de 15,50 care întârzie cam un sfert de oră. „822”-ul vine dinspre Mangalia aproape gol și se umple în cinci minute.

★

De cart, în vagonul 1 bis, elevul sergent Ludovic Boros, anul trei la Institutul de marină. Miine dimineață va fi la Baia Mare, între ai săi.

— Cum se simte un ardelean pe mare?

— Prima dată se uită la ea și se freacă la ochi, spunind că așa ceva nu există. Apoi se înscrie la Institutul de marină. În mijlocul mării nu știu cum e, că n-am fost decît cu șalupa citeva mile de țarm, dar la anul...

— Ei, ce crezi că va fi la anul?
— O să-mi iau examenele cu foarte bine, cum le-am luat și anul acesta și o să mă și însor. Desigur, pentru asta îmi doresc vînt bun la pupă.

★

Ion Pinzaru este revizor de ace în gara Agigea și din 1943 muncește la C.F.R.

— Cum a fost anul acesta pentru dumneavoastră, tovarășe Pinzaru?

— Cum să fie? Acum două luni l-am înmormîntat pe tata. Incolo, toate bune. Familia este sănătoasă, avem un apartament frumos în Eforie Nord. Știți cum arăta orașul în '49, cînd am venit eu aici? Paragină, nu alta!

— Ce vă doriți în 1978?

— Ce să-mi doresc? Sănătate, pentru că retribuția o să crească în februarie. Iar pentru oraș, o sală de spectacole și o baie publică pentru cei care nu stau la bloc, ca să nu mai plece oamenii pînă la Constanța pentru așa ceva.

★

— Pe mine mă cheamă Petre și sînt bucătar, pe soția mea o cheamă Florica și e ospătară, iar el este fiul nostru și de trei ani și jumătate se numește Jerard.

— !?

— Păi da, pentru că tot ne mai numim și Filip, iar nouă ne-a plăcut tare mult actorul acela francez.

— Și unde plecați acum, la sfîrșit de an?

— Noi locuim în Neptun de trei ani și este primul concediu pe care-l facem la părinți, în Ardeal. Terminăm împreună un an bogat. Au fost și necazuri, dar nu le-am băgat în seamă. Cînd ai un copil frumos și locuiești tot timpul într-o stațiune ca Neptun, necazurile sînt mărunte.

★

Ion și Carolina Dan și-au petrecut concediul pe litoral între 5 și 22 decembrie. Au mai fost și acum doi ani și acum un an, însă anul acesta a fost mai frig în camere, deși au primit mîncare mai bună.

— Noi, bărbații, făceam glume ca la șezătoare, nu le dădeam pace să lucre la femeii și ne-am împrietenit și cu familia lui Falay care lucrează la Reghin, la viori.

— Și nevestele unde lucrează?

— Amîndouă sînt cooperatoare fruntașe, dar aici au făcut prosoape și draperii.

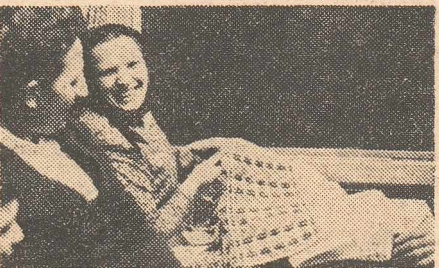
De cart, în vagonul 1 bis, elevul sergent Ludovic Boros

Micul Jerard (sau Gerard, mai franțuzește) la primul său drum spre inima țării

Badea Vasile D. Dinoiu, fără cîrd, în chip de vedetă

Carolina Dan termină pînă acasă și prosopul

O parte din lotul de volei: junioarele Virginica și Otilia

Și o luară oltenii spre munte, după tricotate

La București, un ger de crapă pietrele. Cu cei o sută cincizeci și ceva de centimetri pe care îi are înălțime, badea Vasile D. Dinoiu s-ar descurca, desigur, mult mai greu prin Inghesuiala Gării de Nord dacă n-ar fi ajutat de președintele C.A.P. Băltăgești, județul Constanța. Proaspăt descins din accelerat, badea Vasile ne zîmbește ca o vedetă de cinema.

— De unde vii, bade?

— De la Băltăgești, unde-s cioban la C.A.P.

— Și unde mergi?

— În concediu, acasă, în Argeș.

— Cum a fost anul acesta pentru matală?

— Bun, cum să fie? Sănătos și eu, și ai mei din comuna Corbi și mioarele. Înțelegi că sînt la sectorul ovine și cîrdul meu a ieșit primul și la lină și la lapte.

— Și ce îți dorești anul viitor?

— Păi, sănătate, că nu prea mă lasă reumatismul, și să ies iar primul cu cîrdul meu.

★

— Cum vă numiți?

— Eu, Virginica Gavrilă, iar ea este prietena mea Otilia Secoșan. Venim, cum vedeți, de la Constanța, unde sîntem eleve la Școala sportivă și facem parte din lotul de volei. Grupul nostru e mai înainte, uitați-vă, se uită tovarășul profesor după noi.

— Unde vă grăbiți?

— Plecăm la Bușteni, în tabără.

— Bucurii, necazuri, anul acesta?

— Numai bucurii. Am fost amîndouă selecționate în lotul de junioare al țării, cu școala am ieșit campioane naționale și în vară am făcut și două deplasări în străinătate, tot cu școala, în Austria și în R.F.G., unde firește am jucat volei și am și cîștigat.

★

În holul caselor de bilete de la clasa întii, unde e mai cald, Dorel se zbenzue în jurul mamei sale, așteptînd să tragă personalul spre Rupea.

— Ce-ai vrea să-ți aducă Moș Gerilă?

— Dacă nu-i e peste mîna (se uită la maică-sa) o bicicletă, că și eu am făcut eforturi și m-am făcut mai cuminte.

★

La 10,40 fix acceleratul 221 pleacă spre Timișoara. Tropăim pe culoar să ne mai încălzim. În compartimente nimeni nu îndrăznește să se dezbrace. În cel cu numărul 20 din vagonul 11, pică insistent din tavan o apă tulbure pe o damigeană de vin așezată între două perechi de picioare care se ferec strategic de ploaie. Aglomerație mare și firește nu lipsește nici scena cu două bilete pentru același loc. Ion Drăghici și Marin Crăciun se sprijină sănătos pe cite un picior și privec. Au căciuli la fel și sînt olteni din Crîmpoia, dulgheri de meserie.

— Unde mergeți?

— Pînă la Brașov.

— Cu ce treburi?

— Facem cumpărături. De obicei cumpărăm de la Tirgoviște, unde facem zilnic naveta, dar în concediu și în sărbătorile legale cumpărăm din Brașov sau din București. Acum vrem să luăm tricotate pentru familie.

— Ce necazuri ați avut anul acesta?

— N-am avut. Nici eu, nici prietenul meu Marin.

— De ce vorbiți în locul lui?

— Pentru că sîntem vecini. Și nu vă spusei, sîntem și prieteni.

— Și ce vă doriți la anul care vine?

— Am să vorbesc tot eu și pentru el. Eu vreau să zugrăvesc casa și să-mi fac o magazie, iar el, Marin, va trebui să facă o fată, ca să avem fiecare cite doi băieți și o fată.

★

Într-un compartiment, șase fete și un băiat, toți din Sibiu, studenți în Bucu-

rești. Maria Oprea Popa, ultimul an la agronomie, își dorește o repartiție pe măsură în județ. Solomon Rodica, de la engleză, proaspăt căsătorită cu un viitor stomatolog, ar vrea ca în 1978 să aibă și un băiețel, după ce în anul acesta revista „Viața studentescă” i-a publicat nuvela „Ce bine e acasă”, titlu care n-are nici o legătură cu repartiția, dat fiind că prin căsătorie ea nu mai este sibiancă, ci bucureșteancă.

— Cum este viața de student la fizică, Nicolae Prodan?

— Frumoasă, mai ales cînd iei și examenele. În plus, căminul nostru de la Măgurele este o adevărată bijuterie, lucru pe care vi-l poate confirma și prietena mea, Elena (o strînge ușor de umăr, ca să înțeleg mai bine), studentă tot la fizică.

Pe Valea Prahovei, soare. Predeal. Schiuri, zăpadă, imagine de pliant turistic.

De la Ploiești încoace s-a mai încălzit în tren. Conducătorul Emilian Filip o roagă pe colega mea Elena Ghera să nu-l fotografieze lîngă o fată ca să nu creadă biata nevastă-sa altceva.

Lîngă mine, un tînăr slab, neras, obosit.

— Am fost la Brăila s-o iau pe mama la noi, la Sibiu, să stea măcar pînă la primăvară și dac-o vrea să rămînă chiar mai mult. (Trece unul mic și negru cu un miel alb în brațe ce se lasă mîngîiat plin de responsabilitate: „Eu am terminat școala și l-am scos pe Vasilică prin județ.”)

— Unde lucrați? Il întreb pe tînărul cu care stăteam de vorbă.

— La „7 Noiembrie”. Sînt ajutor de maistru. 1977 a fost bun. Fabrica produce pentru anul viitor, mie mi-a crescut retribuția, familia e sănătoasă.

La Făgăraș cobor și-mi iau la revedere de la el. Se numește Vichente Duțu și își dorește ca în 1978 să aibă tot atîtea bucurii ca și pînă acum.

În spatele gării Făgăraș, un grup de tineri cu schiuri așteaptă autobuzul. Aflăm că pe Valea Simbetei este programat un concurs de schi. Alții se îndreaptă spre autogară, să prindă autobuzul de Breaza. Bănuiești crestele înzăpezite ale munților. Cele șapte taxiuri ale orașului nu mai pridesc. Șoferul ne spune că iarna vine aici lume aproape ca în toiu verii „Bate acum revelionul, se duc oamenii la Simbăta, la complex. Taxiuri ar mai fi, dar nu prea sînt șoferi și astfel nu ne putem trage noi sufletul”. În gară, unii pleacă acasă, la Sibiu, alții chiar spre București. Acceleratul 222 vine cu o întârziere de numai cîteva minute, în schimb compartimentul e sloi. Ne strîngem unii lîngă alții să ne mai încălzim. Mai schimbăm cîteva cuvinte să mai treacă uritul. Un bărbat solid, cu o ceafă pătrată și o față lată, țaran din Voivodeni, își tot dăscălește băiatul, un flăcău zdravăn și timid. „Mergem la control. Are operație la ochi, i-a sărit în primăvară o piatră în dreptul. Acum l-a operat doctorul Petre Stănescu de la Spitalul 22 din București și l-a salvat. Tare aș vrea să-i mulțumesc și dacă matală (se uită spre mine) poți s-o faci în presă, te rog, fă-o. Mulțumește-i și lui și celor care l-au îngrijit”.

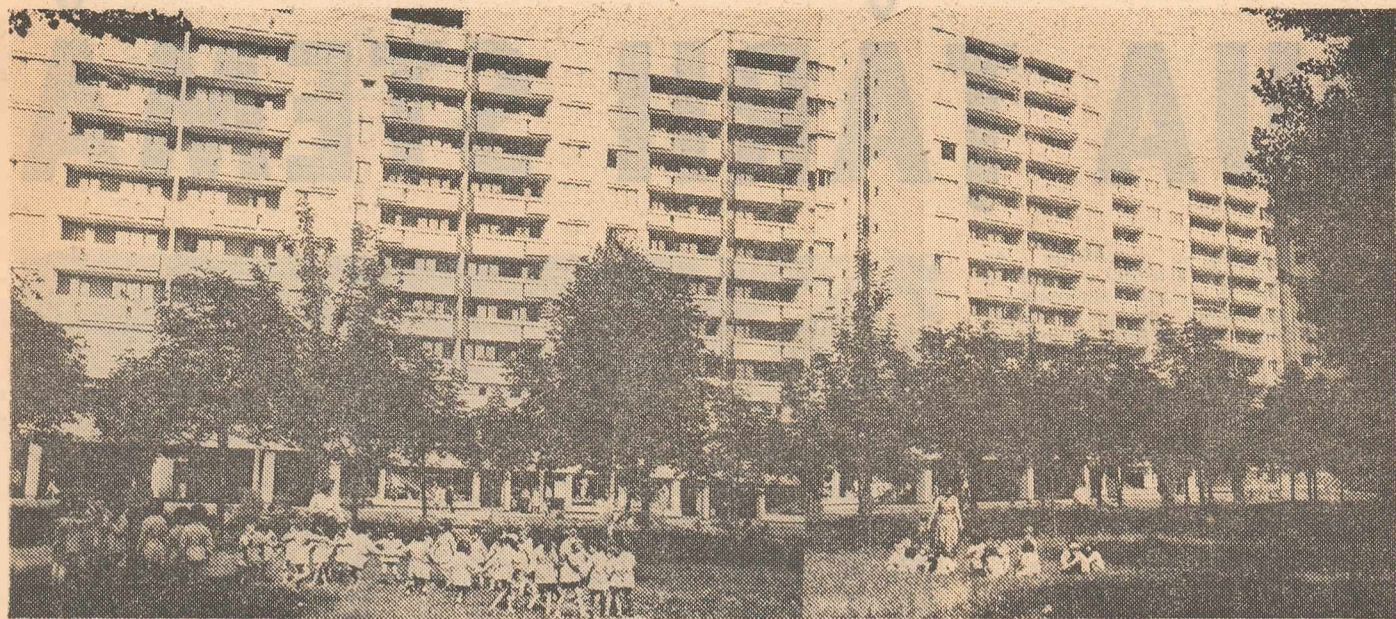
★

Ne întorcem cu acceleratul 222. Alți oameni, alte gînduri. Bucurii, frămîntări, dorințe, scurte bilanțuri, acum la îngemănarea dintre ani. Oameni obișnuiți, întîmplări obișnuite. De ce în tren? Pentru că părinții își doresc măcar pentru cîteva zile copiii aproape, iar copiii li se face dor de părinți. Pentru că în lumea aceasta diversă pe care o întîlnești în trenuri, înaintea unui nou an, întîlnești omul din toată țara, întîlnești viața celor 365 de zile comprimate în cîteva ore.

Pagină realizată de ELENA GHERA și RĂZVAN BĂRBULESCU

Începem un nou și decisiv an ferm hotărâți să răspundem cu abnegație prin noi fapte de muncă, chemărilor partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu

O imagine a vieții cotidiene din cetatea hunedoreană a oțelului, o imagine reprezentativă pentru oricare din noile aşezări ale muncii.

Anul care vine, anul sideral 1978, este un an plin de evenimente fundamentale pentru destinul patriei și pentru destinul fiecărei cetățean al republicii. Un an lumină în care se concentrează toate speranțele și visurile noastre de mai bine. Un an în care totul este prevăzut și antecalculat pînă la dimensiunile milimetricilor, în care se deschid perspective extraordinare pentru împlinirea forței noastre de creație și de muncă.

Programul de dezvoltare economică-socială a României în anul 1978 este complex și vizionar. Vizionar nu în domeniul imposibilului pentru că tot ce se prevede a se împlini în cele 12 luni care urmează în calendarul existenței noastre este calculat riguros și pe deplin posibil. Strălucită sinteză a societății noastre, un plan de perspectivă, fie și numai pentru un an, reflectează cu o exactitudine orară tulburătoare, științifică, grija comunistilor români pentru istoria țării, pentru progresul ei, consecvența și justețea politicii partidului care imprimă vieții noastre un ritm nou, o calitate nouă, revoluționară. Într-o lume zguduită de tensiuni, de crize politice, economice, sociale și morale, România demonstrează că un popor care dorește să trăiască în pace cu popoarele lumii, să lucreze la fericirea sa, impune respectul comunității internaționale și exemplul său devine un simbol. România anului 1978 devine tot mai mult simbolul lucidității și al înțelepciunii, al efortului creator, al dinamismului, al mobilității și speranței într-o viață lipsită de grijele zilei de mâine. Vom face un pas hotărâtor în transformarea României dintr-o țară în curs de dezvoltare, într-o țară cu o dezvoltare economică medie, cu toate că statisticile organizațiilor internaționale consemnează creșterea decalajului dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Reține atenția procentul creșterii preliminate a producției globale industriale: 10,6 la sută față de anul 1977. În general, se estimează evoluții dinamice în toate domeniile vieții economice și sociale, luînd ca termen de comparație și ca dată de pornire anul în care încă trăim. Venitul național urmează să crească, în aceste termene de referință, cu 11,0—11,5 procente iar veniturile totale reale ale populației cu 7,9 la sută. Evoluțiile prevăzute sînt impresionante și ele urmează să fie materializate printr-o mobilizare revoluționară de forțe, în condițiile în care dînd viață politicii partidului nostru comunist, la planurile de viitor participă toți oamenii muncii și fiecare în parte devine factor decisiv al progresului. Ascendentalul nostru în această teribilă revoluție tehnico-științifică reflectată adînc în atitudinea revoluționară a oamenilor față de muncă, este generat de faptul că fiecare individ are în fața ochilor scenariul desfășurării istoriei și cunoaște sensul propriului său destin. Practic nu există om al muncii care să rămînă în afara programelor de perspectivă, care să nu-și cunoască sarcinile derivate din sarcinile generale trasate pentru domeniul său de activitate. Dar toți știm că anul 1978 devine fundamental — ca dealtfel toți anii prin care am trecut — pentru evoluția calității muncii noastre, a pro-

duselor finite ale muncii noastre și pentru evoluția calității vieții noastre. Depinde de noi, de felul în care vom ști să ne mobilizăm eforturile, cît de apropiat sau de îndepărtat e pragul realizării visurilor noastre.

Prin urmare, producția globală industrială va fi în anul 1978 de 821,6 miliarde lei. Ceea ce înseamnă, printre altele, că vom produce 64.510 milioane kWh energie electrică, 12.070 mii tone oțel, 33 mii autocamioane, autotractoare și autobasculante, 72 mii autoturisme de oraș, 330 de locomotive electrice și diesel pentru linii magistrale, 546 nave maritime etc. Dar esențială în acest inventar de produse va fi calitatea lor în stare să satisfacă propriile noastre exigențe de civilizație și să fie în orice moment competitive la nivel mondial. Iată de ce anul 1978 va trebui să fie anul unor reglaje fine și exacte, anul unor ritmuri de gîndire și de acțiune pe măsura noilor sarcini, anul unor confruntări decisive cu vechile mentalități, cu inerția, comoditatea, indiferentismul și reaua credință. Un an în care, în procesul revoluționar al muncii, se va perfecționa și calitatea omului.

S-a stabilit un amplu program de măsuri pentru îndeplinirea sarcinilor economice ale anului 1978. Acest program e cunoscut. Dar aplicarea lui trebuie să cîștige în eficiență și exactitate privind mai ales: realizarea ritmică a producției în structurile sortimentale necesare economiei, utilizarea deplină a capacităților și suprafețelor de producție, îmbunătățirea organizării și productivității muncii, sporirea calității lucrărilor de întreținere, revizii și reparații, creșterea gradului de utilizare a parcului de mașini-unelte, respectarea riguroasă a graficelor de livrări pe baza prevederilor din programul de cooperare între ministere, centrale, întreprinderi și între județe, accelerarea procesului de asimilare, modernizare, innoire și tipizare a produselor, perfecționarea tehnologiilor, întărirea controlului tehnic de calitate în toate fazele procesului de fabricație etc. Un program concertat, un efort suprem de concentrare, de creație științifică și tehnică în așa fel încît să fie valorificate toate resursele de inteligență și de muncă existente la ora actuală pe platformele industriei românești.

În ansamblul armonios, echilibrat și polivalent al economiei noastre, tactica și strategia cultivării pămînturilor pînă la atingerea parametrilor industriali rămîn o preocupare fundamentală și în anul 1978. De-a lungul ultimilor ani am consemnat recolte nemaipomenite, istorice, pe teritoriul fertil al țării. Cu toate că n-am avut întotdeauna condiții climatice favorabile. Transformînd tot mai mult agricultura dintr-o activitate tradițională într-una modernă, ridicînd-o la nivel de știință, nu numai în academie ci pretutindeni unde a fost posibil pe ogoare, țărâni români sînt preocupați în anul care vine de folosirea rațională a pămîntului și utilizarea intensivă a întregului fond funciar, de creșterea suprafeței arabile prin integrarea în circuitul agricol a suprafețelor abandonate temporar, de amplasarea mai bună a culturilor în

concordanță cu condiții pedoclimatice specifice, de exploatarea optimă a sistemelor de irigații și înșămînțarea pe aceste suprafețe a culturilor care dau producțiile cele mai mari, de intensificarea acțiunii de modernizare a plantațiilor pomicele și viticole, de realizarea capacităților de sere și solarii etc. Preocupări care apropie agricultura de fluxurile tehnologice industriale. De altfel, numai în anul 1978 urmează ca agricultura să fie dotată cu 13.200 tractoare, 3.900 combine autopropulsate pentru recoltat cereale, echipamente de recoltat porumb, combine de recoltat sfeclă, combine de recoltat cartofi, se vor da în funcțiune pentru irigații 289,7 mii hectare și se vor trata pămînturile cu 1.685 mii tone îngrășăminte chimice și 50,0 mii tone pesticide în substanță activă. Practic, anul 1978 trebuie să însemne, tînd cont evident și de condițiile pedoclimatice, un an al perfecționării activității în agricultură, al eficienței și calității produselor agricole de consum sau industriale.

În acest vast șantier de modernizare a industriei și agriculturii, în anul 1978, un rol important revine științei și cercetării științifice. Astăzi, nu se poate concepe o societate civilizată în afara științei și tehnologiei. Conform programului, în anul viitor vor fi executate 664 obiective de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică și vor fi introduse și extinse 293 tehnologii noi și modernizate. Ceea ce implică mobilizarea tuturor oamenilor de știință și a cercetătorilor să-și intensifice eforturile pentru identificarea de noi resurse naturale, valorificarea superioară a celor existente, pentru extinderea utilizării deșeurilor, pentru creșterea con-

tribuției cercetării și ingineriei tehnologice la ridicarea productivității muncii.

Întreagă această galaxie de elemente care va compune civilizația noastră în anul 1978 este produsă în primul rînd pentru satisfacerea nevoilor existenței cotidiene dar și pentru participarea noastră la schimbul mondial de valori, de produse prelucrate prin inteligența și efortul temeinic al omului de pretutindeni. Se prevede ca în anul 1978 să facem comerț exterior în valoare de 81,8 miliarde lei. Și una din priorități în relațiile noastre comerciale internaționale o constituie intensificarea tratativilor cu partenerii externi pentru realizarea integrală a unor acțiuni de cooperare și specializare.

Știm deja că venitul național va fi în anul 1978 de 500 miliarde lei. Din acest buget se vor asigura resursele necesare pentru fondul național de dezvoltare economică și socială dar și investițiile necesare pentru creșterea nivelului de trai. Oamenii vor simți în anul viitor un spor substanțial de bunuri de consum pe piață, într-o largă diversificare sortimentală, de calitate mai bună. La acest capitol se verifică de fapt imediat felul în care muncim cu toții în sectorul nostru de activitate, răspunderea fiecăruia față de calitatea produselor pe care le execută. Amploarea comerțului, legată strîns de evoluția exigențelor populației, va duce, de asemenea, la perfecționarea organizării și funcționării rețelei comerciale.

Dar anul 1978 va fi anul în care veniturile totale reale ale cetățenilor republicii vor spori cu 7,9 la sută. Fondul de retribuție, în valoare de 180,8 miliarde lei, va asigura sumele necesare acțiunii de majorare a retribuțiilor tarifare din prima etapă a cincinalului, etapă eşalonată cu două luni mai devreme decît fusese prevăzut și care se încheie la 1 iunie 1978. Este absolut necesar să subliniem faptul că într-o lume în care crește șomajul și statisticienii prevăd creșterea prețurilor la mărfurile de importanță vitală, în România anului 1978 numărul locurilor de muncă crește pînă la 7.050 mii iar prețurile se vor menține planificate la valoarea lor actuală. Iar trecerea la reducerea parțială a săptămînii de lucru dă posibilitatea oamenilor să se bucure cu adevărat de roadele muncii lor.

Ne așteaptă un an mare, un an tînar, cum zice poetul, plin de mari examene de conștiință, un an de profund angajare în sensul progresului, pe care numai printr-o strînsă și fermă unitate de concepție și de transpunere în realitate îl vom împlini, convinși că ne-am făcut pe deplin datoria. Un an în care calitatea muncii și calitatea omului sînt decisive, un an care ne apropie și mai mult de marele nostru ideal de a trăi într-o țară cu înalt nivel de civilizație în concertul națiunilor lumii, liberi, independenți, fericiți.

A. DOHOTARU ■

Nu așteptăm un miracol

viața noastră a fost și rămîne un munte enorm de pietriș și nisip n-am așteptat niciodată un miracol am trudit din greu înecați în sudoare

și azi noi trudim și șiroaie de sudoare curg

de la primul strigăt de cocoș pînă la pacea lină a nopții trăim bucuria muncii și-n viața această vrem să lăsăm ceva moștenire chiar dacă e numai o curată conștiință comunistă

NIKOLAUS BERWANGER ■

În românește de ANTON PALFI ■

Intrare în griu

Toată iarna vom cînta Ierui-Ier, toată iarna vom stringe zăpada cu miinile, pînă ni se vor înroși miinile, toată iarna vom gîndi la Bădica

să ne visăm griul ca pe-o columnă, sămînță lingă sămînță, piine lingă piine.

O, ca un tigru își arată el spicul, vulcanic și binecuvîntat, toată iarna o vom petrece acolo

în peripatetica școală a griului cu palmele arse de dogoarea zăpezii... Căci grija noastră pentru griu e-acolo

în Cimpia Română și griul e cu noi și se bucură. Mare este acest destin îngemănat, mare este această știință deprinsă în școala înaltă a griului. Niciodată nu vom fi repetenți, toată viața vom crede-n Bădica

Traian să ne gîndim griul ca pe-o columnă.

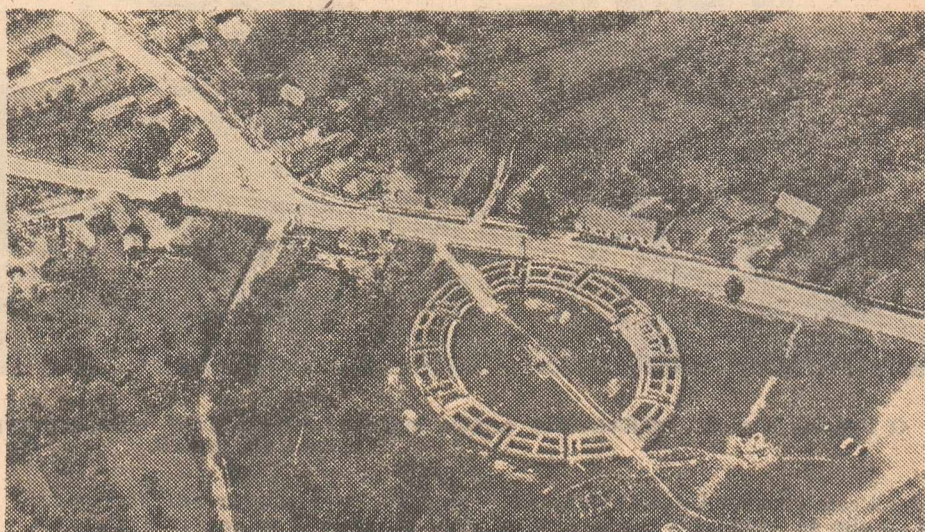
TITUS VIJEU ■

VECHILE „ȚĂRI”, SUB NOUA ȚĂRII STEMĂ

Vechile „țări” sub noua stemă a țării... România, țara cea mare, e plină de astfel de țări, precum cea a Hațegului, a Severinului sau a Vrancei (sau a Oașului, sau a Oltului, sau a Birsei, sau a Dornelor, sau a Crișurilor...), entități străvechi ale geografiei fizice și demo-spirituale, ținuturi cu trăsături specifice, expresii ale unității în varietate a pământului nostru, a ființei noastre și, în același timp, mărturie, luminind temelii ce se pierd în timp, ale întemeierii noastre în spațiul Carpaților și al Dunării. Ele, aceste „țări”, au fost atestate ca atare în acea „tulburătoare epocă a enigmei”, cum o numea un scriitor-istoric, premergătoare întemeierii primelor formațiuni statale ale românilor, dar o epocă ce, și prin aceste „țări”, își desfășoară enigma, luminând, odată cu străvechimea, neîntreruptă, marea noastră dănuire, în forme de viață și de civilizație care ne tulbură ca un

memento. Atestarea în documente ca „țări” („terrae”), în accepția arhaică a termenului, deci ca ținuturi autonome, a nenumărate depresiuni montane și văi de ape, într-o epocă pentru unii neguroasă și enigmatică („Țara Severinului”, de pildă, pe care o prezentăm în aceste pagini, e menționată încă din 1233, dar înainte de ea a fost menționată „Țara Oltului” și mai înainte „Țara Birsei”...), dovedește că aici, în toate aceste locuri, au existat forme timpurii de organizare politică, acele „Români locale”, cum le numea Nicolae Iorga, cu rol de pivot în coagularea țării și ființei care sîntem azi. Cum arată ele, aceste „țări” — cele mai vechi, mai arhaice cuiburi de viață ale românilor — în ziua contemporană, sub noua stemă a patriei, sub domnia și sub lucrarea acestor ani tumultuoși, cei mai dinamici, cei mai densi în înfăptuire din istoria României și a românilor?

„Țara Hațegului”, deschidere spre țară, spre timp, spre lume

Un prieten gazetar îmi povestea, acum câțiva ani, următoarea întâmplare: „Eram în gară la Rovinari, în Gorj. Un om, un țăran voinic, cu haină de dimie și căciulă de miel, m-a întrebat cit e ceasul. Din vorbă în vorbă, aflu că vine din Clopotiva, din Țara Hațegului, să-și vadă băiatul, electrician-miner la Rovinari. Și iar din vorbă-n vorbă, nu știu cum, tănuind noi despre Hațeg, despre vechimea Hațegului, ajungem la istorie... Omul izbucnește: „Așe o fost scrisă istoria, soarele ălui de-o scris-o! La noi, în Hațeg, au fost lupe grele, da' nu așe cum s-o scris! Nu știam cum să interpretez izbucnirea, fișnită parcă dintr-un imens alean. „Ce zici c-a fost?” îl întreb. „Rău, zice el. Al de-o scris istoria e o luda. No, că vezi dumniata, or vint romanii de la București, ca să lupe cu noi, cu dacia. Pe mine și pe cumnatu-meu Onuț ne-or tipat jos de pe cai cu funiile. Veneau și ălalți după noi, în fuga cailor... Ne fipau cu funiile, zbierau la noi, da' degeaba. Era să-i batem rău, numa' n-o vrut omul ăla cu aparatul să pozeze. Tare rău s-o mîniat... Dacă n-ar fi fost scrisă istoria așe, nu ne-ar fi bătut romanii. Omul ăla cu aparatul ne-o spus că altfel nu mere, decît așe”. Aveam în față un figurant din filmul „Dacia”, care-și jucase rolul chiar acolo, în satul lui, cînd veniseră cei cu aparatele de filmat. De fapt, nu un rol. Omul meu era încă un dac. Pentru el și pentru cumnatu-său Onuț, războiul dacoroman nu se încheiase. Romanii, pentru el, erau undeva, pe la București, prin „regat”. Acolo, în Hațeg, la Clopotiva, stăpîni sint doar ei, dacia, cei învinși nu de romani, ci de ăl de a scris istoria, care-i „o luda”.

Mi-am amintit această întâmplare povestită de prietenul meu în chiar inima Hațegului, la Clopotiva.

Clopotiva, vatră străveche de viață, „cel mai mare și poate cel mai vechi sat al Hațegului”, spun istoricii, atestat de documente încă din 1360, dar cu rădăcini ce coboară, după toate semnele, pînă la rădăcina milenului, și chiar mai jos. Satul vecin, Riul de Mori (sau „Ri di Moare”, cum zic cei ai locului, sat ce dă numele comunei în care e înglobată și Clopotiva), e scris în hrisoave din 1351. La numai 3 kilometri e Grădiștea, cu ruinele augustei Ulpiei Traiane, la alți câțiva e Sarmizegetusa lui Decebal, mai încolo e Streiul, rîul comorilor marelui rege, spre apus, la vreo 10 km, se vede curmătura Porții de Fier transilvane, pe după grumazul căreia s-au arătat, în primăvara lui 102, legiunile biruitoare la Tapae, undeva, sub picșele zărilor înierate, ghești turla zburcînd spre cer a străvechii cetății a Densusului, pe care legendele locului au crezut-o mauzoleu roman, care, precum se știe, e mult mai nouă, e operă a cnejilor locali, dar încadrînd în ziduri bolovani de marmură din divina Ulpie. Sintem în plină istorie, în aerul tare al mării ei, sintem, totuși, aici, în peisajul cu munți tociți și păduri bătrîne, într-un loc în care totul pare contras la dimensiunile liliput — poate ca să degajeze demiurgul. Clopotiva, sat micuț, sat cu ulițe strimbe, întortocheate, firave ca niște pirae pe care le treci dintr-o săritură, vegheate de case scunde din birne, case jucăroare, parfumate, scilcitate, romantice, vechi, unele vopsite în albastru și verde, cele mai multe în ocră, cu culoarea și cu sonoritatea ceramicii răscoapte de soare, case bătrîne, măcinate de timp și mai ales de asaltul betonului și al pietrei. 150 din cele 250 de case din Clopotiva sint, spun statisticile primăriei, noi, construite în ultimele două decenii, pe temelii de beton, cu pereți de zid. Sat ce se schimbă, cum se schimbă toate, dar sat al Hațegului, ținut sau „țară” ce

conservă, mai mult ca altele, acrul de arhaică provincie romană, de simbură de demult al ființei noastre.

Oamenii, s-ar părea, au rămas străvechi, într-o lume pură, incoruptibilă, clopoul e încă la mare cinste (numele Clopotivei, spun unii, vine de la clopot, dar, după alții, s-ar putea să vină de la clop...), ca și haina de miel, ca și scurtele de dimie, ca și morile de apă care încă mai macină, ca și săniile cu tălpi de lemn cu care se aduce, vara, din munte, finul, da, oamenii, s-ar părea, au rămas străvechi, neclintii nu numai din rădăcini, dar și din rosturi, deși C.A.P.-ul din Clopotiva (250 de familii, aproape 1000 de brate de muncă) scoate, de la un timp, recolte de cartofi de cite 17000—18000 kg la hectar, fruct al unor iscusințe mai recente, de cea mai modernă culoare tehnică. Oamenii străvechi, locuri străvechi, o lume de vis, de taină, de vrajă, dar în vraja căreia s-a insinuat, se pare, în timpuri mai noi, un sentiment obscur de iremediabilă degradare, resimțit acut de localnici însuși. „Apoi, no, nu mai sintem ce-om fost odată!”, mărturiseste unui cercetător, în ajunul ultimului război, un om din Clopotiva, un oarecare Pogany, coboritor dintr-o bătrînă stirpe răzășească innobilată de Ioan de Huniade. Oamenii nu mai sint ce-au fost; înfrîngerea romană, care s-a răsucit mereu în ei, prin voacuri, ca un șarpe-sfredel purtat în sin, e urmată de o lentă, dar implacabilă cadere socială, care înseamnă, după epocă, știrbire, șerbire, aservire, detronare din vechile privilegii, nostalgia unui paradis pierdut. Campaniile monografice ale lui D. Gusti descoperă la Clopotiva, în 1936, un sat sărac, în care pămîntul (puțin și arid) „e lucrat primitiv, așa cum au moștenit de la înaintași”. Ovid Densusianu, marele fiu al Densusului hațegan, ocupîndu-se de „Graiul din Țara Hațegului” (unul din cele mai bogate, mai colorate, veritabil tezaur lingvistic al românilor), se ocupă, de fapt, nu numai de graiul, ci de viața din Țara Hațegului, reproducînd, de pildă, astfel de cuvinte, auzite de la o bătrînă: „Trăim cam rău; apai cum să nu trăim rău, că nu să fac bucacele? Bărbatu miău o murit ge patrușprezeși ani, copilu mi l-o omorit ursu. Așeș sus la pădure, s-o dus cu vicele ș-o eșit ursu la mieră... Am rămas numa cu doo fec. Pă una am măritat-o, da nu șede cu bărbatu, că-i urîșos. Ha mai mică ie la domni”. Geograful Ion Conea, unul din harnicii cercetători ai acestei „țări”, observă, bătînd Clopotiva și așezările dimprejur, că „unul și același munte are un nume pentru oamenii din cutare sat și alt nume, pentru oamenii dintr-un sat vecin; cutare anumită apă, la fel”. Aceste „individualități lingvistice” își au, în optica cercetătorului, o explicație istorico-socială certă, și anume crunta, totală, incredibilă izolare a satelor și a crîngurilor de oameni, fiecare din ele trăind, în micu-i țarc, ca „într-un birlog de urși”, ca într-o oază suspendată dincolo de timp, fără nici o atingere cu ce se întîmplă nu pe pămînt, nu în lume, dar nici în orizontul de după dealul vecin.

Peste munții și dealurile acestea străvechi, anii din urmă au aruncat niște punți, o cunună de punți, înfășurînd ea niște eșarfe întreg ținutul, legînd între ele așezările izolate, legîndu-le, în același timp, cu lumea, cu timpul, cu civilizația, cu mișcarea.

La Clopotiva și în așezările din jur se ridică azi una din cele mai impunătoare cetăți ale energiei din cite s-au ridicat în această țară. Aici, sub streșina Retezatului, cu despletire de punți ale noului peste tot ținutul, se construiește o uriașă hidrocentrală, pusă-n mișcare de apele Riului Mare și ale afluenților lui,

colectați din întreaga „țară”. Marca centrală va avea o putere de 335 MW, fiind, ca mărime, a doua (după Lotru) de pe riurile noastre interioare, ivind în inima Hațegului, undeva, sus, în zona zăpezilor ce se sting abia către vară, la confluența dintre cleștarul izvoarelor și cer, un uriaș lac alpin (200 de milioane de metri cubi), în care se va oglîndi un baraj înalt de peste 170 de metri. Aceasta este, în mare, lucrarea, una dintre cele mai spectaculoase ale cincinalului, o performanță de gîndire tehnică și de artă și în același timp o operă care, trecînd peste rostul ei economic, se inscrie în peisajul acestei „țări” ca un prodigios monument de civilizație, cu consecințe de o mare întindere și de o mare intensitate în viața omului.

Dacă vom spune că peste 200 de oameni din Clopotiva, că peste 1000 din Țara Hațegului (statistică, evident, încă „în lucru”, cifrele ei amplificîndu-se nu zi de zi, ci ceas de ceas) au devenit constructori pe marele șantier, cei mai mulți dobîndindu-și de pe acum o profesie, o calificare, încă vom spune puțin. Dacă vom spune că vechile sate cu case de birne se ascund (se „șiscăvesc”, zic localnicii) în umbra întemeierilor noului, încă vom spune destul de puțin (și, nota bene, nu vom face o figură de stil, ci, pur și simplu, vom copia fotografic realitatea: într-adevăr, rețelele de asfalt ale noilor drumuri, late de cite zece metri, ca să se poată așterne peste basculante de cite 50—60 de tone, drumuri întinse pe temelii și pe stîlpi de beton peste vechile ulițe ale satelor, fac ca bătrînele case de lemn să nu-și mai arate, la zi, decît ferestrele, crescute parcă de-a dreptul din sol). Dacă vom mai adăuga că la punctele ce se cheamă Brazi, Brădăleț și Baraj (toponimice noi, încă netrecute pe hărți, dar toponimice care, observa un confrate, încep să fie știute, pe-aici, la fel ca și Sarmizegetusa) au apărut veritabile orașele, așezări muncitorești de cabane-vile cu străzi moderne, cu electricitate și cu asfalt, cu magazine, cu școli, cu cămine pentru copii, încă nu spunem totul. Totul, de fapt, nici nu se poate spune, cî puțin nu acum, cînd peisajul, inclusiv cel uman, este încă în fierbere, într-o patetică și convulsată retopire a structurilor lui într-o calitate nouă. Important e însă că în această lume străvechi și neclintită, în această tulburătoare și parfumată oază arhaică, în aceste mirifice sate-cuiburi ascunse sub streșina Retezatului au apărut constructorii, purtătorii prin excelență ai febrei creației, ai dinamismului existenței, ai neastîmpărului schimbărilor. Ei au adus, în acest Hațeg pur și primordial, o nouă civilizație, cea a măsurilor mari, ca și constructorii romani ce au tăiat pe aici, printre culmi, pe sub drumurile de azi, șoseaua arhaică a originii noastre. Într-un fel, și acești constructori au pășit într-o lume a etnograficului și sint, deci, niște descălecători.

Hațegul se schimbă din temelii. Hațegul totuși rămîne același, așa cum îl știm, frumusețile lui, simetriile vechi ale locului nu se tulbură, ci numai se-mbogătesc. La Sarmizegetusa (sat care, în anii din urmă, s-a împodobit cu mari edificii, cu importante nuclee industriale, sat

care, în anii ce vin, va deveni oraș), în frumosul muzeu, al locului, instituție venerabilă, veche de mai bine de cinci decenii, constructorul hidrocentralii se întâlnește, refăcînd un vechi dialog, de mult și silnic întrerupt, cu strămoșul, pietrele, atît cele vechi cit și cele noi, fiind așezate în rost de aceleași miini, cu priceperi diferite de la epocă la epocă. În orașul Hațeg (el însuși un centru al noului, cu importante industrii și cartiere de blocuri moderne, răsărite încă mai înainte de ivirea hidrocentralii), un tînăr inginer, constructor al cetății lumii, îmi vorbește, cu pasiunea puțin cam prea explozivă a neofitului, despre ce-au inventat ei, constructorii, pentru ca simetriile și frumusețile vechi ale locului să nu se tulbure. Unul din tunelele subterane ale hidrocentralii va trebui să străbată, pe o distanță de cîteva kilometri, Parcul Național al Hațegului, monument al naturii, rezervație de animale rare (riși, căprioare, capre negre și, bineînțeles, faimoasa colonie de zimbri), parc păzit de grija severă, de gelozia care nu admite compromisuri, a omului de știință din zilele noastre. Ca să nu deschidă fronturi de lucru aici, tulburînd miracolul naturii și viața fiarelor rare, constructorii au imaginat un sistem de lucru strict subteran, un sistem ce le va da de furcă, ce va cere eforturi mari, dar care, zice tînărul inginer, „se merită”. Hațegul trebuind să rămînă Hațeg, cu tot ceea ce are el sublim și unic.

Reintors la Clopotiva, în plin șantier al „cetății apelor”, aflu că valorificarea acestor ape au făcut-o, de fapt, și strămoșii, în hotarele satului aflîndu-se urmele unui apeduct, unul din cele ce alimentau, se pare, augusta Ulpie. Deci Riul Mare a mai fost deviat, cu aproape două milenii înainte de devierea ce i se pregătește acum, prin niște iazuri sau brate care, rupîndu-i albia și risipînd-o peste cîmpie, au compus un pitoresc și eficace sistem de irigație, din care urmașii celor învinși de romani s-au înfruptat și se înfruptă copios și astăzi. Fără el, fără acest sistem de irigație, oamenii, poate, nici n-ar fi dănuit pe aceste pămînturi. Pămînturi în care, cînd intră cu fierul uneltei, omul scoate și astăzi pietre, ciadîndu-le în patele de tarlale ca pe niște stranii și înfricoșătoare statui de zei vrăjmași. Aducînd aici marea industrie, hidrocentrala va ridica, în același timp, și fertilitatea acestor pămînturi, ce vor ieși definitiv de sub imperiul stihiei, al naturii vrăjmașe, intrînd în canonul impus de om. Constructorii de pe Riul Mare captează, deci, niște izvoare arhaice, ce-au mai fost captate, iar noi ne facem datoria să îndrumăm spre ei, spre cetatea lumii pe care ei o înalță, firul unui izvor al spiritului.

În autogara orașului Hațeg, la plecare, caut cu ochii un om în haină de dimie, cu căciulă de miel și cu grai colorat, care să mă întrebe cit e ceasul și care să-și verse minia împotriva „ălui de-o scris istoria”, o inacceptabilă istorie a înfrîngerii, care-l roade și azi, după aproape două milenii... Dar nu-l găsesc. Peronul folește de tineri în salopete, după vorbă localnici, angajați ai șantierului de pe Riul Mare. Istoria, aici, se rescrie, de data asta cu mina lor, prin participarea lor.

„Țara Severinului”, la ora noilor Porți de Fier

La Drobeta-Turnu Severin, într-o iarnă împărătească, aruncată ca o hlamidă voievodală pe umerii de Carpați ai unela din cele mai vechi dintre vechile noastre „țări”, ne întîlnim, din nou, cu istoria, cu

izvoarele dacice și romane, ne întîlnim, din nou, cu construcția, cu marca construcție, cu cele mai mari cetăți ale energiei, ale lumii, ridicate în România. Și nu numai în România.

Dar mai întâi, ceva despre iarnă, despre o iarnă care, aici, e cel puțin neobișnuită. Că despre o iarnă care, aici, s-ar putea zice că este dublă.

E, mai întâi, iarna orașului, a cetății de scaun a vechii „țări”, iarnă suavă, luminoasă, caldă, calmă. Când în alte părți vremuiește cu geruri grele, când în alte părți vremuiește cu ninsori viscolite, aici, lângă piciorul Podului lui Traian, clima cu influențe de Mediterană, aceeași care primăverile infloreste smochinii, leandrii cipreșii și castanul dulce, face din iarnă o poveste sau o feerie, o iarnă de operetă, o pauză de alb, un „respiro” în rotirea multicoloră a zilelor anului. Cele mai reci temperaturi din decembrie sînt, spun statisticile ultimelor decenii, cam în jur de 2 grade Celsius. Cerul, e drept, s-a schimbat, e altul decît în aprilie sau în iulie, din albastru a devenit mai gri, dar nu negru, nici măcar plumburiu, citeodată e chiar opalin, citeodată sugestia luminii meridionale se păstrează intactă. Nici o violență, nici o ciocnire mai aspră între arbori și vînt, nici o încordare. Decît numai cea a oamenilor.

Deci să notăm, lângă peisaj, încordările sau eforturile acestui an 1977, ce se încheie atît de frumos, în această împărătească iarnă. La Șantierul Naval (care în anul ce vine va celebra 120 de ani de existență și care în 1972 lansa, cu titlu de record al dezvoltării sale și al ambițiilor sale, nave de 2000 tdw) s-au făcut pregătiri pentru intrarea în fabricație a navelor de 7000 tdw. La întreprinderea de vagoane (și ea bătrînă, înființată în 1882, odată cu stația C.F.R. a orașului) s-a produs de două ori mai mult ca în 1972. Aceleași succese la Combinatul de prelucrare a lemnului (întreprindere nouă), la Combinatul de celuloză și hîrtie (întreprindere nouă), la întreprinderile (toate noi) din noua Orșovă, orașul sutelor de blocuri moderne, ce mai păstrează doar numele din orașul vechi, cel cu apeducte și canale de piatră din epoca daco-romană, cel cu dovezile vechii vămi a Diernei, cel cu clădiri bătrînești, cu geomlic și arome de cafele turcești evadînd în străduțele-ulițe, toate înghițite de uriașul lac de acumulare (17000 hectare de apă, 150 de kilometri lungime) al Sistemului hidroenergetic Porțile de Fier I. Aceleași succese la Porțile de Fier I, marea hidrocentrală dată în funcțiune în 1972, marea hidrocentrală unde, la 3 decembrie anul acesta, a fost livrat sistemului energetic al țării cel de-al 35-lea miliard kWh. Și unde, în aceeași zi, un întreg peisaj, cuprins în mișcările oamenilor, s-a încordat, s-a răscuțit, și-a ieșit din matca-i și firea-i veche, nemiscate și strimte, inaugurînd, lângă Ostrovul Mare, lucrările unui nou colos energetic, Porțile de Fier II, operă, ca și prima poartă a energiei, a colaborării dintre România și Iugoslavia. Evenimentul, petrecut în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, împinge și mai departe orizonturile unei construcții care, aici, în „Țara Severinului”, au fost, în acești ultimi ani, atît de largi, ele încercuind din toate zările vechea „țară” și deschizînd-o, în același timp, spre toate zările.

Aici, pe șantierul Porților de Fier nr. II, e iarna dublă, e cealaltă iarnă, de fapt iarna-iarnă, deodată cruntă, cu frig năprasnic, cu vînturi și viscole alergînd peste spațiile largi, ca niște hațe de lupi cu spulber de ger în spicul muștășilor. Ostrovul Mare (și dincolo pe malul sîrbesc, comuna Prahovo), șantier al celei mai noi cetăți a luminii, una din cele mai mari ale continentului, ce va îmbogăți cele două popoare cu un flux de energie de cite 1,2 miliarde kWh anual. Au început excavațiile (se vor excava, spun proiectele, 14 miliarde metri cubi de pămînt), n-a început, evident, montajul (se vor monta, spun aceleași proiecte, peste 70000 de tone de construcții metalice și

reintînesc pe inginerul Gh. Sălăgeanu, comandantul șantierului „Porților vechi”, om cu o viață de om petrecută pe șantiere, venit, din minister, „ca să pună la punct niște lucruri”, și zimbetului lui tînesc, pe un chip care nu mai e chiar așa de tînr, cu o zăpadă care nu știu dacă e chiar zăpadă pe tîmple, comunică, prin telepatie, cu toate fețele, pe care flutură un suris identic. „Așadar, construim din nou!” par a zice aceste zimbete, „așadar, înălțăm iarăși o mare hidrocentrală, de fapt un monument al tehnicii, un unicat, poate, al genului” par a zice acești constructori, acești romantici sau profesioniști ai iernilor aspre, ca și ai arșițelor, acești oameni ce (îmi spune inginerul Sălăgeanu) au venit aici, mulți din ei, nechemăți, doar la vestea că se mai fac niște Porți ale energiei. Zilnic aproape, la Severin (în cealaltă iarnă, care pe ei îi amuză, pe care ei nu o cred) debarcă, din trenuri și din autobuze, constructorii Porților de Fier nr. II, oameni ai Lotrului, ai Oltului, ai Sebeșului, oameni care, aflînd de noua mare cetate a energiei, au intrat, acolo unde și-au isprăvit ce au avut de isprăvit, într-un freamăt deosebit, ca acele păsări polare cînd se pregătesc pentru marea călătorie spre Sud. Drept care, pregătindu-se să zboare aici, în Sud, la Ostrovul Mare, și-au telegrafiat unii altora, și-au dat telefoane, s-au chemat prin mesaje verbale și prin scrisori, refăcînd, unii, „echipa Bicazului”, alții „a Argeșului”, alții „a Porților de Fier nr. I”, adică ale unor locuri ce au marcat pentru totdeauna existența nu numai a lor, ci a națiunii întregi.

Seara, întors la Drobeta-Turnu Severin, reintînesc iarna calmă, iarna de operetă, cu fulgi care cad grațios, parcă de undeva, de aproape, parcă nu din cer, ci, ca petale, din arborii etajați în arginturi al bulevardelor și străzilor, pe care e liniște și pace. Nici o încordare. Decît numai cea a oamenilor.

De fapt, chiar și aici, ca în tot Mehedintzul, se construiește, se construiește intens, la toate cotele, la toate nivelurile: pe pămînt, sub pămînt și deasupra, se construiesc, de pildă, cvartale întregi de blocuri, fiindcă populația a crescut într-un ritm exploziv, în municipiul de azi sînt aproape 80000 de locuitori, de două ori mai mulți ca acum două decenii, și mulți, foarte mulți dintre ei sînt tineri, jumătate din ei n-au atîns vârsta de 30 de ani, abia și-au întemeiat familiile, trebuie să-și întemeieze și un cămin. (Sîntem, e bine de zis aici, într-un oraș care, cîndva, nu prea demult, se chema și „orașul pensionarilor!”) Ar mai fi de spus că aproape 40000 din cei aproape 80000 muncesc, cei mai mulți, în marile uzine ale orașului. Pentru ei, actualul plan cincinal prevede nu mai puțin de 10000 de apartamente, mai multe decît în toți anii anteriori, mai multe decît în toți anii socialismului luați la un loc, ani care, pînă în 1975, au însemnat 9000 de apartamente. Orașul, în acești ultimi și tumultuoși ani constructivi, „anii Porților de Fier”, cum li se spune pe-aici, anii congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, și-a rescris (cum ar zice localnicul, iubitor de istorie), însăși istoria, așezată într-un nou peisaj, într-o pagină a prezentului care-i pune și mai pregnant în lumină zidurile, sensurile, valorile. Severin e orașul monumentelor, el se chema cîndva și așa, „orașul monumentelor”, tulburătoare vestigii ale latinității te opresc la tot pasul, dar asemenea monumente, deși abundă, nu pot compune un oraș, în înțelesul modern al cuvîntului (în înțelesul Le Corbusier sau Niemeyer, dacă vreți!); asemenea monumente pot organiza, desigur, un centru arheologic sau artistic, un vast parc urban în care edificiul vechi pune ici-colo accente prețioase, de artă. Dar în rest?... Centura de cetate modernă ce inconjoară

păștori și feciori-oșteni, viteji ai lui Ștefan cel Mare și sprijinitori ai restrîștei lui, se chema Spulber.

Pe un Spulber, Ion Spulber, băiat tînr, de vreo douăzeci și ceva de ani, l-am întîlnit, în aceste zile, printre constructorii de pe platforma industrială a Focșanilor. E constructor calificat, e electrician montor, e unul din reprezentanții noii forțe muncitorești a Vrancei (după statisticile anului trecut, în Vrancea erau 58000 de muncitori, față de 10000 în 1950). Nu mai stă în Nereju, s-a mutat de mult la Focșani. Este, deci, unul din cei 20000 de oameni, marea majoritate muncitori, care au sosit, doar în ultimii zece ani, populația orașului-reședință al Vrancei. Stă încă, îmi povestește el, „la gazdă”, dar „e scris pe listă pentru apartament”. Actualul plan cincinal prevede, în Vrancea, construcția a peste 12000 de apartamente (din 1944 și pînă în 1968, anul cînd Ion Spulber a coborît din mioriticii codri ai Nerejului, luînd, peste apa Zăbalei, drumul Focșanilor, pe vatra lo-

Unde să poposim, ce imagine să reținem din această gigantică panoramă a noului ale cărei contururi se definesc în miune, astfel încît, netrădînd clipa, s-o facem oglindă a celor ce vor veni? Vom poposi într-o incintă alpină, undeva, lângă cer, în zăpezi înalte. Vom poposi în incinta pădurilor, ea însăși sediu al marii creații, deci al noului. Vom poposi aici pentru că Vrancea e, înainte de toate, „țara pădurilor”, ele ocupă încă 38 la sută din teritoriul județului (iar în teritoriul din zona montană și depresionară, teritoriu care constituie, propriu-zis, „Țara Vrancei”, în hotarele ei istorice, ele ocupă încă 65,5 la sută). Am pus, în fața acestor cifre, cuvîntul „încă”, fiindcă munții aceștia, cu niște decenii în urmă, au fost despuiați sălbatic, dar acum peisajul s-a refăcut, rîurile s-au cicatrizat, imensele goliști provocate cîndva de topoare nesăbuite apar ascunse privirii sub transplantul de epidermă tînră ce le-a redat munților respirația. În Vrancea ultimului deceniu au apărut 18000 de hectare de

cului se construiseră doar vreo 600 și ceva), și, reproducîndu-mi aceste cifre, tînrul electrician montor, descendent al Spulberilor, o face nu sec, ci patetic, cu voce fierbinte, cu ochii strălucitori, cu acel aer orgoliu, cu acea apărîgă patimă, tipică oamenilor de-aici, de a afirma tot ce poate face vestită „țara” lor.

Spulber, Badiu, nume străvechi, cu rezonanță de cronică, oameni la fel de vechi, neclintii din loc, neclintii din nume, neclintii ca și munții care le poartă numele, cei șapte munți dăruieți de slăvitul domn feciorilor Tudorei, ca să-i stăpînească „din neam în neam, fără vreun amestec și tulburare din partea cuiva”. Domnul Moldovei, zic cei ai locului, le-ar fi dat celor șapte, spre întărirea daniei, și un uric, scris cu slove de aur pe pielea unui vițel, și legenda acestui uric, pe care nimeni nu l-a văzut vreodată dar despre care orice bătrîn vrancean își va spune sub jurămînt că există, că încă există, păstrat în vreun sipet bătrînesc de-al Badiilor sau de-al Spulberilor, a plutit, vreme lungă, peste țînut, peste oamenii lui, peste viețile lor, ca un polen de flutur scump sau de floare rară, ca un odor de haină voievodală prins pe dimia aspră a „Mioriticii”, ca o unică a lor mindrie, într-o „țară” bogată de oameni săraci. Ca și oșenii, vrăncenii sînt, poate, oamenii cei mai mindri de „țară” lor și de spîta lor, cei mai pătimași în a le afirma frumusețile, bogăția, temeinicia, unicitatea. Din această patimă a afirmării s-a ridicat și sentimentul, mai nobil, al apartenenței la obște, orgoliul gestului comun, al faptului care unește colectivitatea sub efigia marilor acte istorice. Acte precum cele care, mai mult ca oricînd, s-au petrecut în acest ultim deceniu al Vrancei, de cînd Ion Spulber a coborît din Nereju și s-a făcut muncitor la Focșani.

Ce s-a întîmplat, de fapt, în acești ani, în Vrancea? În cinci dintre ei, adică în cincinalul trecut, investițiile alocate țînutului au fost, spun statisticile, de aproape cinci miliarde lei, covîrșitor orientate spre industrie, ca stîlp de boltă al noii construcții, al noii civilizații a vechii „țări”. În cincinalul pe care-l străbatem, această sumă s-a dublat. În cincinalul pe care-l străbatem, ritmurile înaintării industriale ale Vrancei (ritmuri care înseamnă o creștere anuală de 18,7 la sută, cu mult superioră mediei pe țară) au transformat Focșanii, reședința celui mai tînr din neamul Spulberilor, într-o mare platformă industrială, în incinta căreia, doar într-un singur an, în acest An XXX al Republicii, s-au dat în exploatare trei mari unități, de importanță republicană, a început construcția altor trei, „suplementare cincinalului”, conform programului adoptat de Conferința Națională a partidului. Pornind din Focșani, rețeaua acestor linii de forță cuprinde, treptat, întreaga „țară”, cuprinde Adjudul, unde se construiește un impunător combinat al chimiei, cuprinde Mărașeștii, cuprinde Panciul, Odobeștii, Coțeștii, Jariștea, Baloteștii, Timboeștii, sedii de noi, mari și moderne uzine de prelucrare a strugurilor („țară” de munți și păduri a Vrancei fiind, cum se știe, și o țară a podgoriilor, ea deținînd locul I, pe țara cea mare, la producția strugurilor), cuprinde munții, cuprinde pădurile, intrate și ele sub raza prospeției industriale (la Focșani s-a construit, în acești ani, unul din cele mai mari combinate de prelucrare a lemnului din România).

codri noi, alte 4500 vor mai apărea, spun calculele specialiștilor, prin regularizarea albiei rîurilor și a pîriurilor.

În vatra Nerejului, leagănul Spulberilor, sînt 17 guri de exploatare forestieră. Oamenii satului au devenit, în ultimii ani, tractoriști, „drujbiști”, mecanici, funiculariști, deci muncitori calificați. Nereju, comună cu 4000 de locuitori de pe valea Zăbalei, de sub întunecata culme a Lapoșului, este cel mai îndepărtat, cel mai greu accesibil dintre satele Vrancei, mai bine zis, ne spune primarul Ion Chiriac, a fost așa, a fost pînă nu prea demult. Nereju, pînă acum vreo cincisprezece-șaisprezece ani, n-avea nici drumuri, nici un drum nu ducea spre el, duceau doar poteci prin păduri, doar cărări de care și de căruțe, tîind vadul apelor sau urmîndu-le peste prunduri întortocherile, a-jungînd deci la țîntă asemeni apelor, după popasuri lungi, după ocoluri chinuitoare. Cîndva, distanțele dintre Nereju și Focșani sau Nereju și alte așezări ale Vrancei se socoteau, ni se povestește, nu în lungime, nu în kilometri („kilometrul”, pe-aici, era o măsură mult prea abstractă, ea nu putea spune nimic), ci în timp, în „ceasuri de mers” sau în „zile de mers”. Șoseaua modernă pe care circulă astăzi autobuzele și autoturismele este opera acestor din urmă ani. Prin ea, Nereju s-a legat cu Vrancea și cu țara, pe ea a coborît Ion Spulber, ca să ajungă electrician montor la Focșani. Dar ea, această șosea, n-ar fi înfrînt pe deplin izolarea locului, fiindcă Nereju e un sat risipit prin munți, cu stîni și sălașe coțate la peste 1000 de metri, cu cătune și crînguri de case aruncate la mari distanțe. 150 de kilometri de drumuri forestiere, construite în anii din urmă pe vatra satului, drumuri spre masivele cîndva „înfundate”, imposibil de exploatat, leagă astăzi cele mai singuratiche puncte, ele, aceste drumuri, fiind tot atîtea artere de viață, pe firele lor pătrunzînd electricitatea, asfaltul, edificiul modern, civilizația noului. Satul „cel mai inaccesibil” al Vrancei, cel mai înapoiat, cel mai „închis” („un grup închis de oameni arhaici”, l-au definit cercetătorii echipelor monografice conduse de D. Gusti), devine astăzi, printr-un nou peisaj al muncii și printr-un nou peisaj al vieții, un sat modern, din „arhaismul” dominant pînă ieri rămînd doar niște ecouri. Rămîn ecourile, mai persistente aici ca aiurea, ale unor ritualuri și practici străvechi, precum celebrul „dans cu măști” din Nereju, ritual legat de priveghiul morților, ritual de ancestrală filiație, venind către noi din zorii istoriei, poate din credințele dacilor despre viață și moarte, azi convertit pe planul artei. Adică „dansul cu măști” nu se mai joacă decît pe scena căminului cultural al Nerejului. Măștile din coajă de mesteacăn sau păr de oaie sînt opera meșterului nerejean Pavel Terțiu, încununat cu premiul Uniunii artiștilor plastici. Măștile acestea înfățișează figuri de bătrîni, dar fețele dîndărătul lor, fețele celor care aduc „priveghiul” pe scena căminului cultural, transformîndu-l din practică magică în fapt de artă, sînt ale tinerilor de azi ai satului.

Ei, acești tineri, generația lui Ion Spulber, iubesc tradiția, se mindresc cu ea, o cultivă, dar ei nu mai trăiesc în umbra ei, ci deasupra ei. Deci se poate spune că și aici, în Vrancea, ca și în Hațeg sau în Țara Severinului, istoria se află, de fapt, încă la început.

ILIE PURCARU

utilaje tehnologice), șantierul e în plină bătaie, au început lucrările la digul de deviere a Dunării, nopțile ard, romantic, focuri, ca să dezghețe mașini și oameni, fiindcă marea problemă, la ceasul de față, e, peste toate iarna, adică oamenii și mașinile sub asprimea iernii. Mașinile, cele mai multe, sînt noi, oamenii, cei mai mulți, sînt vechi. Oameni pe care i-am întîlnit pe Lotru, pe Olt, la Porțile de Fier „cele vechi”, după ce altădată, demult, i-am întîlnit la Bicaz, la Argeș. Il

astăzi monumentele le conferă o strălucire nouă, într-o relație de reciprocă și subtilă valorificare, în chenarul aceleiași file. Ele nu mai par singuratiche, ca niște promontorii ale unui continent scufundat, ridicînd deasupra apelor pustii numai turlele. Clototele scufundate ale istoriei au fost trase cu năvoadele deasupra, curățate de milul uitării, puse din nou să scînteie, într-un cadru de nouă și mare civilizație, într-un cadru cu care ele rîmează și se întrec.

„Țara Vrancei”, între pădurile care au fost și cele care vor fi

La Nereju, în munții Vrancei, o veche familie, numeroasă, stufoasă, cu multe și vaste încrîngături de rubedenii și neamuri, se cheamă Badiu. Ei descînd, spune cronică locului, din „Badiu Bădoaie, fiul

Vrâncioaiei”. Un neam la fel de vechi și de stufoș se cheamă Spulber. Spulber se cheamă și un sat megies, roit cîndva din matca Nerejului. Unul din feciorii Tudorei Vrâncioaia, unul din cei șapte feciori-

La cumpăna anilor, toast pentru constructori

București: Nu cunosc orașul fiindcă îl construiesc

Sedea cu picioarele bine infipte în solul răscolit de lama buldozerului, cu șapca împinsă spre sprincene, ca lumina crudă a dimineții să nu-i stingherească privirea. În mîini, un cadru de lemn și un fir cu plumb; măsura un loc văzut numai de el, o făcea cu încordare și atenție repetind cu grijă aceleași mișcări de zece, de douăzeci, de treizeci de ori, de parcă așeza axa planetei și nu un simplu țărșuș de jalonare.

Așa l-am cunoscut pe maestrul constructor Iacob Arghir în primăvara acestui an pe un șantier bucureștean de locuințe. Venise din Deva împreună cu tovarășii lui de muncă, de la întreprinderea județeană ascultînd, alături de alți oameni din alte județe, de un fierbinte apel care pleca de la Capitala lovită de seism, de un fierbinte îndemn al inimii sale. Acum l-am întilnit în fața blocului M, o construcție înaltă de zece etaje, în toate robotind cei care fac curățenie, montează yale la uși și linoleum pe pardoseli. Invrîte o legătură de chei pe degetul unei mîini, ca un om cu treburile împlinite, zimbea.

— Miine, poimîine, vine comisia și începe recepția de preluare. Nu ne este teamă de vreun reproș, tot timpul cit am lucrat, ne-am gândit în ce condiții o facem și că n-ar fi prea bine dacă am fi chemați înapoi tocmai de la Deva pentru cine știe ce remedieri.

— Mai țineți minte cînd trasați cu firul de plumb?

— Cum să nu, ținem minte totul, pe 24 iunie, ca să vă dau o dată, am turnat prima cupă de beton. În seara aceea ne-am dus, toți ciți eram, că nu eram decît vreo 25, apoi au venit și ceilalți, la lucrările de vîrf am fost 220 de oameni, ne-am dus, zic, în seara aceea să bem o bere dar n-am găsit unde fiindcă nu prea știam Bucureștiul.

— Acum îl știți?

— Nu prea, ultimele trei luni n-am plecat din șantier.

Discut cu secretarul organizației de partid din șantier o problemă, așa zice, curioasă: cum adică, oamenii aceștia care muncesc pentru edificarea marelui oraș nu reușesc să găsească puțin timp spre a-l cunoaște mai îndeaproape sau nu-i prea interesează?

— Nici una, nici alta — răspunde tovarășul Emil Danulescu. Cei care au venit aici au socotit, firesc, că în primul rînd trebuie să muncească și în al doilea rînd se descurcă greu fiindcă mulți sînt pentru prima oară în Capitală. Duminică

trecută au venit la mine toți oamenii din echipa lui Aurel Păvălean — zugrăvi vopșitori. „Am venit, zice șeful lor, să ne arăți dumneata Bucureștiul, peste cîteva zile terminăm și plecăm. Am încercat să mergem noi, simbătă, dar ne-am rătăcit. Ne ajutați?” Sigur că i-am ajutat.

De la Deva, șantierului i se spune așa simplu, fără număr, fără inițiale, pînă la Sălaj, șantierul vecin, nu sînt decît vreo cîteva pași, precum tot atîția sînt pînă peste drum, la „băieții de la București”. Apropierea nu este numai simbolică, și timp de aproape un an „băieții” s-au ajutat între ei (brațul unei macarale putea să manevreze și în spațiul vecin și chiar o făcea, și-au împrumutat materiale, ba chiar și oameni) și în același timp s-au întrecut în muncă.

— Și noi sîntem gata de recepție, declară șeful șantierului Sălaj, tov. Ștefan Vereș, 106 apartamente. Sîntem, cum se spune, în avans fiindcă trebuia să dăm blocul la 31 decembrie. În vară, avînd front de lucru am început cu aceiași oameni un al doilea bloc, de fapt o continuare a acestuia. Am ridicat aproape toată structura dar ne-am oprit la beton, este prea frig. Noi sîntem obișnuiți cu gerul, la noi la Sălaj acum este mai iarnă ca pe aici, mai multă zăpadă, dimineața o ceață de nu vezi la doi pași, așa că nu de noi vorbesc, ci de beton care atunci cînd este mai mult de 5 grade minus nu mai face o priză corespunzătoare. Oamenii n-au plecat însă acasă. Ne vom duce noi de revelion; așteptăm să se încălzească: vremea pe aici e tare schimbătoare. Pînă atunci prefabricăm tot ce se poate prefabrica.

— Deci de la șantierul Sălaj constructorii încă n-au plecat către vechile șantiere.

— Ba au plecat o parte: Alexandru Balla cu oamenii lui, Ilie Mureșan cu întreaga echipă și alții. Mureșan a plecat chiar ieri. A rugat un coleg care a mai rămas să-i scrie cînd se vor muta primii locatari.

„Primii locatari! Oricare dintre constructorii îi poate vedea cu ochii minții, știind că și în clipa tainică dintre cei doi ani, toți aceștia vor ridica cu emoție și căldură un pahar în cinstea unor hunedoreni, sibieni, bucureșteni, ieșeni, gălățeni, bihoreni, în cinstea tuturor constructorilor din țară și din Capitală care pentru căldura și liniștea unor familii au dăruit munca și căldura inimilor lor.

VICTOR CONSTANTINESCU

Zimnicea: Un tort pentru o nou-născută

Blocul se cheamă 10 D și e unul din primele date în folosință în Zimnicea atît de încercată de seismul din 4 martie. Lui Andrei Milu, lăcătuș la cooperativa locală „Dunărea”, abia mutat în apartamentul 5 de la etajul întii, nu i se poate scrie deocamdată la vreo adresă mai exactă sau mai complicată, căci blocul în care tocmai și-a adus soția și cele 2 fețe, Ionela și Liliana, cu căruța, tupilate printre mobilele „contractate” pe 11 mii de lei, nu se găsește pe nici o stradă. Ci numai într-un viitor cartier al orașului, aflat la o aruncătură de băț de centru și aflat în plină construcție. Pînă la 4 martie, în buletinul de identitate al finărului lăcătuș, care și-a sărbătorit la baracă împlinirea virstei de

24 de ani, a stat scrisă adresa strada Cooperației, numărul 32, dar n-a stat, desigur, scris faptul că acolo Andrei Milu n-a deținut decît o singură cameră, coșcovită și strîmtă, în care și-a îngheșuit, cum a știut și cum a putut, pospaiul de mobilă, adusă zestre de Florica, țesătoare de meserie, bucuriile și, firește, necazurile.

„Parcă m-am născut a doua oară, susține lăcătușul, trăiesc în condiții pe care mi le-am dorit mereu, dar la care, sînt convins și sînt recunoscător, n-aș fi ajuns atît de repede dacă partidul și statul nostru nu ne-ar fi întins o mînă de ajutor și dacă, vorbind concret, cu ochii la șantierul care e afară, constructorii din

Ialomița, care au răspuns de ridicarea blocului nostru, nu ar fi făcut treabă cu seriozitate și tragere de inimă.

Așa, plecînd de la vorbele lui Andrei Milu, ajungem la constructorii Zimnicei renăscute din dărîmături. Am mai scris despre ei, scriem și vom mai scrie despre minunații ziditori ai bătrînului port, bărbați veniți din 8 județe ale țării, din Ialomița, Neamț, Sibiu, Caraș-Severin, Dimbovița, Gorj, Vilcea și Maramureș, spre a-i ajuta pe zimmencii, în numele meseriilor lor și în numele solidarității, să-și refacă locuințele și să-și refacă viețile. Au venit, cum am spus și cu alte ocazii, de bunăvoie și nesiliți de nimeni, convinși, după cum ne mărturisea sibiianul Ion Neacșu, prezent în șantier de la primul țărșuș, adică de la 23 martie, „că dacă lucrurile ar fi stat invers, zimmencii ar fi alergat ei în ajutorul nostru”. Și-au lăsat case și și-au lăsat familii, pentru a locui în amenajări de șantier, și a minca pe apucate, între o treabă tocmai încheiată și o alta, tocmai urgentă, ducînd cu ei nostalgia locurilor natale și nostalgia copiilor, unii dintre ei, ca acela al brigadierului Gheorghe Vodă din Piatra Neamț, născuți pe timpul absenței lor și cunoscuți numai din scrisorile tandre ale soțiilor.

Desigur, fără să fie foarte grea, căci la urma urmei au găsit la Zimnicea și căldură în camere și căldură în suflete, prima izvorită din priceperea și tenacitatea lor, cea de-a doua din cuvîntul bun și înțelegerea tovarășilor de muncă, viața lor n-a fost și nu este foarte ușoară. Au avut de înfruntat depărtarea și greutatea unui șantier în incinta căruia lucrurile n-au stat totdeauna cum s-ar fi convenit, uneori din cauza furnizorilor, care au abuzat de răbdarea constructorilor și de termene, adesea din cauza naturii, care le-a „dăruit”, îndeobște în ultima vreme, geruri cumplite. Nimic și nimeni nu i-a abătut din drumul lor. Inginerul Octav

Popianăș, șeful lotului I.C.M.J. Sibiu, ne povestește cum, pe un frig de crăpau pietrele, la minus 20 de grade, echipa comunistului Florea Sandof a izolat conductele unui bloc nou vreme de 2 zile și 2 nopți, spre a le feri de îngheț. Cînd a sosit timpul meritei odihne, s-a întimplat să se spargă un cazan, la canton, și lucrătorii aceleiași echipe au trecut la reparații din mers. Fără ca cineva să ceară învoire. Fără ca cineva să se plîngă.

După ce a ocupat locul 3 pe țară la Olimpiada tinerilor constructori, zidarului sibiian Mihai Szakacz i s-a propus să rămînă la sediu. A refuzat, socotînd că e de datoria sa să vină aici, la Zimnicea, spre a lucra cot la cot cu ceilalți. Șeful șantierului de la Ialomița, I.C.M.J. direct implicat în ridicarea blocului lăcătușului Milu, tehnicianul arhitect Emil Cișpeanu, sosit pe malul Dunării cu primul transport, în urmă cu 10 luni, ar fi avut dreptul la concediu. A fost sunat într-o bună zi de la Slobozia și întrebare cînd are de gînd să-și ia concediu. A infipt receptorul în furcă, pîrîndu-i-se întreaga poveste o glumă nesărată, căci numai de concediu nu-i ardea lui. L-a aminat, cum zice dînsul, „pentru o dată care se va anunța ulterior”, țînînd morțiș să termine la timp construcția noului liceu industrial al Zimnicei, în dimineața inaugurării căruia, petrecută la mijloc de decembrie, a simțit, pentru prima dată după atîta vreme, nevoia să-și schimbe flanelul cu o cămașă albă, pe care a asortat-o, firește, cu o cravată.

Pentru final, ne întorcem la nașterea ficei lui Gheorghe Vodă. Auzind veste, primarul orașului, Dumitru Sandu, i-a trimis fericitului tată un tort. Care tată, ni s-a relatat, a plîns de 2 ori. O dată pentru fetiță, a doua oară pentru gest.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Cîmpina: Fericirea vine și de la zidărie

Inspir adine aerul pur, rostogolit ca de pe un Olimp neîntinat, în ceasul acesta, la care orașul Cîmpina, puternic lovit de seism, și-a vindecat rîniile în mare parte, iar aici, în zona centrală, renaste de-a dreptul, mai frumos și mai puternic. Sînt însoțit de Ion Iancu, inginer șef al Șantierului de construcții de locuințe Valea Prahovei, care ține cu orice preț să-mi recomande, să cunosc, trei brigăzi de constructori conduse de trei bărbați pe umerii cărora se sprijină șantierul cu toate nevoile sale. Îl căuțăm deci pe Ion Roșca, țînt de niște treburi urgente undeva, la temelii unui bloc în construcție. Este șeful brigăzii de dulgherii-montori, nouă oameni harnici, care lucrează, aud, ciți 20 la un loc. Au fost chemați și au venit de la Lotul Buzeni-Azuga, au preluat niște lucrări rămase mai în urmă, ca apoi să ajungă să scurteze termenele de execuție, să se afirme printre cei mai buni.

— Cum a fost posibil, tovarășe Roșca? îl întreb.

— Prin faptul că în fiecare secundă, fiecare om din brigadă știe ce are de făcut.

Înțeleg că sînt bine organizați, aprovizionați cu materiale și dacă mai sînt și harnici, disciplinați — și ei sînt — atunci succesul lor este asigurat. Roșca nu pretinde că alții nu ar ști ce au de făcut, dar deosebirea stă, poate, în faptul că dulgherii lui au respect mai mare față de secundă. Soferii, observ, au căpătuit benele basculelor cu rogojinii, să nu înghețe betonul, oamenii fac focul în încăperile protejate cu folii de polietilenă, asigură temperatura favorabilă turnării betoanelor, traulerele aduc pe șantier pereți prefabricați, alte materiale, pe care constructorii le amestecă, le toarnă în cofraje, înaltă bloc după bloc, zidesc și rezidesc orașul.

La poligonul de fasonat armături dau peste brigada de fierari-betonisti condusă de Iordache Huzu, buzoian de origine, care mă atenționează că numele lui se scrie cu „H”.

— Dar ia spune, Huzule, în Buzău nu aveai ce construi? îl întreb eu mai mult ca să-l incit.

— În 1959, cînd am venit eu la Trusitul de construcții montaj Prahova, în Buzău se construia foarte puțin. Abia în 1966 am revenit și am făcut eu fabrica de sîrmă. Pe urmă, am poposit la Brazi, unde, 4 ani, am construit combinatul petrochimic.

— Aud că ai 41 de ani, din care 22 de ani „i-ai lucrat” ca fierar-betonist.

— Și ce, ori nu vă vine să credeți? Ori vă gândiți, cumva, că lucrînd atîția ani cu fierul, întinzîndu-l și modelîndu-l, în arșită și în ger, nu arăt ca o gutuie înmuiată de brumă? Dar, dacă stau bine și mă gîndesc, s-ar putea să aveți și dv. dreptate. Că aici, în arena asta a fiarelor, ori te ofilești ori te călești ca lama unei săbii. Eu, și treaba asta poate să o facă oricine, am avut grijă și m-am călit.

— Îți mărturisesc că mă gîndeam la altceva: doream să aflui cit de importantă găsești meseria pe care o practici, în acest timp prezent al țării?

— De peste 30 de ani România e un vast șantier. De 22 de ani lucrez și eu pe acest șantier. Dacă nevoile țării m-au țînt pe șantierul ei, mă țîn încă, nu e greu să constat că meseria mea, a constructorilor în general, devine tot mai mult un gest de necesitate al țării: construim,

construim, construim. Și ritmul este nemaiîntilnit!

Și acestei nevoi îi răspund uneori nu numai constructorii. După 4 martie, rețin de la tovarășul Ion Negrea, vicepreședinte al Consiliului popular al orașului Cîmpina, pe șantier apăruse o mare nevoie de fierari-betonisti. S-a hotărît ca fiecare întreprindere să detașeze 20-30 de muncitori, de diferite meserii, aici, pe șantier, să-i ajute pe constructorii timp de trei sau patru luni. Au venit mulți. Din electricieni au devenit zidari, din mecanici, fierari-betonisti, timplari sau dulgherii. 17 muncitori de la întreprinderea de reparații utilaj electric lucrează și în prezent. Sînt în brigada lui Huzu. Peste 300 de locuitori ai orașului Cîmpina au participat la acțiuni voluntar patriotice, prestînd pînă la 300 ore de muncă fiecare: au săpat, transportat materiale, au turnat betoane. Unii au primit locuințe, alții vor primi, alții nu vor primi nimic, pentru că nu au nevoie, ei au lucrat numai ca să-și reconstruiască orașul tineretii și bătrîneții lor, frumos și prețuit. Printre aceștia au fost muncitori, intelectuali, elevi și militari, tineri și vîrstnici.

Îl căuțăm pe Verone. Am urcat pînă la etajul zece al unui bloc, am întrebare de el, „acuma a fost aici”, ne spun zidarii, nu-l găsim. „Verone, Veronee!” strigă inginerul șef după șeful brigăzii de zidari, dar Iancu Verone nu-i. Are 30 de oameni în echipă, sînt împinziți pe tot șantierul, așa încît Verone trebuie să alerge toată ziua pe la toți: să vadă dacă lucrează, cum lucrează, dacă au materiale sau nu au, și dacă nu au să le aducă imediat. În cele din urmă, inginerul Tudor Gheorghe îl găsește pe Verone: „Am fost, zice, să aprovizionez oamenii cu materiale; am urcat la blocul 39 să tai spațiile de ventilație pentru bucătării. Acum descărcăm niște prefabricate”.

— Aud că 20 din cei 30 de zidari sînt din Cornul, comună în care te-ai născut și dumneata. Sînt așa de buni zidarii din Cornul?

— La noi tot satul s-a pricopsit de pe urma mistriei și a canciocului. Se zice că odată un vagon încărcat cu mistrie a rămas în pană, în gară, și fiecare a luat cite una. Din fericire pentru ei, oamenii noștri nu s-au uitat la ele doar, ci le-au minuit cit au știut și cit au putut mai bine.

— Nu mi-ai spus totuși cum ai ajuns zidar.

— Cît se poate de simplu: unul, Carabelea, din Predeal, a mers în locul lui tata la primărie și a consimțit. Cum s-a putut nici azi nu știu. De atunci, au trecut, iată, 25 de ani, și zău dacă am avut timp să mă gîndesc cum au trecut.

— Asta se întimplă cînd practici o meserie cu mare plăcere.

— Păi, eu am deschis ochii pe zidărie, așa cum deschid alții ochii pe o fată frumoasă. Am învățat-o bine, mă joc cu ea, îi învăț și pe alții și mă simt folositor. Sentimentul asta, al nevoii de tine, mă face să mă simt bine. Și fericirea, dacă e să o numim așa, vine, iaca vedeți și dv., de la zidărie.

Și are dreptate Iancu Verone: cei care s-au mutat și se vor mai muta în casele pe care le-au ridicat el și tovarășii lui de muncă vor proba cu viața lor acest mare adevăr.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

La pămînt în seara zilei de 4 martie Zimnicea e din nou, după numai 10 luni, un oraș pe verticală. Fotografie de EMANUEL TÂNJALA

Invocându-l pe Goethe, dar mai presus de toate propria lor conștiință, fibriștii de la Săvinești spun: „FAPTA E TOTUL!”

„Ar trebui o lozincă pe perete — spuse șeful secției Textil-4 a Fabricii de relon. Și atunci...”

Probabil că veți obiecta împotriva unui reportaj care începe atât de banal. Ascultați însă continuarea, instructivă, concisă și, sperăm, la obiect.

...A doua zi secretara organizației de bază Elena Ciurariu și responsabilă de grupă sindicală Anica Albu s-au înfățișat cu lozincă solicitată și au afirmat-o pe perete, unde poate fi contemplată, în păcănitul mașinilor. Am vizitat multe fabrici în ultimii ani, probabil câteva sute, lozinci am văzut destule — unele, e drept în puține cazuri, tronind la loc de cinste chiar când, în unitatea respectivă, lucrurile mergeau din rău în mai rău — așa că pot judeca în oarecare cunoștință de cauză: la Combinatul de fibre sintetice de la Săvinești se află unica hală industrială din țară și poate din lume în care oamenii sînt însuflețiți la muncă, în trei schimburi, de către autorul lui „Faust”. Iată ce stă scris pe perete, cu litere de o șchioapă: „Fapta e totul, gloria nimic.” Goethe.

Poetul se referea, firește, la acea glorie găunoasă, nesprijinată de acțiune.

Nici secretara de partid, nici responsabilă de grupă sindicală nu au fost muștrate pentru lipsă de nivel politic, fiindcă au apelat la patriarhul de la Weimar, toată lumea a înțeles — și, în primul rînd, muncitorii, prin definiție oamenii faptelor — că acele cuvinte desprinse dintr-o lume avînd prea puține contingente cu ei și cu fibrele sintetice exprimau lapidar și convingător imperativul ceasului de față. Căci și pentru gigantul industriei chimice din Neamț **fapta e totul**, acea faptă care să asigure „ridicarea nivelului tehnic, calitativ...”, condiție hotărîtoare a progresului economiei noastre. Este direcția în care, după cum s-a subliniat la Conferința Națională a partidului, „în următorii ani... trebuie realizate schimbări fundamentale.” Cum se înfăptuiește la Săvinești trecerea de la faza acumulării cantitative la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate? Răspunsul prezintă nu numai interes în sine, fiind vorba de investiții de miliarde, de valorificarea superioară a unei inestimabile bogății naturale a țării. ci și prin aceea că sînt implicate produse de larg consum, care afectează practic întreaga populație a României. de la sugarii la centenari, beneficiari. într-o formă sau alta, ai fibrelor sintetice.

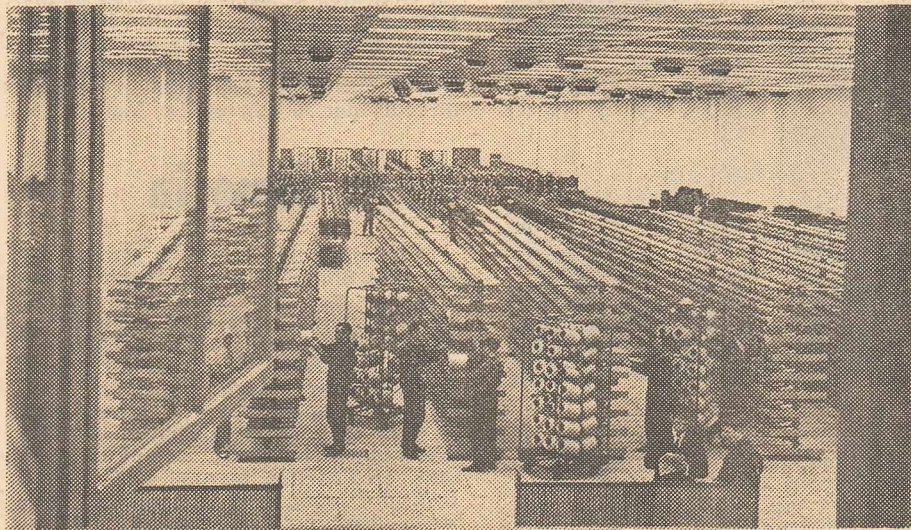
„VISUL CONTINUU” AL PRODUCAȚIILOR DE FIBRE SINTETICE

Ar fi nejust să se înțeleagă că pentru „fibriștii” de la Săvinești (este denumirea pe care și-o dau ei înșiși) abia acum a bătut ora calității. Renumele melanei și relonului românesc, înăuntrul și în afara granițelor, atestă lupta susținută pentru calitate, care, singură, determină succesul pe piața mondială — nu filantropia sau dorințele pioase. Realizările actuale nu exclud, dimpotrivă obligă la noul salt calitativ asupra căruia insistă cu atîta vigoare documentele de partid.

— Acum cităva vreme mă aflam la Paris pentru anumite tranzacții comerciale — ne spune directorul general adjunct al combinatului, inginerul Dumitru Stănescu. Cu acel prilej am luat cunoștință de un catalog evasi-complet al fibrelor și firelor sintetice, editat de una din cele mai vestite firme „în bransă”. Melana noastră, pentru a nu da decît acest exemplu, se clasa în catalog printre fibrele apreciate pe plan mondial. Mi-a făcut plăcere să constat că în lumea specialiștilor de marcă Săvineștiul, deși nu se afla chiar „în fruntea frunții”, se situa înaintea unor firme de renume din Europa, Japonia și alte părți ale globului.

— Care sînt principalele direcții în bătălia calității în care combinatul este angajat?

— Să ne referim, de pildă, la fibra acrilică melana. După cum se știe, ea este unică în lume, în sensul că se bazează exclusiv pe tehnologii și brevete românești (cîteva zeci). În 1977 am obținut la melană un procent de 94 la sută fibre calitate întâi. Principalul nu constă însă în mărirea acestui procentaj, deși și pe această linie există posibilități și proiecte, ci în menținerea constantă calității. O altă sferă de preocupări: să conferim fibrelor noastre ca-

lități cît mai apropiate de cele naturale. Este acesta visul continuu al producătorilor de fibre sintetice din chiar clipa cînd și-au făcut exploziva apariție pe glob. Tindem ca fibrele noastre să asigure o cît mai perfectă absorbție a transpirației corporale, să aibă moli-ciunea fibrei naturale, un tușeu cît mai plăcut, voluminozitate, să se preteze cît mai bine la colorare. În ultimă analiză, acest gen de proprietăți, și nu norme de calitate mai mult sau mai puțin abstracte, hotărăsc soarta unei fibre. În fine, în al treilea rînd, s-au întreprins și se întreprind modernizări la instalațiile noastre, din care unele datează din 1962. Cam acesta ar fi cadrul general, în care există, desigur, lumini și umbre.

DOI SIMPLI MUNCITORI PUN PUNCTUL PE I: CALITATEA DOAR PRIN EFORT COMUN SE OBTINE

Cum văd muncitorii de pe platformă noua bătălie pentru calitate? Operatorii Simion Bujor și Ion Aldea, „veteranii” de la Melană, surprind esențialul în puține cuvinte:

— Calitatea doar prin efort comun se obține.

Pe urmele acestui efort comun am mers și noi, urmărindu-l atît în producție, cît și în cercetare.

— Tovarășe inginer șef Virgil Saveluc, practic întreaga dv. viață profesională — tare mă tem că și o parte considerabilă din „cealaltă”, careia nu place să-i zicem personală, ca și cum prima n-ar fi și ea personală, ci a altuia — s-a petrecut și se petrece sub semnul melanei. Ce noi îmbunătățiri calitative se așteaptă?

— Dacă inițial am început cu patru sortimente de fibre, azi producem vreo 20, practic în toate sortimentele existente pe piața mondială. Ultimul produs: bumbacul fin — desigur, tot artificial. Să revenim însă la melană. Ea și-a cucerit faimă prin tușeu similar cu al linii merinos, prin prelucrabilitatea textilă și, în fine, prin volumul mare la greutate mică. Ați remarcat, desigur, cît de puțin cîntărește, de pildă, un fular de melană: fibra fiind poroasă, încorporează un mare volum de aer, ceea ce implicit asigură izolarea termică. S-a lucrat mult la noi în ultima vreme pentru a se preveni ceea ce textiliștii denumesc virarea culorii la tratamentele umido-termice. Despre ce e vorba? În fabricile de tricotaie, la „călcarea” cu ajutorul aerului cald și umed, apăreau uneori neuniformități coloristice. Ele se datorau fie nerespectării întocmai a normelor prescise de producător, adică de către noi, fie altor cauze. În prezent, pentru rezolvarea acestei probleme se experimentează un nou tip de fibră acrilică, în culori mai vii, mai strălucitoare și care nu virează. El a fost creat prin conlucrarea unui mare număr de specialiști de la ICECHIM, Institutul de cercetări textile, institutele politehnice de la București și Iași, Ministerul Industriei Chimice și Ministerul Industriei Ușoare. De reținut că unele probleme foarte dificile sînt abordate prin metode fundamentale noi. Astfel, uneori efectuăm experiențe chimice... pe cale matematică.

UN JOC SERIOS LA CALCULATORUL ELECTRONIC

Iată deci o fațetă inedită a luptei pentru calitate în etapa actuală, despre

care aflăm date de la Ion Agapie. El cumulează — și faptul apare semnificativ pentru noile simbioze ale cercetării și producției în industria chimică de azi — mai multe specialități: acest inginer electronist la bază lucrează în prezent ca programator la Oficiul de calcul al combinatului și se declară a fi, în fond, „doar” matematician.

— Vă întrebați cum se pot face experiențe chimice la calculator. Foarte simplu, dar numai în principiu. Iată un exemplu voit schematizat. În fabricarea unei fibre intervin foarte multe tratamente termice, temperatura se măsoară în zeci de puncte pe parcursul procesului de fabricație, toate avîndu-și importanța lor. Este însă foarte dificil, dacă nu imposibil, de a se stabili exact „impactul” temperaturii din fiecare punct asupra instalării unei anumite proprietăți dorite la produsul finit. Este și motivul pentru care adesea se procedează după rețete mai mult sau mai puțin empirice.

— De ce nu se fac experiențe? Într-unul sau altul din zecile de puncte la care v-ați referit să se modifice temperatura cu un grad, să spunem, și să se studieze calitatea produsului obținut.

— În cadrul unei tehnologii date, orice încercare de modificare a „lanțului” este extrem de costisitoare. Și apoi, există un număr extrem de mare de combinații posibile.

— Cîte?

— Practic infinit. Astfel, temperatura se măsoară în 30 de puncte, bunăoară, și ea poate lua o infinitate de valori, deoarece variază continuu, chiar dacă limitele inferioară și superioară sînt bine precizate. Există totuși o ieșire din acest cerc vicios. Dacă pe parcursul procesului normal de fabricație apar modificări întîmplătoare în condițiile de fabricație, și ele sînt inevitabile, datele înregistrate de aparatele de măsură și control se notează în rapoartele de tură etc. În același timp, controlorii de calitate stabilesc, conform sarcinii lor curente, proprietățile produsului realizat în tura respectivă. Se aglomerează deci, zi de zi, lună de lună, an de an, o prețioasă experiență, care poate fi analizată statistic exhaustiv doar de calculatorul electronic. Să nu se uite că în afară de temperatură în fiecare punct al procesului de fabricație variază și alți parametri: presiune, concentrație etc., care se repercutează și ei, în mod diferențiat, asupra calității finale. Toate aceste informații, tot acest „istoric” se introduc în memoria calculatorului. Matematicianul, dublat de un inginer, începe să se „joace”, să dialogheze cu mașina, întrebînd-o: „Ce s-ar întîmpla dacă în punctul cutare aș varia temperatura cu o zecime de grad? Cum va ieși produsul finit?” Răspunsurile calculatorului — după introducerea anumitor restricții — dau indicații orientative asupra combinațiilor posibile de aplicat.

Problema, cum spuneam, pare simplă, dar este extrem de complicată; este însă un început de drum pe care trebuie perseverat, întrucît și el poate duce la transformarea cantității într-o nouă calitate, „cerința primordiale” — după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. La Săvinești tehnicile de modelare pe calculator au început să fie

aplicate, cu încurajatoare rezultate. Firește, în final, nu calculatorul decide, ci practica.

NIMIC MAI SIMPLU, NIMIC MAI COMPLICAT DECît NOȚIUNEA DE CALITATE

— Calitatea produselor — observă Maria Ionescu, Erou al Muncii Socialiste, directoarea Centrului de cercetări pentru fibre chimice din cadrul ICECHIM cu sediul la Săvinești — este determinată de valoarea de utilizare, nu de multitudinea caracteristicilor fizico-mecanice. Pot să am un caiet de sarcini respectate sută la sută și el să nu oglindescă un progres calitativ real. Un fir pentru o cămașă nu trebuie să beneficieze de rezistența oțelului: e vorba de o cămașă, nu de o parașută.

— La noi există, după părerea mea, un număr exagerat de mare de indicatori — confirmă inginerul șef Iulia Amălinei, de la Fabrica de relon. Un singur exemplu: la firele relon texturate supraelastice a trebuit să facem analize, succesiv, pentru 13, apoi 17, apoi 20 de caracteristici, în timp ce în alte țări se determină doar 4—10 caracteristici. Firmele cele mai prestigioase din țări cu tradiții de pionierat în fibre sintetice, ca Franța, Republica Federală Germania, Elveția, nu garantează decît 5, maximum 7 caracteristici. Unli nu înțeleg însă că lucrul cel mai important este ca producătorul să garanteze prelucrabilitatea materialului respectiv. Or, cu cele 20 de caracteristici ale noastre, noi nu garantăm automat și prelucrabilitatea. Trebuie insistat doar pe acele calități care se regăsesc în mod real la beneficiar. Noi propunem opt, plus garanția esențială: prelucrabilitatea. Accentul deci trebuie să cadă nu pe un control care, sub anumite aspecte, tinde să devină rutinier, să se birocrațizeze, ci pe calitățile de purtare ale fibrei, pe confortul de purtare.

— Pe această linie se axează și cercetările noastre — completează inginerul Maria Ionescu, pe care putem s-o considerăm poate „cel mai vechi fibrist din țară”, după propria-i expresie, cu 35 de ani experiență. În centrul nostru s-au realizat fibre cu inflamabilitate redusă. Inutil de comentat importanța acestui fapt, dacă ne amintim de tragediile recente ca incendiul din acel local de la Grenoble în care au pierit, torțe vii, zeci de tineri. Lucrăm intens și la îmbunătățirea comportării fibrelor la încărcarea electrostatică. „blestemul” materialelor sintetice. Știați oare că prin frecarea de un covor din material plastic se ajunge la tensiuni de 500, 1 000 și chiar 10 000 de volți? Adevărat, amperajul e mic, dar voltajul rămîne impresionant și... neplăcut. O altă deficiență de purtare a polimerilor sintetici rezidă în aglomerarea de fibre la suprafața materialului, datorită fenomenului de scămoșare. Ne ocupăm și de acest aspect. În fine, extindem tehnologiile de colorare. O secție întreagă la Săvinești livrează fir de covor în totalitate colorat, într-o gamă largă de nuanțe. Deci nu se mai vopsește firul la suprafață, el nu mai iese de pe poarta fabricii alb natur, ci gata colorat, ceea ce oferă noi și interesante posibilități textiliștilor.

LA CAPĂTUL FIRULUI SE AFLĂ TOTUȘI CUMPĂRĂTORUL

Așadar, probleme tehnice dificile sînt sau se află pe cale de a fi rezolvate. Ar mai fi de răspuns la întrebarea fundamentală: ce găsesc în magazine cumpărătorii de articole din fibre sintetice „made in Săvinești”? Și mai bune, și mai rele. Inginera șef a întreprinderii de tricotaie „8 Martie” din Piatra Neamț, Angela Caia, pe care am abordat-o în tripla ei calitate de femeie, de specialistă textilistă și de beneficiară a producției combinatului de la Săvinești, ne-a lăudat calitatea fibrelor, dar s-a cam posomorât cînd a venit vorba de realitatea din magazine. Progresele sînt vizibile de la an la an, dar mai rămîn multe de făcut! Angela Caia a ridicat, între altele, problema stocurilor nevandabile și a sugerat soluția soldurilor.

Critici destul de aspre am auzit și de la ingineri de la Săvinești.

Fără îndoială, și comerțul își are punctele de vedere, care trebuie prezentate cu deplină obiectivitate. O vom face cu alt prilej, problema neformind obiectul articolului de față. Am scotit însă echitabil ca, după ce am vorbit atît despre producător, să nu facem total abstracție de cumpărător, care, la urma urmei, trebuie să rămînă marele, dacă nu unicul, beneficiar al luptei pentru calitate. Or, și pentru el, chiar dacă gloria înseamnă foarte mult, „fapta e totul.”

LIONEL NIȚESCU ■

Prin ce se înnoiește noul an la:

Magazinul UNIREA — București

Magazinul UNIREA din Capitală înseamnă, printre altele, 1 500 de lucrători comerciali și 140 000 de sortimente permanente la dispoziția publicului. În această perioadă, valoarea desfacerilor zilnice este de circa patru milioane și jumătate de lei, altfel spus vreo cincizeci de camioane de marfă. O prezentare generală este inutilă, dacă ținem seama cel puțin de amănuntul că, în fiecare zi, magazinul este vizitat de o sută, până la o sută cincizeci de mii de oameni. Preocuparea primordială a „gazdelor” a fost, de la deschiderea unității, să vină în întâmpinarea cerințelor și intereselor cumpărătorilor, prin îmbunătățiri care țin atât de compoziția sortimentală a mărfurilor cât și de structura magazinului. Astfel, deși etajul VI este afectat în întregime unei elegante și moderne cofetării, la subsol — alături de o alimentară cu autoservire și un bar de zi — a fost înființată o nouă cofetărie, de tipul celor de cartier, destinată vânzării pentru acasă și preluării de comenzi. La parter a fost deschis un stand de cărți. Printre mai multe astfel de completări, menționăm înființarea, la etajul IV — în premieră pe țară — a unui raion specializat cu măsuri excepționale de confecții, tricotate, lenjerie de corp și încălțăminte, pentru bărbați și femei. Cît privește etajul V, unde era un restaurant cu autoservire, acesta a fost dublat de un restaurant obișnuit, care își continuă programul și după închiderea celui dintîi. În sfera aceleiași griji pentru o cât mai bună servire a cumpărătorilor se înscriu și modalitățile moderne de testare a gusturilor acestora. „Experiența bună din acest an — ne spunea directorul coordonator Nicolae Valeriu Lupan — a testării cerințelor publicului prin chestionare o vom continua și în anul viitor. De mare ajutor ne-a fost colaborarea cu Facultatea de marketing și probleme ale comerțului din cadrul A.S.E., cu Liceul economic nr. 2 din Capitală, pe care îl patronăm, cu Institutul de cercetări comerciale”. Asemenea investigații, alături de informațiile oferite de **caietul șefului de unitate** — fiecare șef de raion și de etaj notează curent în câte un astfel de caiet, printre altele, cele mai solicitate articole — stau la baza alcătuirii notelor de comenzi și tin, de fapt, magazinul într-un permanent dialog cu publicul. Fondul de marfă vine prin întreprinderile de comerț cu ridicata și de la peste 350 de furnizori direcți din toată țara. Se cuvine să adăugăm și schimburile directe de mărfuri cu magazine universale similare din Belgrad, Budapesta, Berlin, Praga, Varșovia. În acest an valoarea schimburilor se ridică la 60 de milioane de lei.

Printre noutățile de care vor benefi-

cia anul viitor — încă din ianuarie — cumpărătorii, va fi o **casă centralizatoare**. E vorba de o premieră pe țară, cum ni s-a spus. Solicitantul va putea alege la diverse raioane și etaje articolele dorite, pentru care i se vor face bonuri, după care, revenit la parter, va plăti totul la o singură casă și va primi toate cumpărăturile ambalate corespunzător. Se evită astfel cozile la casele diverselor raioane, deplasarea prin magazin cu mai multe colete și se scurtează timpul consumat de cetățean. Un alt lucru pe care conducerea magazinului se străduiește să-l obțină, cu sprijinul edililor, este amenajarea unei parcuri mai mari. „S-ar putea face alături de clădirea magazinului, în partea dinspre magistrală, unde, deocamdată, este o zonă verde și așa slab întreținută. Ar putea încăpea circa 400 de turisme, lucru important pentru cumpărătorii care, deocamdată, au la dispoziție loc abia pentru vreo 40.

Magazinul — care, la 20 decembrie își realizase deja sarcina de plan anual — va desface pentru sărbătorile de iarnă peste 30 000 de pachete cu cadouri, ca să nu mai vorbim de mărfurile alimentare cu care este aprovizionat din abundență. Cele o mie de kilograme de carne care se vînd zilnic vor fi suplimentate, în vederea revelionului, cu tradiționali curcani, în greutate totală de opt mii de kilograme.

„Sîntem aici, în fond, o mie cinci sute de oameni care fac totul ca vizitatorii să fie cît se poate de mulțumiți”, spunea directorul coordonator Nicolae Valeriu Lupan. Iar impresiile înregistrate pînă acum, ale publicului, spun că munca acestor oameni se concretizează eficient și frumos în ceea ce numim cel mai mare magazin universal al nostru.

DORIN GHERGHINESCU ■

Salubritatea Craiovei

La capătul unei succinte sondări de opinii, avînd la bază întrebarea — cum vi se pare Craiova mai ales din punct de vedere al curățeniei? — toți, dar absolut toți interlocutorii noștri ne-au răspuns că orașul lor este foarte frumos, că are un parc minunat, că este un oraș tînăr și bătrîn în același timp, că este mai degrabă tumultuos decît pașnic, adică un oraș exuberant. Ba chiar s-a afirmat, afară fiind o temperatură de minus 11 grade, că orașul lor are cea mai mare inteligență proverbială pe cap de locuitor. Oare? Unii dintre ei, umblați prin toată țara, ne-au spus că orașul nu este mai murdar decît București, Bacău, Iași, Reșița sau Ploiești. Tot ei ne-au mărturisit însă că nu este nici pe departe la fel de curat ca Tg. Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara, Arad, Deva, Brașov și altele.

Dialogul nostru a avut loc pe stradă, în plin centrul orașului, dar mai potrivit ar fi să spun că dialogul s-a purtat în preajma unor clădiri sau ziduri dărmate în cumplita noapte de 4 spre 5 martie, ziduri peste care, iată, se așternuse zăpada, iar străzile aveau ici-colo cîte o movilă sub care molozul poate că visa la dulcea primăvară a anului 1978. Prea trist acest decor, asta vroiam să spunem, dar și prea grăitor privind starea de inerție, ba chiar și de nepăsare, în care se complăce craioveanul atunci cînd este vorba despre curățenia propriului său oraș.

Cu rezultatele acestei succinte sondări de opinie, l-am abordat pe tovarășul Adrian Ciocoiu, prim-vicepreședintele Consiliului popular al muni-

cipiului Craiova, mărturisindu-i de la bun început că facem parte dintre cei care iubesc Craiova, această adevărată inimă a Olteniei.

Datorită mărturisirii noastre, al cărui principal resort n-a fost decît sinceritatea, am avut prilejul să notăm, ca venit din partea tovarășului Adrian Ciocoiu, adevărul despre starea de curățenie sau de murdărie a Craiovei.

„Dacă jubiți Craiova, nu se poate să nu fi remarcat că în plin centrul orașului, cu excepția urmelor seismului din martie, avem o salubritate mai mult decît acceptabilă. (Am căzut de acord că într-adevăr, cu excepția urmelor seismului, centrul orașului prezintă semne de curățenie n.n.). Dar pentru că realitatea nu poate fi combătută cu tot felul de cuvinte și pentru că datoria mea nu este în nici un caz asta, de a escamota realitatea, voi recunoaște chiar și autocritic că orașul nostru nu s-a ridicat la un nivel corespunzător de salubritate. Cauzele sînt multiple și ele apasă în primul rînd pe umerii municipalității. Și pentru că trebuie să spunem adevărul pe nume, pentru că altfel nu vîd cum am putea ieși din impas, voi prezenta cîteva cifre, ele însele avînd darul să explice în cea mai mare parte lipsa de curățenie a orașului. De aproape cinci ani bugetul afectat lucrărilor de salubritate se învîrte în jurul aceleiași sume cu toate că în acest răstimp au apărut în Craiova cîteva adevărate orașe, cum sînt cartierele Craiovița, Brazda lui Novac, Valea Rosie, Lăpușului și Rovine, ultimele două fiind într-o continuă creștere. La această situație se adaugă,

fără doar și poate, felul de-a fi al craioveanului, sau al olteanului nostru, un om care aflat la Arad, spre exemplu, se acomodează uimitor de rapid, adică se integrează unui nivel de comportare civilizată, dar reîntors la el acasă uită tot ce-a învățat acolo și nu vrea să înțeleagă că orașul este al lui și îl reprezintă, adică îi face cinste sau nu. Ne propunem ca pentru anul viitor să ducem o susținută activitate în această direcție, dar, o mărturisim foarte des-

Gara Simeria

Chiar dacă trenurile care intră și ies din gara Simeria sînt tracționate de locomotive electrice sau diesel, peste orașul acesta, poarta feroviară a marelui Combinat siderurgic Hunedoara, poartă feroviară a Văii Jiului, încă mai plutește mirosul greu și specific al locomotivelor cu cărbuni și aburi, ceea ce vrea să însemne că Simeria este un vechi centru ceferist. O dovadă în acest sens, sărbătorirea în anul 1968 a centenarului inaugurării căii ferate care făcea legătura între Petrosani și Simeria. O altă dovadă, sutele și chiar miile de ceferiști care au deprins tainele meseriei în această Simerie veche, unde în ultimul timp s-au ridicat un impunător complex de școli profesionale și un liceu mecanic de profil. Un alt amănunt ilustrînd de această dată amploarea acestui important nod feroviar: zilnic intră și ies din stația Simeria 440 de trenuri, adică un tren la fiecare două minute, ritm cu care nici o altă gară nu se poate mîndri.

Am reținut, dintr-un dialog avut cu inginerul Iacob Dimulete, de felul său dintr-un sat de lîngă Rm. Vlcea, dar stabilit în zonă încă din anul 1954, că într-o astfel de stație de primă mărime planul anual la indicativul tone expediate a fost îndeplinit încă din 15 octombrie, iar la indicativul staționarea, descărcarea și încărcarea vagoanelor, planul a fost depășit cu zece procente, ceea ce înseamnă că în fiecare zi la dispoziția transportului feroviar al întregii țări au fost puse cîte zece vagoane în plus.

Un alt capitol cu care se mîndrește ceferiștii de la Simeria ar fi cel al regularității circulației trenurilor de călători, deși, după cum bine se știe, trenurile din întreaga țară întîrzie, întîrzie și iar întîrzie. Și totuși, așa cum spunem, ceferiștii din Simeria se pot

O. N. T. — litoral

Interviu cu Vasile Trandafir, director general al O.N.T. „Litoral”

— Tovarășe director general, există prejudecata potrivit căreia un concediu făcut iarna pe litoral înseamnă două, trei săptămîni de plictiseală. Dumneavoastră sinteți și constanțean și răspundeți în același timp și de bunul mers al turismului pe malul mării. Cu ce argumente puteți combate această prejudecată?

— Firește, nu trebuie să forțăm lucrurile. Marea presupune în primul rînd baie și plajă. Dar pentru că ați amintit faptul că sînt de prin aceste locuri am să vă mărturisesc că noi, constanțenii, simțim nevoia să vedem cel puțin o dată pe zi marea.

— Concret, spuneți-mi cîteva dintre problemele curente ale turismului la mare în acest anotimp.

— Încheierea contractelor, efectuarea reparațiilor, lucrările de întreținere, recrutarea cadrelor pentru sezonul de vîrf. Exact ceea ce face o gospodină care știe că la sfîrșitul săptămîinii are musafiri: se pregătește cu cinci zile înainte.

— Și pentru că totuși interviul nostru are ca subiect litoralul iarna, ce înseamnă turism la mare în acest anotimp?

— De bază rămîne cel pentru tratamentele de recuperare la Eforie Nord, Neptun și Mangalia. Sînt la ora aceeași peste trei mii de turiști pe litoral care urmează diferite tratamente.

— Și despre revelion?

— Toate unitățile deschise în mod obișnuit iarna și aproximativ 25 la sută din cele sezoniere reactivează pregătesc noaptea de an nou. Bineînțeles și pe comenzi ferme, dar și la cereri neanunțate. Adică ne adaptăm la orice situație, în funcție de solicitări.

— Cineva spunea: dacă stai un sfert de oră pe malul mării, pe plaja goală, ascultînd cîntecul, cîntecul nu zgomotul valurilor și al pescărușilor, te vindeci

chis și sincer, sperăm să fim auziți și înțeleși și în cadrul apropiatei sesiuni a Consiliului popular județean, unde vom ridica problema salubrității orașului nostru sub toate aspectele.”

Acesta fiind adevărul constatat și mărturisit despre starea de curățenie a Craiovei, aflată la un nivel necorespunzător, nutrim și noi aceeași speranță ca și tovarășul Adrian Ciocoiu că în anul care vine, prin efortul general al autorităților și al cetățenilor, acest oraș frumos, bătrîn, tînăr, tumultuos și exuberant ne va întîmpina cu un zîmbet mai curat, pe măsura inimii sale, curată întotdeauna.

VICTOR NIȚA ■

mîndri că nici un tren nu a întîrziat din cauza lor. Trenurile vin întîrziate, își mai recuperează din întîrziere chiar în gara Simeria și pleacă apoi să-și mărească sau să-și micșoreze întîrzierea. O excepție există totuși, ea fiindu-ne relatată chiar de inginerul Dimulete: „Alaltăieri, în 20 decembrie, acceleratul 222 din Timișoara spre București prin Rm. Vlcea a staționat 56 de minute în gara noastră. Asta înseamnă că a întîrziat din cauza noastră. Sigur că da, așa fi putut dispune ca acceleratul să plece, fără întîrziere, mai departe, dar două vagoane înghetaseră complet, iar călătorii n-aveau cum să meargă în celelalte vagoane, trenul fiind supraaglomerat. În cele două vagoane se aflau copii, bătrîni, femei și ar fi însemnat să se îmbolnăvească pînă în București. Poate că nu m-aș fi angajat la această întîrziere dacă șeful de tură de la revizie, Ion Tîndea, nu m-ar fi asigurat că el și echipa sa sînt capabili să dezghete vagoanele. Au lucrat ca nebunii, cu furtunuri de aburi la înaltă presiune, cu fapte și în numai 56 de minute au făcut o treabă care în mod normal ar fi durat două ore.”

L-am întrebant pe inginerul Dimulete care anume sînt intențiile și doleanțele ceferiștilor din Simeria pentru anul 1978.

„Să continuăm seria bună a rezultatelor din acest an, o rodnică înțelegere și colaborare cu întreprinderile pe care le servim cu vagoane și-n gara noastră să sosească numai trenuri neîntîrziate, dar mai ales o punctualitate de ceasornic pentru cursele muncitorești care vin și pleacă din Hunedoara, transportîndu-i pe harnicii muncitorilor ai acestui oraș, în umbra căruia Simeria se străduiește să fie la înălțime.

ION POP ARON ■

de toate asteniile. Dumneavoastră, tovarășe director, simțiți vreodată nevoia să faceți acest lucru?

— Este adevărat, te vindeci, dar de fapt mă întrebăți dacă am și eu astenii. Probabil că am, dar îmi lipsește timpul să le bag în seamă. Desigur. Fiindcă există în munca noastră și bucurii și necazuri.

— Spuneți-mi cîteva cuvinte despre ultimele. Cel puțin cele din acest an.

— Necazul nostru cel mai mare a fost de fapt cel al întregii țări: seismul. A trebuit să muncim mai mult, să ne alăturăm efortului colectiv pentru recuperarea pierderilor, pentru a ne îndeplini sarcinile. Concret, a trebuit să ne îngrijim ca toți cei peste un milion două sute de mii de turiști să se simtă cît mai bine pe litoral.

— Și s-au simțit chiar toți bine?

— Înțeleg ce vreți să spuneți. În ciuda eforturilor am rămas și oarecum datori. Au fost oameni care s-au întors acasă pentru că n-au avut cazare, au fost și solicitări respinse, au fost și turiști nemulțumiți de unele servicii. Facem acum totul ca lucrurile să nu se mai repete. Mai mult, ținînd seama de sarcinile care ne revin, sarcini desprinse din Raportul secretarului general al partidului la Conferința Națională a partidului, va trebui să facem în primul rînd totul pentru creșterea calității serviciilor noastre.

— Vorbeam ceva mai sus de necazuri. Dar la capitolul bucurii ce puteți trece?

— Scrisorile de mulțumire venite din țară și străinătate sînt cele mai mari bucurii. Este de altfel și lucrul pe care ni-l dorim în sezonul viitor. Scrisori de mulțumire pe care le putem primi chiar și în această iarnă, pentru că, așa cum v-am spus, litoralul este o gazdă bună, primitoare și în timpul iernii.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Nu căutați prea departe risipa de energie, ea se află chiar sub ochii dumneavoastră; puneți-i capăt!

Necesitatea realizării de economii la consumul de energie electrică și la cel de combustibili e o cauză care nu mai trebuie demonstrată, știut fiind că risipa făcută de unii se răsfinge asupra tuturor, cum, de asemenea, sintem convinși că pînă și copiii de școală cunosc astăzi, cel puțin la modul elementar, ce se întâmplă pe plan mondial în privința surselor și resurselor de energie. Ceea ce se are mai puțin în vedere e realitatea conform căreia fiecare cetățean al țării trebuie să se simtă obligat ca să contribuie la obținerea economiilor, în fapt, la folosirea rațională a curentului electric și a căldurii, pentru a ne exprima la modul cel mai simplu cu putință. Un singur exemplu accesibil oricui și un calcul cu efect surprinzător care se poate face: dacă fiecare din cei 3 milioane de abonați din mediul rural ar folosi inutil un bec de 100 wați s-ar consuma, într-un an, 80 de milioane de kilowați-oră! Și încă unul: transformatoarele banalelor sonerii instalate la locuințele cetățenilor, în prezent duc la o pierdere de energie de 40 milioane kWh pe an, energie care s-ar economisi dacă s-ar folosi direct circuitul de 220 volți!

Am dat doar două exemple, din sectorul consumului casnic, chiar dacă acesta se înscrie pe locul al doilea ca pondere, după cel industrial și înaintea iluminatului general, al celui comercial și public, în care s-au luat, și se iau în continuare, măsuri de economisire.

De fapt, noțiunea de economisire este doar o rezultantă pentru că, așa cum a reieșit tot din constatările făcute pe teren, este mai curînd vorba, după cum subliniam și mai înainte, despre o folosire rațională, în primul rînd, a energiei electrice și a celei termice. Ne întrebăm ce s-ar întâmpla dacă, răsucind butonul comutatorului, nu am vedea aprinzîndu-se becul respectiv? Sau, dacă deschizînd robinetul de apă caldă, acesta ne-ar furniza apă rece?

Desigur, unii dintre factorii răspunzători nu ezită să recurgă la justificări, care ne apar pur și simplu inexplicabile. Fiindcă, iată ce se întâmplă în mod real: pe strada Teodosie Rudeanu, sectorul 8, la întreprinderea „Precizia”, în ziua de 19 decembrie, un cuprător cu raze infraroșii ardea fără ca să existe piese la uscat, consumul risipit echivalînd cu 20 la sută din puterea instalată a acestei unități! La „Electronica” se lucra, în plină zi, cu perdelele halelor lăsate și cu toate becurile aprinse, deși afară era lumină suficientă.

Conducte și țevărie foarte întinse. Consecință? Pierderea a 20 pînă la 30 la sută din cantitatea de aer comprimat, care se transportă tot prin intermediul energiei electrice. Așintim aceste situații fie și numai pentru a fi luate în considerație de proiectanții altor unități industriale.

La „23 August”, energeticienii întreprinderii au luat, în ultima vreme, o serie de inițiative merituose, în vederea reducerii consumului de energie electrică și termică, obținînd cîteva bune rezultate. Cu toate acestea, în același important loc de muncă se plătește, în continuare, un greu tribut risipei de energie, ca urmare a unor si-

tuaii, mai vechi ori mai noi, nu îndeajuns de bine gîndite la vremea respectivă. Astfel, la forja veche, plafoanele au fost bituminate, ceea ce necesită menținerea luminilor aprinse chiar și în timpul zilei. Este adevărat că această secție va fi dezafectată, dar pînă atunci curentul electric va curge pe apa simbetei. O situație similară poate fi întîlnită, în aceeași întreprindere, și la alte secții, ca aceea de strungărie, de pildă, unde — mi se spune — că lumina de zi, uneori prea puternică, îi deranjează pe muncitorii prin reflexele pe care le dă cîzînd pe diverse piese aflate în lucru. Ne întrebăm, totuși, de ce nu s-au montat geamuri mate în aceste sectoare, chiar de la început?

Dar, pentru a ne referi la cel mai important consumator de energie, reprezentat de industrie (65—68 la sută din totalul consumului pe Capitală) l-am solicitat pe tovarășul ing. Ion Păduraru, șeful serviciului energetic din Ministerul Industriei Chimice (instituție care nu și-a depășit cotele cu toate că se află pe primul loc al consumatorilor industriali) la o scurtă convorbire.

Opinia sa este aceea că numai o planificare riguroasă, dublată de un control serios și neapărat zilnic, efectuat de energeticienii fiecărei unități industriale, verificați permanent de cei ai ministerului, poate avea rezultate favorabile. Vorbind despre planificarea consumului, ing. Ion Păduraru înțelege prin aceasta și includerea economiilor ce trebuie făcute ca și a mijloacelor prin care ele pot fi realizate.

— Se cunoaște obligația de a se recupera resursele primare cît și cele secundare dar, după cîte știu, cu excepția recuperării în cea dintîi fază, cealaltă nu este pusă la punct, pe plan general. Astfel, gazele care ies cu o temperatură de 500—600 grade sînt recuperate pînă la 200 de grade, dar necesar ar fi ca ele să fie încă o dată recuperate, pînă la limita a 50—60 de grade. Sînt convins că o însemnată parte a efortului, în vederea unei mai judicioase folosiri a energiei de orice tip, se poate realiza prin educarea oamenilor care muncesc în industrie. În această ordine de idei subliniez inițiativa tovarășilor de la Combinatul de fire sintetice Săvinești, care au trecut consumurile prin calculator reușind, astfel, să afle mai repede și mai direct căile prin care se produc pierderile și să înlănească găsirea soluțiilor. În acest moment, generalizăm pe minister metoda lor. Urmărind același scop, am recurs la tipărirea unor pliante foarte simple, purtînd o manșetă vizibilă „Exemplu de urmat”, prin care popularizăm metodele menite să ducă la reducerea consumurilor energetice, dînd numele inițiatorilor, punînd față în față procedeele vechi și pe cel nou, descriînd, pe scurt, soluțiile și precizînd, cu litere mari, eficiența economică. Broșurile acestea au drept deviză cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Trebuie intensificată preocuparea pentru economisirea energiei, pentru reducerea consumurilor nejustificate de mari de combustibil și lichidarea fenomenelor de risipă”.

GHEORGHE DECEMBRIU ■

REEȘALONAREA MAJORĂRII RETRIBUȚIEI este semnul bun sub care începe anul pentru belșugul vieții noastre

Iată că acum, la cumpăna dintre ani, la sfîrșitul a 365 de zile bogate în mari succese ale întregului popor, acum, cînd colectivele de muncă raportează însemnate depășiri de plan, întîmpinînd așa cum se cuvine noul an, întreaga țară primește cu vie satisfacție o nouă hotărîre a conducerii partidului și statului nostru și anume reeșalonarea graficului de majorare a retribuției, în așa fel încît etapa I a majorării să fie încheiată la 1 iunie și nu la 1 septembrie, cum se prevăzuse inițial, ceea ce înseamnă o suplimentare de 2 miliarde lei. Măsura, care se înscrie pe linia înfăptuirii hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului, de ridicare continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii, este o nouă dovadă a grijii partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de om, față de bunăstarea sa și relevă totodată înțelepciunea politicii noastre care acordă muncii locul pe care îl merită, iar oamenilor care își făuresc bunăstarea, întreaga prețuire. Exact acest lucru îl pune în evidență și grupajul nostru în care oameni ai muncii din diferite domenii, pe lingă bucuria arătată față de recenta hotărîre, se angajează responsabil să muncească mai bine, cu mai multă dăruire, conștienți că de calitatea muncii lor depinde calitatea vieții lor.

Locul meu de muncă e secția de panouri prefabricate mari a Întreprinderii de materiale de construcție „Granitul”, căreia noi îi spunem, pe drept cuvînt, fabrică de case. De asemenea, am să mai arăt că de cîteva ani locuiesc împreună cu familia mea, în total patru persoane, într-un apartament proprietate personală în cartierul Drumul Taberei, apartament ridicat cu panouri din prefabricate realizate chiar în secția mea. Și încă un fapt. În aceste zile am aflat cu toții, cu vie satisfacție, de reeșalonarea graficului de majorare a retribuției în așa fel încît etapa întîi a majorării să fie încheiată la 1 iunie și nu la 1 septembrie, cum se prevăzuse inițial. Aceste trei lucruri sînt într-o strînsă concordanță și au la bază un element comun: munca noastră. Această muncă a permis, a făcut posibilă depășirea considerabilă a prevederilor Congresului al XI-lea în ceea ce privește creșterea venitului nostru. Astfel prin grija conducerii de partid și de stat familia mea va beneficia de la 1 martie de aproximativ 600 de lei în plus. De aceea cred că ne obligă conștiința, ne obligă scopul înalt de comunist, acela de a ne ridica, de a ne dezvolta economia pe o treaptă și mai înaltă Sarcina concretă a secției noastre în anul care vine este de a realiza panouri pentru aproximativ 4000 de apartamente. Deci de a contribui la ridicarea unui număr tot mai mare de locuințe. Îndeplinirea acestei sarcini este răspunsul nostru față de grija partidului, este semnul nostru de înaltă prețuire acordat secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este contribuția pe care trebuie s-o aducem la ridicarea propriei noastre bunăstări.

CONSTANTIN ȘTEFAN ■
muncitor la Întreprinderea Granitul

Lucrez la culegerea gazetelor, la linotype. Aici sosesc știrile înainte de a vedea lumina rotativei; aflu cu o jumătate de zi mai devreme faptele și îndemnuri care aduc lumină în suflet, călăuzesc eforturile viitoare.

Știam deci despre majorarea retribuției, făcusem și cîteva calcule: retribuția mea tarifară avea să crească în noul an, începînd cu data de 1 mai, de la 2186 la 2560 de lei. Imi și imaginasem ce reprezintă cei aproape 3000 de lei pentru bugetul meu familial, sumă de care voi beneficia în plus pe 8 luni din acest nou an. Și iată, mi-a fost dat să aflu din nou, înaintea altor oameni, că așa cum s-a arătat la Conferința Națională măsurile de ridicare continuă a nivelului de trai se aplică cu fermitate, unele chiar înainte de termenele prevăzute inițial. Prin prezentul Decret privind reeșalonarea majorării retribuției eu voi beneficia de încă 750 de lei în plus.

Am făcut niște calcule, cred că fiecare le face. Dincolo de ele ne bucurăm de ceva mai mult, simțim în aceste măsuri grija caldă, părintească a partidului pentru traiul nostru, pentru traiul celor mulți. Cum poți răsplăti o asemenea grijă? Trebuie să dovedim prin munca noastră, prin tot ceea ce facem, că între măsurile privind creșterea venitului național și ridicarea nivelului de trai există o legătură indisolubilă: dezvoltarea generală a economiei, ceea ce înseamnă o muncă tot mai eficientă.

KLARA GALIUC ■
Combinatul poligrafic „Casa Școlii”

Nu se putea un dar mai frumos pentru atîtea categorii de oameni ai muncii, ca și pentru noi, cei ce lucrăm în domeniul petrolului, precum devansarea majorării retribuției cu o jumătate de an, adică la 1 ianuarie 1978 în loc de 1 iulie. Și din acest punct de vedere putem spune încă o dată, precum zice poporul: semne bune anul are. În comparație cu vechiul eșalonare bugetul familiei mele crește cu 2100 lei. De asemenea creșterea substanțială beneficiază în fapt toți tovarășii mei sondari din schela de foraj de pe raza sectorului Videle. Înțelegînd că asemenea eforturi materiale pe care le face țara trebuie să aibă o acoperire reală în randamentul sport al muncii noastre, anul acesta, de pildă, noi, cei din brigada maistrului Pană Gheorghe, am depășit planul cu 12 la sută, numai în 11 luni forînd în plus 17174 metri. Munca noastră ne cere să procedăm, totdeauna cu hotărîre, prompt. În acest spirit înțelegem să ne mobilizăm și mai mult forțele, mai ales într-un moment cînd țara are atîta nevoie de țitei, cînd fiecare picătură trebuie agonisită și drămuțată cu grijă. Se poate conta din plin pe noi, pe abnegația noastră față de partid, de secretarul său general, din inițiativa căruia s-a decis această eșalonare pe care o prețuim din toată inima.

ILIE CALINESCU ■
sondor șef, Videle

(Urmare din pagina 1)

aceea de la 21 august 1965 cînd Marea Adunare Națională, pe baza Raportului prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, adoptase proiectul noii Constituții, prin care țara noastră devenea Republica Socialistă România, nume ce consacra victoria deplină și definitivă a socialismului la orașe și sate, făurirea bazei tehnico-materiale a noii orînduirii. Congresul al IX-lea al P.C.R. marca astfel un nou stadiu revoluționar de dezvoltare politică și economico-socială a țării noastre. Aplicînd consecvent principiul marxist-leninist potrivit căruia noua orînduire socială nu poate fi decît o creație conștientă a maselor chemate să ia parte la elaborarea, adoptarea și înfăptuirea întregii strategii a dezvoltării economice-sociale, a desfășurării vieții politice, Partidul Comunist Român, ca forță politică conducătoare a întregii națiuni, definește astfel noua etapă pe care o are de parcurs societatea românească, uriașă operă în care s-au angajat clasa muncitoare, toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, operă ce poartă pecetea personalității și spiritului revoluționar creator ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Congresele al X-lea și îndeosebi al XI-lea au consacrat

această etapă drept societatea socialistă multilateral dezvoltată, liniile sale directoare fiind înscrise în Programul Partidului, program care se înfăptuiește neabătut și pe baza căruia, țînd seamă de succesele obținute în dezvoltarea economiei și culturii ca și de perspectivele lucid și creator evaluate, recenta Conferință Națională a partidului, prin Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciază că există toate premisele ca în următorul cincinal să ne numărăm printre țările cu o dezvoltare medie. Puternicul a vînt imprimat activităților din toate domeniile de programele adoptate de recentul forum al comunistilor, de accelerare a progresului economic în condițiile afirmării revoluției tehnico-științifice, a transformării cantității într-o nouă calitate — comandament revoluționar vital, proclamat de secretarul general al partidului — și în același timp de ridicare rapidă a standardului de viață, are drept corolar în viața social-politică o adîncire a democrației socialiste, o permanentă perfecționare a cadrului și formelor de participare a maselor la desfășurarea și conducerea treburilor societății.

Din acest punct de vedere, se poate spune că în cel de-al trezecilea an republican, democrația socialistă revolu-

ționară a cunoscut un adevărat triumf, sistemul său de funcționare, de implicare a oamenilor muncii, a fiecărui cetățean în adoptarea și înfăptuirea fiecărei decizii, fiind tot mai unitar și mai eficient constituit. Ca rezultat al orientărilor cuprinse în Programul Partidului, în hotărîrile celui de-al XI-lea Congres, în ultimii doi ani au avut loc, fiind instituționalizate de altfel, Congresul consiliilor populare județene, Congresul educației politice și al culturii socialiste, Congresul consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărănime, Congresul Consiliilor oamenilor muncii, Consfătuirea pe țară a unităților de control al oamenilor muncii. Emanînd de la aceste forumuri, din inițiativa secretarului general al partidului, s-au creat totodată organisme cu caracter permanent cum sînt Camera Legislativă a consiliilor populare, Consiliul Național al Agriculturii, Consiliul Național al Oamenilor Muncii. Creșterea rolului conducător al partidului, al clasei muncitoare, clasa primordială a societății noastre, conferă un nou dinamism acestui proces de participare tot mai eficientă, hotărîtoare, a maselor la conducerea treburilor de la nivelul tuturor verigilor dezvoltării noastre economico-sociale. Esența acestui stadiu calitativ

nou al democrației noastre socialiste, în condițiile în care partidul comunist, ca partid ieșit din rîndurile poporului, urmat neabătut de întregul popor își exercită plener și competent rolul său conducător, a fost încă o dată definită cu claritate de purtătorul de steag al năzuințelor noastre de azi și de mâine, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Aceasta este o democrație nouă, revoluționară în care poporul, sub conducerea comunistilor, își înfăptuiește propriul său viitor”.

Cucerirea în urmă cu treizeci de ani a deplinei puteri politice de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și cu intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, avînd în frunte partidul comunistilor, a permis astfel poporului român să-și afirme nestînjnit marile sale virtuți de a fi stăpînul suveran al propriului destin, de a-și rîndui țara și viața potrivit cu aspirațiile și strădaniile sale, înălțîndu-se astfel nu numai în cinstea glorioasei sale istorii, ci și în marea cinstă a lumii, după cum se atîta mîndrie și dreptate glăsuiește noul lîm de Stat al Republicii Socialiste România:

Sintem un popor în lume
Strîns unit și muncitor,
Liber, cu un nou renume
Și un țel cutezător.

Ce curs valoric mai prezintă la bursa ideilor invențiile și cercetările promovate de revista noastră

Ne conformăm și de data aceasta unei tradiții statornicite, aceea de a reveni în numărul de Anul nou al „Flacării” asupra activității unor oameni de știință români, ale căror invenții, descoperiri sauilde de abnegație, curaj și sacrificiu pe altarul științei au făcut obiectul unor relatări publicate în cursul anului.

N-am operat în acest sens nici o selecție arbitrară. Paginile de față găzduiesc scurte reportaje consacrate muncii unor creatori de excepție despre care nu am scris de multă vreme sau ale căror merite nu au fost consemnate în cuprinsul recentului Almanah Flacăra 1978.

Factorii de răspundere rămân imuni la alergeni

„Cu o mină de fin, mari economii de valută” era titlul unui articol apărut în „Flacăra”, nr. 37, datat 15 septembrie 1977, referitor la cercetările și izbînzile doctorului Ionel Dinu, din Timișoara, într-un domeniu relativ nou al medicinei: alergologia și imunologia. Reamintim problema: după 4 ani de încercări, cu 3 000 de bolnavi la dosarul numit cazuistică, doctorul Dinu a organizat producerea alergenilor după o metodă originală și de mare eficiență, scoțind, îndeosebi, aspectul renunțării la importul medicamentelor străine, dar și faptul că alergeni produși la Timișoara folosesc drept materie primă praful, polenul, fulgii de păsări, părul sau... finul mucegăit. Insuși titlul articolului sugera că doar cu o mină de fin se evită cheltuieli serioase, cantitatea respectivă fiind suficientă pentru producerea alergenilor pe o perioadă de șase luni!

— Deci, care este stadiul brevetării noului medicament? — l-am întrebat pe doctorul Dinu, șef de serviciu la Spitalul județean din Timișoara.

— Înainte de a răspunde la întrebare, vreau să precizez că articolul apărut în „Flacăra” a fost citit în toată țara, explicație sigură pentru „asaltul” stîrnit la cabinetul nostru. Plus corespondența! Plus solicitările venite din partea unor întreprinderi și institut în care apar fenomene alergice, adică există un climat favorabil acestei boli. Iată, spre exemplu, cazul Institutului de cercetări pentru sericultură, care mi-a cerut colaborarea. Deci, vă mulțumesc pentru „mîna de fin”, care, din păcate, nu a avut urmările cuvenite.

— Concret!

— Eu am cedat „drepturile de autor” Spitalului județean, fiindcă nu mă interesează gloria personală, cît aspectul științific și economic: producerea alergenilor. Nu știu altceva decît că Institutul Cantacuzino din București a cerut preluarea cazuisticii noastre și, implicit, brevetul, promițînd că în câteva luni alergeni vor apărea în farmacii. Nici Ministerul Sănătății, nici O.S.I.M.-ul nu s-au pronunțat. Oricum, refuzînd

(dr. Ioan Lighezan, directorul Direcției sanitare și al Spitalului județean) să cedeze un drept cucerit cu forțele noastre, nu Timișoara se vede frustrată de alergeni, produși de noi în continuare, ci alte orașe, alți medici, în fapt — bolnavii.

— Ultima descoperire?

— Valorificînd o invenție românească existentă, lucrăm la un nou produs pe care îl vedem de pe acum aplicabil la toți alergeni periculoși, îndeosebi la cei medicamentoși (antibiotice). Noi nu batem pasul pe loc, deși unele fațete ale birocrăției și inerției ne cam întristează. Stadiul cercetărilor noastre — și aici salut și realizările remarcabile ale profesorului E. Seropian — ne-ar permite argumente covârșitoare pentru ceea ce s-ar putea face în alergologie și imunologie; din nefericire, a mai trecut un an, fără ca alergeni nr. 1 să poată fi lansați oficial, iar ceilalți, cu numere de ordine în creștere, așteaptă suportul cifrei dintîi.

Pe scurt, aceasta este situația alergenilor. Întrucît, tot recent, l-am întîlnit, la Cluj-Napoca, pe doctorul Mihai Iubu, am aflat că cercetările sale au ajuns...la liman: recomandă și alergeni în tratarea bolilor respective! Ceea ce — plus argumentele doctorului Ionel Dinu — obligă la critica și autocritica vinovaților! La un nou, cîrem, așadar, o optică nouă.

TEODOR BULZA ■

Om potrivit la... timp potrivit sau din nou despre virtuțile biocronului

Un an bun și pentru profesorul Iancu Scutașu Comăneanu. Biocronul, celebrul său ornic pentru măsurarea ritmului biologic (invenție premiată cu medalia de argint la ultimul „Salon internațional de invenții și tehnici noi de la Geneva”) și-a împlinit consacrarea și prin mijlocirea experimentului public. Testările efectuate pe eșantioane largi, cuprinzînd sute și chiar mii de subiecți, au demonstrat astfel legătura posibilă dintre datele de naștere ale individului (anul, luna, ziua, ora) și disponibilitățile sale fizice sau intelectuale la un moment dat.

Reamintim cititorilor noștri că la data publicării primului nostru articol despre virtuțile și performanțele biocronului am avut în vedere în primul rînd concluziile de ordin teoretic ale autorului, concluzii bazate pe un imens material factual, pe observații îndelungate, pe o vastă lectură și o susținută activitate în laboratoare de psihologie experimentală. Vom reveni pe scurt asupra lor.

Pornind de la considerentul că omul, ființă terestră, se găsește în relații mezocosmice cu sistemul energetic

Soare—Lună—Pămînt, profesorul Scutașu Comăneanu apreciază că fiecare ființă vie (om, animal, plantă) își modifică potențialul fizic, psihic și intelectual în concordanță și în funcție de anotimpul și luna de naștere, de ritmurile lunare, de ora de naștere (dimineața, seara, noaptea). De aici citeva concluzii îndrăznețe: faptul că omul este născut primăvara sau toamna, vara sau iarna, ziua sau noaptea influențează fizionomia lui, gestualitatea, biocurenții și, în mod special, vitalita-

tea lui. Astfel vîraticul va demonstra un potențial fizic și intelectual optim vara și unul mai redus iarna. Cel născut dimineața va dovedi un randament sporit de muncă 3 ore înainte și 3 ore după ora nașterii sale, o perioadă de scădere treptată a vitalității în următoarele 6 ore, oboseală și nevoie de repaus în celelalte următoare 6 ore și o reînvioreare progresivă în cele 6 ore anterioare rîstimpului de maximă vigoare fizică și psihică.

Ca intelect, consideră în continuare profesorul Comăneanu, primăvîraticii se dovedesc raționali, analitici; vîraticii, deductivi; toamnății, inductivi și iernaticii, sintetici. În sprijinul acestor păreri, autorul biocronului a folosit exemplul de viață, gîndire și muncă al unor numeroși și celebri oameni de știință și litere.

Datele natale ar avea, după opinia profesorului Scutașu Comăneanu, un rol important și în cadrul relațiilor interumane, al comuniunii de idei, al potrivirilor temperamentale, al înțelegerii sau discordiei dintre soți. Notăm și această părere, dar o facem ca și în prima noastră relatare cu multă rezervă, deoarece, așa cum recunoaște chiar autorul biocronului, complexitatea sufletului omenesc, marea și foarte variata gamă de sentimente individuale este modelată de o sumedenie de factori subiectivi și obiectivi. „Totuși — susține autorul biocronului — observațiile personale mă obligă să constat că buna conviețuire, de o viață, între soți și soție, izbutește mai cu seamă în situația cuplurilor complementare (între primăvîratici și vîratici de exemplu sau între vîratici și toamnății) și mai puțin în cazul unor mariaje alcătuite din soți cu date natale apropiate (vîratici cu vîratici etc.) sau contrarii (vîratici-iernatici, primăvîratici-toamnății). Și, în sfîrșit, o observație pe care o reproducem absolut sub titlu de inventar: studiile întreprinse ar permite — consideră profesorul Iancu Scutașu Comăneanu — și prestabilirea sexului viitorului copil. Acesta va fi băiat dacă a fost conceput la o dată apropiată de ziua de naștere a bărbatului și fată, la o dată apropiată de cea a mamei (cititorii noștri pot confirma sau înfirma cu ușurință această părere, recurgînd la exemple personale).

Gruparea și sistematizarea acestor date au oferit profesorului Scutașu Comăneanu posibilitatea creării unui ceasornic sui-generis, propus pentru măsurarea ritmului biologic deci a intervalelor de minim sau maxim vital al fiecăruia dintre noi. Metoda ar

permite preîntîmpinarea și reevaluarea rațională a perioadelor în care activitatea noastră se bucură sau nu de fructificarea maximă a disponibilităților noastre fizice sau intelectuale. Sau ceea ce autorul biocronului s-a străduit să demonstreze din martie (cînd a apărut articolul nostru) și pînă în prezent.

Testările efectuate prin solicitarea biocronului au demonstrat în primul rînd utilitatea acestui ceasornic al vitalității în evitarea accidentelor de muncă. S-a constatat astfel că în perioada de minim vital atenția, concentrarea, percepția spațială sînt mai reduse ca de obicei. Astfel, din totalul celor 2 200 de cazuri de accidente săvîrșite de către personalul I.T.B., 50 la sută au fost produse de către șoferi aflați în condiții naturale contrare celor natale, cînd peste oboseala profesională s-a suprapus „oboseala naturală”. Spre concluzii asemănătoare conduc și testările efectuate în întreprinderi, unde au fost examinate 412 cazuri de accidente de muncă. Fără să se cunoască ora de naștere a accidentatului, ci doar anul și ziua de naștere — testele au dovedit că în 117 cazuri (43%) accidentul a avut loc în condiții contrare datelor natale.

De aici o concluzie prețioasă: în organizarea grupurilor de muncă, a repartizării oamenilor pe schimburi ar trebui să se țină seama și de raporturile temporale-potențiale, de orele de producție și de odihnă cele mai potrivite fiecărui individ în parte.

Cercetări cu rezultate asemănătoare pentru integrarea profesională au fost efectuate și la Combinatul textil din Timișoara (5 000 de cazuri), și la Combinatul de industrie a bumbacului din București.

Biocronul și-a mai demonstrat eficiența în depistarea cazurilor accidentelor de circulație în cadrul Inspectoratului de miliție Sibiu, al Serviciului circulației Capitalei, și pentru testarea aptitudinilor la circa 3 800 de șoferi angajați ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

De un real folos s-a dovedit biocronul și pentru proaspeții absolvenți ai examenului de conducere auto, cărora biocronul le oferă șansa aprecierii timpului prelnic sau defavorabil pentru conducerea autovehiculului pe parcursul unui an sau într-un rîstimp de 24 de ore.

Toate acestea, credem, reconfirmă importanța ceasului bioritmice, antici-pînd, i o largă și fructuoasă utilitate.

Vom mai reveni.

T. CLUJANU ●

Revitalizarea celulară

O mai veche cunoștință a cititorilor noștri, doctorul Mihai Zavergiu-Theodoru, autor al unei metode terapeutice ce-l poartă numele, va împlini în curînd 85 de ani. O vîrstă venerabilă și de invidiat dacă avem în vedere că ea aparține unui bărbat în plină vigoare fizică și intelectuală, activ, optimist și încărcat de planuri pentru viitor.

O fericită, dar absolut întîmplătoare coincidență face ca momentul aniversar să marcheze și cei doi ani de cînd revista noastră s-a bucurat de privilegiul de a publica în premieră procedul de revitalizare celulară propus și experimentat de medicul bucureștean. Numai că, un amănunt nu lipsit de importanță, cu doi ani în urmă Mihai Zavergiu mai era încă propriul său pacient și medic, în vreme ce astăzi numărul „zavergiștilor” se numără cu sutele (poate cu miile!), iar metoda sa este salutată și recunoscută în întreaga țară. Așadar, un bilanț fericit, cu rezultate peste așteptări, la împlinirea căruia revista noastră și-a adus modesta sa contribuție.

Reamintim cititorilor noștri că metoda doctorului Zavergiu cuprinde o anumită dietă alimentară (bazată în principal pe legume, fructe și carne fiartă), gimnastică zilnică și, în mod special, realizarea unei vasodilatații periferice totale prin solicitarea unor automasaje efectuate pe suprafața întregului înveliș epitelial. În linii generale ea se asociază preocupărilor mo-

derne de reevaluare și reabilitare a unor străvechi metode terapeutice, de-clarîndu-se dușman înverșunat al medicației moderne (al intoxicației cu droguri farmaceutice), și apreciînd sedentarismul și gastronomia rafinată drept principalele cauze ale patologiei actuale. Medicul bucureștean propune preîntîmpinarea maladiilor și chiar vindecarea lor prin procedee capabile de a revitaliza organismul și de a-l obliga să-și utilizeze întregul său potențial de apărare.

Despre toate acestea, așadar, am scris pe larg în primul nostru articol. Apoi, la insistența cititorilor noștri (a sutelor de scrisori sosite pe adresa redacției noastre) am indicat ulterior și adresa doctorului Zavergiu. Metoda medicului bucureștean, care nu reclamează în fond decît o revizuire rațională

a vieții zilnice și o invigorare a organismului prin vascularizare abundentă, a fost experimentată de un număr considerabil de pacienți anonimi. Vom folosi pentru exemplificare fragmente din scrisorile primite de doctorul Zavergiu.

Ștefan Dumitrescu, Constanța, str. Străduinței 4, bl. 2: Practicarea zilnică a metodei dv. a avut următoarele rezultate neașteptate: mi s-a normalizat tensiunea oculară, mi-a dispărut spondiloza cervicală, a dispărut durerea pe care o simțeam într-un anumit punct al intestinului gros, a dispărut aproape complet amorțeala pielii și a mușchilor coapsei. **Ion Ciocea**, București, str. Dumbrava Roșie 42... „nu mai simt gheara din piept, nici acelele de gută”. **Rotaru Simion**, București, str. Polonă 88: „Înainte de practicarea metodei eram fără putere, aveam dureri articulare. Acum constat că durerile m-au lăsat, starea generală este bună, am redevenit omul de odinioară”. **Bejan Samson**, Mediaș, str. Istriei 1, bl. 21: „...Sufăr de polinevrită. Automasaajele îmi fac foarte bine”. **Maria Frigator**, Brașov, str. Minerva nr. 6, bl. 41: „De când practic metoda dv., mi-au revenit speranțele. Artroza mea s-a ameliorat, acum mă mișc în voie, fără restricții, fără dureri”. **Firian C. Florea**, Cluj-Napoca, str. Dostoievski 4, bl. B: „Fac din luna aprilie 1972 masaaje și exercițiile fizice și pînă în prezent mă simt satisfăcător”. **Viorel Olivian Pașcanu**, Suceava, str. T. Vladimirescu 2: „Aplic metoda și deși timpul nu-mi permite să respect toate exercițiile indicate, mărturisesc că mă simt mult mai bine și am un somn odihnitor”. **Vasile Bodea**, Baia de Arieș: „Sufăr de genuartroză la piciorul drept. După aplicarea metodei dv., durerile nu au dispărut complet, dar piciorul și-a recăpătat mobilitatea, astfel că iarna aceasta am făcut schi”. **Ion Rădoi**, Purani, jud. Teleorman: „După numai trei săptămîni de la practicarea metodei dv., mi-a dispărut durerea din piept (o gheară în dreptul inimii), mi-am recăpătat vigoarea și somnul liniștit de altădată”. **Ion Antonescu**, Pitești: „Am să vă comunic personal rezultatele practicării metodei

de revitalizare celulară. Deocamdată, afit: rezultatele sînt miraculoase”. **Cornel Mureșanu**, Bistrița, str. Decebal-est, bl. K2: „...mă confornez întocmai indicațiilor dv. și pot să afirm că mă simt mult mai bine și vioi”. **Mihai Dumitru**, Ploiești, str. Unghiului 27: „...rezultatele nu au întîrziat să se arate și vă sînt foarte recunoscător”. **Marietta Iuga**, Pitești, str. Brâncoveanu nr. 23: „Am pus în aplicare gimnastica ochilor, am o cataractă, acum văd mult mai bine”.

La toate acestea vom adăuga aprecierile elogioase făcute de mai mulți reprezentanți de frunte ai Școlii naționale de medicină, între care medicii Octavian Fodor, Ion Crăciun, Iuliu Nițulescu, I. Birzu, Ana Aslan, precum și cele ale sociologului prof. dr. Ovidiu Bădina. Cu toate acestea, pînă în prezent nici o editură de specialitate nu s-a decis să tipărească scurta lucrare a doctorului Zavergiu, acesta fiind constrins să și-o multiplice singur și pe propria sa cheltuială.

— Din fericire, ne mărturisește dînsul, adepții metodei s-au descurcat și singuri, copind și recopind textul broșurii mele dactilografiate. Dar solicitările sînt numeroase după cum o dovedește și teancul de scrisori pe care îl vedeți și în această clipă pe masa mea de lucru. Lipsa de interes dovedită de edituri nu m-a descurajat. Între timp am elaborat o nouă lucrare în care mă ocup pe larg de necesitatea înființării unor spitale preventive și care însușmează întreaga mea activitate de cinci decenii consacrată medicinei sociale. Am pornit la redactarea lucrării încurajat și de faptul că secretarul general al partidului nostru a indicat personal măsuri pentru intensificarea activității medicale de prevenire. Depistajul pre-simpomatic ar micșora simțitor procentele de morbiditate și mortalitate. Acest lucru se practică, dar nu în cadrul unui spital specializat. „Adevăratul medic, spune un vechi proverb, nu este cel care vindecă boala, ci cel care o previne”.

LIVIU MAIOR ■

Motorul fără vilbrochen

Revenim pe tema neobișnuitei invenții a inginerilor ploieșteni Gheorghe Marcel Teodorescu și Aurel Popa, „Motor cu ardere internă avînd capacitatea cilindrică variabilă”, brevet numărul 79 892/1975, spre a aminti pentru început marile avantaje ale motorului respectiv în raport cu motoarele clasice cu ardere internă, plecînd, firește, de la a sublinia că, pentru prima dată în tehnica mondială, specialiștii prahoveni au pus la punct un motor renunțînd la câteva din accesoriile socotite indispensabile, între care la arborele cotit! Avantajele economice ale acestei invenții de excepțională însemnătate s-ar putea rezuma după cum urmează:

● adaptînd consumul la efortul rezistent, scade considerabil consumul de carburant;

● elimină forțele radiale la nivelul pistoanelor datorită cinematiei principiului corpului oscilant, la motoarele clasice forțele respective diminuînd randamentul mecanic;

● anulează rezistențele hidrodinamice prin desființarea arborelui cotit (vilbrochen), funcțiile acestuia fiind preluate de către un corp oscilant în formă sferică; după calculele inventatorilor, verificate în timpul probelor de comportare, trecute, recent, cu brio, se poate vorbi despre un câștig net de 5-6 CP la un motor de 70;

● reduce prețul de cost cu mai mult de un sfert față de un motor tradițional cu aceeași cilindree, asigurînd o execuție simplă, la o greutate și un gabarit obișnuite, demontarea lui puțînd fi realizată de numai trei oameni în douăzeci de minute.

O șumedenie de țări cu tradiții industriale redutabile, între care S.U.A., Franța, Anglia, R.F.G. etc., și-au manifestat interesul, imediat și plener, față de invenția gîndită și materializată la Ploiești, asimilînd brevetul și protejîndu-l.

Îmbunătățirile ulterioare au vizat, în primul rînd, distribuția, mai exact adaptarea ei la principiul corpului oscilant, care asigură posibilitatea modificării mărîmii cursei pistoanelor în mod continuu și automat, în raport cu efortul rezistent detectabil la arborele motor. Cursa noului motor fiind variabilă, adaptarea consumului se face la efortul rezistent, cei doi factori urmînd aceeași curbă. În raport cu motorul clasic, la care efortul este învins cu aceeași cursă, după un consum impus de alezaj, la noul motor cursa scade în funcție de scăderea efortului la roți, de unde o diminuare corespunzătoare a consumului de carburant.

Probele de banc și cele de teren, efectuate în vremea din urmă, au subliniat marile calități ale invenției gîndite și realizate la Ploiești, descoperire aflată pe un drum drept, grație puterii de muncă și inteligenței creatoare a colectivului condus de inginerii Teodorescu și Popa, sprijiniți permanent de Comitetul județean Prahova al P.C.R. și de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie.

ANDREI GEORGESCU ■

Lectorul universitar Serafim Pascu Christescu,

creator al unor noi instrumente muzicale ne asigură:

Muzica însăși poate fi reinventată pe baza posibilităților tehnice actuale

— Chiar se pot face invenții și în lumea muzicii?

— Da, noi avem la Cluj-Napoca 6 invenții brevetate, 3 în curs de brevetare, iar pe planul ideilor, o multime! Sînt posibilități nelimitate de a descoperi instrumente muzicale...

— Și ce se poate inventa?

— Se poate reinventa muzica, în ultimă instanță!

— Cum?

— Prin găsirea unor noi mijloace de expresie, inedite, diferențiate timbral și dinamic față de cele oferite de străvechile instrumente tradiționale.

— Ațitea milenii aceste instrumente străvechi au dominat imperturbabil universul muzical. Problema era doar în mina cui ajungeau.

— Ele vor domina și în continuare lumea muzicii. Și nu vor fi cu nimic perturbate. Noi am inventat pînă acum 3 familii de instrumente muzicale. Nu însă pentru a renunța la cele clasice, ci pentru a le completa.

— Ce „instrumente” ați inventat?

— Primele au fost **sopranin, altin, tenorin și gravin**. Ele fac parte din familia instrumentelor muzicale electronice cu corzi și arcuș. Apoi am conceput o serie de instrumente de sine stătătoare din familia instrumentelor muzicale electronice de percuție: **Secofon I, Secofon II, Turbinofon**.

— „Sopranin-ul, de pildă, ce este?

— E replica electronică a...viorii! Să nu înțelegeți însă că realizează același efect timbral ca și vioara. Evident, nu. N-ar fi avut nici un sens căutările noastre. E identic doar modul de mînuire, ca dealtfel și la celelalte instrumente. **Altin-ul** e replica electronică a violei, **tenorin-ul** a violoncelului și **gravin-ul** a contrabasului...

— ...O formație camerală în toată regula!

— Exact. Așa am și gîndit-o!

— Și e deja gata de „spectacol”?

— În luna mai au fost definitivate toate instrumentele, cu sprijinul Fabricii de instrumente muzicale din Reghin și al Laboratorului de cercetare din cadrul Conservatorului „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. Acum ne pregătim pentru primul concert. El va fi programat imediat după „sosirea” de la Alexandria a instrumentelor...

— Ce... „caută” acolo?

— Vor fi prezentate la Expoziția Creativitatea în domeniul mijloacelor de învățămînt. Concomitent se va desfășura și o sesiune științifică, la care voi participa și eu cu 3 comunicări privind principalele noastre direcții de cercetare. Vă pot spune că e cea de a 3-a expoziție la care sînt prezentate anul acesta instrumentele muzicale electronice concepute de noi. Ele s-au numărat printre „premiantele” Expoziției județene de creație științifică și tehnică de la Cluj-Napoca organizată în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

— Și de unde au apărut aceste idei?

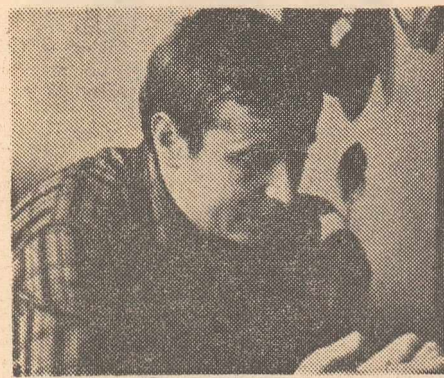
— Eu am fost 10 ani violoncelist la Filarmonica din Cluj-Napoca. O experiență extraordinară în special pe planul muzicii moderne, stimulată de repertoriul promovat. Am avut sentimentul că foarte adesea compozitorii „caută” și doreau să realizeze prin instrumentele tradiționale noi posibilități de expresie, neutilizate pînă la ora respectivă. Asta cerea eforturi extraordinare din partea orchestrei și nu totdeauna am trăit bucuria deplinei reușite...

— De ce?

— Pur și simplu unii compozitori se străduiesc să înnoiască muzica, fără a ține seama de posibilitățile reale ale instrumentelor. Eu cred că s-a ivit o stare „conflictuală”. Rezolvarea e unică: crearea de noi instrumente cu posibilități timbrale și dinamice adecvate, care să servească mai bine transmiterea mesajului artistic. De pildă, se cere instrumentiștilor să realizeze fel de fel de efecte sonore. Să lovească cutia de rezonanță a instrumentelor cu arcușul sau degetele, să folosească porțiunea cuprinsă între căluș și cordar, să lovească diverse sticle, să lovească „pianul preparat” și cite altele...

— Și cum a fost începutul?

— Am avut șansa să fiu elev al marelui om și profesor George Iarosevici. De un an nu mai există. Era însă un om de excepție. Deschis, mereu în

mişcare pe toate planurile, cu un entuziasm și spirit creativ remarcabile. M-a impresionat lumea căutărilor acestuia om. Cînd eram student am aflat că „profesorul” a inventat un aparat electronic de verificare științifică, destinat concursului de admitere la liceele de muzică. A fost brevetat, dar nici pînă azi, din păcate, omologat. „Specialiștii” au emis atunci, prin anii '60, ideea că aparatul se referă la o activitate restrînsă. Că sînt puține școli de muzică și că nu e prea rentabil din acest punct de vedere. Dar tot în anii aceia am citit în presa noastră că invenția profesorului Iarosevici deschide o interesantă perspectivă și în medicina corectivă. Am aflat apoi că e preocupat și de găsirea unei soluții tehnice pentru „amplificarea” violoncelului, mai ales pentru cazul unor evoluții solistice. Activitatea la Filarmonică mă convinsese și pe mine de această necesitate.

— Și ce ați realizat?

— Am ajuns la concluzia, după lungi căutări, că cea mai bună soluție e una radicală: să concepem instrumente noi, de mare complexitate, apelînd la tehnica și tehnologia electronică...

— Asta cerea cunoștințe de inginerie...

— Și chiar complicate! Și nu numai de inginerie. Evident, am învățat și noi „ceva” electronică, dar am cerut sprijinul unor specialiști din industrie și din învățămîntul superior. Și am avut marea bucurie să găsim în colaboratorii noștri tehnici oameni îndrăgosiți de muzică. Asta a ușurat enorm colaborarea. A devenit chiar pasionantă. Numai așa am putut ajunge la aceste invenții...

— Și unde realizați practic aceste invenții?

— Cam de 5 ani, Conservatorul din Cluj-Napoca are un Laborator propriu de cercetare, încă modest, dar care servește împlinirii gîndurilor noastre.

— Pînă acum au avut de trecut vreun examen?

— **Tenorin-ul**. El a fost primul terminat, poate și pentru că este frate bun al violoncelului, de care sînt nedespărțit de aproape un sfert de veac. A participat și la o primă confruntare cu publicul, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, unde a fost prezentat la o importantă sesiune de comunicări științifice. A avut o primire deosebit de caldă, solicitîndu-se chiar primul „bis”!

— Celelalte „invenții”?

— „Pianul preparat” a fost o permanentă obsesie. I-am găsit un „înlocuitor” cu remarcabile posibilități și disponibilități. E vorba de un **instrument muzical electronic cu claviatură și corzi**. Alte invenții cum sînt **dispozitivul pentru fixarea și întinderea părului arcușelor instrumentelor muzicale și dispozitivul pentru ținerea degetelor pe arcușul instrumentelor muzicale**, rezolvă unele probleme de învățămînt.

— Și ce se mai poate face?

— În primul rînd o echipă mai mare. Resursele sînt nelimitate. Din multitudinea de timbre improvizate, accidentale, folosite în creația contemporană trebuie selectate cele ce nu contravin principiilor estetice și create instrumente adecvate de obținere a acestor timbre sonore inedite, în scară cromatică.

— Și cine o să cînte cu noile instrumente?

— Și eu și colegii mei. Asta la început. Apoi își vor găsi în mod firesc locul în orchestre. Cîrînd chiar...

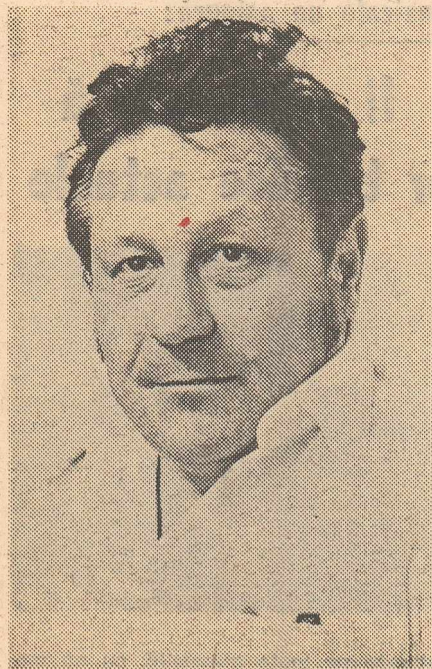
CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Eugen Barbu:

LIHTIS

Fragment din romanul „SĂPTĂMÎNA NEBUNILOR”

Se apropiu Sărbătorile cele mari ale Crăciunului și pe la curtea boerului Hrisant Hrisoscelu se vinturau zapcii de județ cu anatefterele tot sperind că beizadeaua o să-l primească pentru a desluși încălțetele socoteli de pe la moșii, dar acela se făcea bolnav, ori, poate era bolnav și nu știa. Se scula târziu, cerea dacă avea poftă un salmingodis pregătit de bucătari în misterioasele lor magupii, deasupra cărora fumurile nu mai stăteau, dar parcă nu-i era atât de foame cât ar fi vrut aceia și dădea înapoi tăvile cerind ori castane fierte în zahăr, ori lisă de chitră în care puneau prafurile lui, că-l spionau pe la ferești și-l vedeau dregându-și băuturile cu eterurile acelea aduse de la Veneția în sticlute mici pe care le ținea ascunse ca un vrăjitor ce era. Fuma din ciubucul lui de Alep și cădea în gânduri cerind să nu fie turburat.

— Măria ta, zicea Afenduli, cail ar trebui scoși din grajduri că înțelenesc...

Hrisant Hrisoscelu nu-i asculta, nici pe el, nici pe secretarul livonian care îi aducea aminte din când în când că nu făcuse heretisirea.

— Măine, arunca el, trăgând din tutunul de Macedonia care umplea odăile de un fum verde și privea afară prin ferestre la zăpada care era rinită disdimească de vluși și iar se așeza până sub cercevele.

— Ce mai e în țîrg? îl întreba pe Iusufache, care făcea turul de dimineață pe la cafenion, ori pe la precupeți, mai mult ca să-și arate ceasornicul englezesc căpătat de la Hrisant Hrisoscelu.

— Ce să fie, Măria Ta? răspundea acela, a luat foc lângă biserica Bărăției, că i-au pus icoanei Sfântului Andrei ațitea luminări, afară de nu le mai dădea de cap și s-au jucat niscai copii și au făcut pătăria. Alde Safta Ilde-roaia, de rămăsese văduvă de bărbat, a fugit cu un muscal. Lumea zicea că avea trebuință, nu mai putea răbda, că nu era dusă de tot, mai putea. Gavrilă Ganciu, de-l știe Înălțimea ta, a lăsat borțoașă o țigancă și aceea s-a dus și s-a spînzurat că o omora ta-său, care umblă după boer cu un cosor, zicând că-i taie boașele...

Hrisant Hrisoscelu se scărpină ușor pe sub halatul lui de malotea, neascultându-l.

— Și pe la curte ce mai fac ei, boierii?

— Trag fitilele, Măria Ta. Care fură, care mînte, toți string și se pregătesc să dea în primire că domniile sunt scurte și banii trebuie agonisiți din vreme. Toată lumea se pregătește de Săptămîna nebunilor. Au auzit că face Măria Ta mare carnaval, cu măști, cu toate drăcăriile... Mereu mă întreabă: Mă, Iusufache, dacă alde boer Hrisant țî-a dăruit fie un ceasornic ca ăsta, cu briliante, trebuie să fie tare bogat...

— Și tu ce le spui? întreba beizadeaua cu un glas tot mai stins, privind prin ferestre soarele care încălzea ușor bogata zăpadă. De câteva zile stătuse urgia și noaptea îngheța și orașul parcă sta sub un cristal verde. Luna cutreiera deasupra Bucureștilor făcînd să sclipescă bălțile și Dimbovița care se căznea pe sub sloiuri să iasă la limanurile ei.

— Ei, eu le spun multe. Că ei întreabă și abia așteaptă să vadă trăsura domniei tale cu care ai venit și eu le povestesc ce oglinzi are și ce felinare de cristal și scările cum se fac ele mici, cât un plic și cum sunt cail care ne costă o avere, și știe Măria ta, că finul

s-a scumpit cu iarna asta grea și de la moșii nu prea a venit anul trecut mare lucru...

— Lasă fleacurile, că n-am vreme, spune mai bine ce mai bat ei din buze...

Iusufache odată se strîmba ca și cînd ar fi înghițit o pricomigdală tăvălită prin smîntînă.

— Mai ales muierile ar da și pielea de pe ele să năvălească încoace. Co-coana aceea de a fost la domnia ta cînd ai sosit vrea să năvălească peste Măria Ta, dar n-o lasă albanezii. Alaltăieri au prins-o că se îmbrăcase cu niscai nădragi și apucase să intre pe la cămări și dacă nu era careva cu ochii în patru, te trezeai cu ea în pat, că bună sculă, să mă iertați pentru îndrăzneală, trebuie că mai aveți, devreme ce au nebunit toate muierile din București și vor să rupă porțile...

Hrisant Hrisoscelu nu ținea să asculte asemenea lucruri de la slugile lui, așa încît schimba vorba, trecînd la treburile domesticești: dacă aveau destule lemne pren magazii, dacă purtau grijă de paserile aduse de la Veneția pentru fețele cele mari și dacă le dădeau ce trebuie cîinilor și cailor unguetești. Toate ar fi fost bune, numai că înaintea primei zile de Crăciun, logotetul Caliarh apăruse vînat-vînat, spuindu-i un lucru de întristare: unul din canarii lui, ce trebuiau dăruți soției Princepelui, murise.

— Nu se poate! se mirase Hrisant Hrisoscelu, sîrînd din așternutul de pe care nu se mișca. Da' unde-i țineai?

— Sus, în filegorie, ardeam și seara și dimineața nițel mangal ca să încălzim sera și uite că unul s-a dus și o să-i moară și muierușca, pentru că așa sunt paserile astea, dacă pierde una se duce și ailaltă...

Se îmbrăcase cu halatul și urcase grăbit scările de lemn care duceau într-un fel de turlișoară monahală unde vara se țineau mesele și se luau geamurile pentru ca să intre curenții umezi ai bălților și pădurilor din jur. Hrisant Hrisoscelu nu mai urcase aici de multă vreme, dinaintea plecării lui și, odată ajuns sus, văzu colivia cu stîngii de aur și trapezele metalice, frumos strunjite care costaseră o avere, cumpărată la Veneția tocmai pentru a-i face praf pe cei de la Curte, și țîind că Doamna, slăbiciunea asta o avea, să asculte canarii. Sus, geamurile nu erau înghețate, dovadă cu nu de frig murise pasărea, ci de misterioasele boli ce leucid pe aceste ființe ce nu se simt bine decît în anumite locuri și cum le streinezi, odată bagă capul sub aripă și încremenesc. Cealaltă, muierușca, scoate strigăte ce umpleau casa de parcă ar fi nebunit, sărea de pe un trapez pe altul și iar se repezea în sus ca și cînd ar fi vrut să scape din acea închisoare daurită. Răsturnase micul vas cu apă și la boabele puse de slugi nici nu se uita, era niscaiva mei sau alte lucruri și o bucățiță de zahăr și o coajă de naramză, dar nevăstuica nu voia să aibă știre de nimic. Hrisant Hrisoscelu înțelese că voia să moară în colivia ei din care cadavru bărbătușului fusese scos. O fuie rece îl stăpînea. Ar fi palmuit pe careva, dar se stăpîni și deodată, în soarele acelei dimineți care pune pe țepile sale roșii peste zăpada încremenită, primordială, ce acoperise orașul jos, văzu turlele depărtate și auzi niște clopote într-o dungă sunînd a mort. Era liniște, altfel, o liniște s-o tai cu cuțitul, o liniște cum numai într-un astfel de oraș puteai să ascuți, o liniște de început de lume și, din cînd în cînd, se auzeau clopoteii de la săniile boeresti care alergau spre Herăstrău, unde ar fi trebuit să se afle și el acum, să stea sub nește blăni de lup, cu căciula trasă peste urechi și cu o miță deasupra genunchilor și să privească la cucoanele ce începuseră a se îmbrăca muscălește, cu salopuri de samur și cu cusme căzăcești ce le stăteau cum nu se putea mai bine. Și cail aceia bine hrăniți, bătuți cu bice pline de poște de hîrtie ca să facă săniile mai feerice, cu șine lustruite, stîcînd ca argintul în soarele dimineții. Către Herăstrău treceau toate echipajele, cu tineri nebunatici ce dădeau foc cozilor de cai și aceia arseră de câteva ori și echipajele o luaseră nebunește pe lacul ce avea numai o pojghiță, ca unghia și vreo trei fete ale Zîncăi Fanfaroaia Goleșcu se înceseră cu sanie cu tot, duse în ale morții de bețivării de copii ai lui Holban Hartulari, ce din neamul lui fusese mămular și se pricopsise și țineau hanguri mari. Lucruri uitate și iată, acum, privind

acel oraș înghețat sub lumina trandafirică a unei dimineți de decembrie atît de neașteptate, Hrisant Hrisoscelu se simți bătrîn și fără putere.

— Să puneți așternuturi pe pat, zisesse, că vreau să stau aici diminețile și duceți pasărea asta undeva să n-o mai văd.

Insufache luase colivia și întrebă: — Să nu merg eu mai bine și să cumpăr de la negustori alta, să-i ție locul celei moarte?

— Nimeni nu poate ține locul unui mort, zisesse absent, beizadeaua, privind afară unde copacii erau plini de chiciură. Morile încremenite de la Radu Vodă, săltau, din aripile lor ca și cînd cineva ar fi înghițit toată suflarea din acel oraș în care numai sunetele dulci ale clopoțelilor de săni mai vorbeau despre oameni.

— Să faceți foc, s-aduceți sobița ceea de la Viana cu care mă încălzeam pe vremuri, vreau să stau în priveală...

Îl lăsaseră singur și el încremenise într-un balansoar de lemn cam dogit, în care se legăna ca și cînd ar fi visat, uitîndu-se ceasuri întregi afară. Urca-se și Rafira cu alte slugi și deretica-seră repede, pe apucate, cărăseră ceafșuri și blănuri, aprinseseră mangelul și urcaseră și minaveta pe care boerul o asculta din cînd în cînd, suindu-l în gînd și blestemînd beleaua de a-l avea toată ziua pe cap, că nu se mai mișca.

De Crăciunnu coborîse. Zăceau cozonații și piftiile și nimeni nu fusese chemat să împărțasească sfînta masă cu beizadeaua.

— Incai, înainte îi mai plăceau muierile, dar acuș? cîrteau alde Rafira și celelalte. E încă tînar, că nu s-o fi suțit pe-acolo pe unde a fost și de unde se zice că s-a întors mai bogat decît a plecat, că am auzit că are saci cu briliante și pietre, și le ține ascunse, și mare minune să nu-i treacă cuiva prin cap să-i dea în cap cu ceva într-o noapte...

Vorbe, el nu le auzea. Stătea neclintit și ura orașul acela frumos sub povara zăpezii. Cîteodată, cînd eterul se prafurile pe care îl amesteca în cafea îl luau sub stăpînire lor parcă cineva ridică perdelele și obloanele de lemn ale acestor case și el privea înlăuntru. De sus, din filegoria aceea rotundă, cu vedere în toate părțile, zărea și cel mai îndepărtat colț al orașului. Turnul Meridian dădea ceasurile lui turcești prin strigătele noului crainic ce avea o voce mai dogită, auzindu-se pînă la casa lui Hrisant Hrisoscelu. Ascultase clopotele de la Mitropolie, unde fusese slujbă mare și văzuse convoaiele spre Ulița Calicilor, săni și carose, trăsuri și droaște ale boerilor de rangul trei, urcînd spre palat ca să dea urările Princepelui. Numai el nu se mișca și simțea cum se bucură, cu o ură pe care nu și-o înțelegea. „Lasă-l, să bage de seamă că nu mă duc la el, că nu-mi pasă de puterea lui și de ce face. Să mă strîngă, să mă ia cu neferii, să mă bage în beciurile lui, nu-mi pasă. Nu vreau să-i văd pe toți spurcății ăștia!” Îi știa de mult pre mulți, din Fanarul puturos, unde strîngeau bani cu rup-tul pentru a cumpăra tronurile și a mitui unde trebuia. Acum erau boeri, purtau caftane îmblănite cu mîsada lată, tivită cu cacom, țineau hangere bătute în pietre scumpe la briu și se scărpinau cu unghiile crescute sub îșlic; care n-avea calpac de samur, contas și feregea, de ajunseseră boeri, de starea întii, dar cum arătau ei în acea mahala unsuroasă, plină de cîini și pisici moarte, cu curțile păduchioase, acoperite de o viță vînată și cu încăperi strîmte în care abia își trăgeau răsufierea, nu mai spuneau, Hrisant Hrisoscelu încă mai știa în nări acele mirosuri de haznale și de uleiuri grele, încinse pe plite și izul de sodă ieftină ce duhănea din vesmintele spălate rar, din economie. Unde erau casernele trăsnoare de la Vani Keuii din care ieșeau cavaleriile strălucitoare ale oștenilor aduși din stepele Anadoliei, fioroșii soldați precedați de gardienii de turbane, armiferii ce deschideau drumul europalașilor prea învâțați? Totul se ștersese în acea memorie ostentită, o dulce zăceală îl năvălea, o stare de lenie ce nu-i mai trecea, greața de a rupe hîrțile ce țineau foglietele so-site de la Viana în care nu mai voia să citească nimic. Mai curînd desfacea un jurnal vechi care dădea cifre despre jocurile finanțelor și n-apuca să citească mai mult de trei rînduri că-l

și apuca un lihtis și mai cerea un șerbet și apă rece ținută în donițele puse în zăpadă sau în beciuri, deși era iarnă afară, că apa caldă avea gust de zeamă de varză și nu-i plăcea și iar fuma și se mai dregea cu prafurile lui și atunci Bucureștii se despuiau pe dinăuntru ca la teatru și el vedea odăile în care fusese de ațtea ori, cu so-falele lor joase și cu covoarele scumpe de rugăciune pe care alunecai și auzea vechile șoapte și știa sinii de demult ai unor femei ce se bașoldiseră de ațtea pilaf mîncat și smochine și le căzuseră dinții cu care îl mușcaseră în tinerețile lor nebune, o cite chiote în crîngul pe atunci al Cotrocenilor, cînd un puf verde împinzea trunchiurile și ramurile și pădurea avea parcă buze de copil și respira un aer rece pe care ei, nebnatecii adolescenți, îl simțeau pe obrazele încinse. Primele jocuri cu fetele beizadelelor, cu chipuri de porcelan, înghețate, cu ochi albaștri de păpuși, cu acea mîndrie învățată cu doicile nemțești ori franceze, venite de cine știe unde ca să dea lecții de bună purtare vlăstarelor princiare ale foștilor vînzători de locum de la Stanbul, ajunși aici boeri cu arbore, cu diplomă cumpărată la Veneția pe bani grei, ce mințeau pe naivi și îndulceau stă-rile incerte ale acelor oameni pe care numai copiii lor îi mai înno-bila. Serile nebune din mlaștinile de la Radu Vodă, cînd se auzeau sărută-rile scurte, furate copilelor îmbrăcate în satinuri de Lipsca albe, cu horbote sau agitînd un *petit mouchoir de gaze rose*, bătîndu-și iubiții cu jordi de salcie abia culese de pe malul girlei puturoase, care le plăcea atît pentru că lucurile aveau o taină a lor și el vîna cite o mamuzeală ce alerga prin iarbă, precum gazelele de la Persida. Unde erau fetele în rochiile lor aeriene ce ardeau cîteodată pren biserici, luînd cu focul lor, cu tot, viețile cele neștiutoare și tinere, cum se întîmplase de un Sfînt Paște cu Elisafeta Comnen care cine știe ce păcate plătise, buzata fețiță de 16 ani, ce nu mai fusese fecioară de la 13 ani pentru că mult mai era săltăreață, unde era Oriane, fata vărului său pe care atît o iubise, unde?

Lungi ceasuri de visări, privind la acele amieze înghețate ce lăsu peste orașul amorțit un covor purpuriu de raze și Hrisant Hrisoscelu vedea în seninul cerului (sau își închipuia că vede) grădina Meitani, misteriosul loc al baronului depe tîmpla casei căreia veghea un ochi pineal, încastat în zid un ochi sever care scruta timpul și vîra frigul în oasele celor ce ar fi îndrăznit să intre în acele grădini, anumiți rînduite, cu labirinturile lor acum pustii, iarna, desvăluite dacă erau privity de la înălțime, din sborul paserei, semne către cerul morn din care nu mai nîngea de o săptămînă. Nimeni nu știa pe unde se mai afla Meitani, se svonea că murise prin Rusia și în casele lui se mai auzeau urletele cîinilor malefici pe care nimeni nu-i văzuse, dar despre care se spunea că arătau ca niște lupi de Caucazia și ar fi sfîșiat pe oricine ar fi îndrăznit să intre în templul acela vegheat de stîlpii Joachim și Boaz. Patrusprezece ani nu călcase nimeni în sălile hipostile, cu arcanele lor desenate pe ziduri, cu semne ce-lest-ce-ți făceau frică. Pustiul cel mai mare stăpînea curtea vastă în care toamna cădeau frunze grele de castan, așezîndu-se peste celelalte, din mulții ani și îngroșînd pămîntul cu un strat alunecos sub care se spunea că proliferau șerpilor coboriți din ziduri, luînd chip adevărat și păzînd taina casei. Se vorbea despre servitorii nevăzuți care îl așteptau pe stăpîn și mulți se jurau că zăresc noaptea lumini dincolo de întunecatele ferești, dar poate era numai putregaiul ce urca pe pereți, invadîndu-i, iscat de umezeala locului asupra căruia soarele bătea rar din cauza coroanelor copacilor ce sugrumau acel palat. Treptele se mîncău și, în nopțile secetoase de vară, cînd din pricina căldurilor de peste zi, prin geamurile ce începuseră să pleznească, lășînd să scape cite o perdea luată de vînt, tencuiala începea a se desprinde singură și stucaturile scumpe, aurite, numai grifoni și semne magice se prăbuseau pe piatra de Preconeza, careva ar mai fi putut desluși și strigătele bufnițelor ce-i înfioarea pînă și pe țiganii căldărari care spuneau că locul e bîntuit și nu îndrăzneau să-i treacă pragul. Acea *Porta magica*, cu trupii ei grei și năpădiți de mușchi intrase și mai mult în pămînt. Sub iarba nebnă

crescuse de o jumătate de metru, ticită și groasă, broaștele de mappe care Hrisant Hrisoscelu le știa fiind fusesse odată acolo, chemat de n și nu-l găsisse, pentru că pe ei nu-l văzuse, de el numai auzise ea, lăsau să scape toamna, când veștia se pustia, stîlpii lor rostrali ca semne misterioase de pe alte planuri prin lăstărișul nedomolit. La 5 octombrie, cifra 5 chial ce se repeta pe frontispiciul, luceau diavolește, ele, aceste ne nu erau acoperite de ruinele nii. Din filegoria casei beizadelei, ul nu se vedea, cu privirea lui i, Hrisant mai deslușea în soarele ei ierni care desgolea grădina cea erioasă pe Sfîntul Cristofor, cel cu de cîine, rînjind din depărtare. fricoșat lucru le lăsase în orașul ta al morții, baronul Meitani. Era nul din acei Magi osteniți ce colin-lumea încă de pe vremea lui Cris-făcînd-o pe bogatul? Era vreun secret, de cancelarii, spion, ori ce? putea să-i răspundă curiosului om acea în turnulețul lui de unde gră-măreață, sub puterea iernii emi-o atracție ciudată, chemindu-l spre încăperi în care se sălbăticeseră i malefici ai baronului, dacă nu se fi mîncat între ei de foame. Hri-știa paturile de marmură pe care lormise probabil nimeni din casa și elocuită, în care erau chemat și nu ai pe nimeni. Numai o vreață în-sută între pereții pictați, încăr-de semne ciudate, de devize orien-scrite în ebraică. Nemrod, regele tor, cu chipul lui ambiguu, de her-codit, semnele sigilare și pluviale, ntul Agla, scris ca un avertisment gongurile ce sunau dintr-un loc efinit la cel mai mic curent, piatra parcă de mii de pași ce n-o căl-ră totuși niciodată pentru că pu-întrau acolo, plini de spaimă și și că nimeni nu-i întîmpină după trăbătuseră grădina cutrandafiri ticiți, urcînd pe ghizurile finit-de calcar, cu niște flori cît un cap opil, avînd o răutate în ei, un ris, prevestitor de rele, flori înghim-adevărate ruguri, cu ghimpî otră-ri de care nimeni nu se putea apro-dați parcă cu singe omenesc, nu ploile întîmplătoare sau hrăniți cu zeala violacee a grădinii în care nul heraldic al Portei magica lu-verde, străluminînd prin întuneri-ropților. De acolo fugise și el, hip-zat de focul vitraliilor roșii ce cau urme pe pavimentul ros ca și o hemoragie turbată ar fi stors tencuiala pereților cadavrele ome-i din care erau clădite. Candelabre iești și mistrii, arborele diurn și rele nocturn, avertizînd din zidu-ridicate de vrăjitori ce muriseră ault, și monștri hibridi și animalele ea uriașe, clăpăuge care te fixau ochii lor magnetici, de care îți era i și era frică, covîrșiți de o tristețe iediabilă, cu capetele lor rînjitoa-privirile ochilor reci pîrînd că să te devore. Ciudat lucru, cîinii u o cruzime lipsită de curiozi-dacă te-ar fi sfîșiat cu colții teribili ar fi făcut-o ca niște ma-Totul, vegheat de un androgin, ne-esc de frumos, cu ochi serafici, gînd după tine din orice punct odăii l-ai fi privit. Prin ferestrele ise, atunci era vară, se zăreau pe-le sticloase în soare, cu o iarbă de al, incremenită, nu încă sălbătici-cum era cînd o văzuse la plecarea, rmă cu șase ani, o altfel de iarbă, ată, în care coasa s-ar fi rupt, i luxuriant și arhaic în același u, ziduri vechi, și prospețimea ve-lă de afară, o casă din afara tim-i pe care părea de neînchipuit ca a s-o cuprîndă. Și înaintînd în odăi, ai deodată degetul uriaș de mar-ă care acopera buzele unei ființe, nind parcă de o mie de ani în ziduri tizînd: **Cu soarele, cu sarea, taci! e, late, tace!** Elocința tăcerii, alu-talismanelor din jur, totul într-o ură care nu era a soarelui de afa-pentru că locul era umbros și d, dar ceva izbucnea din ziduri ca înd ar fi vrut să-l înăbușe. Spa-masonice păreau și mai amenin-ai și gongurile misterioase îi au somn, și capetele dulăilor că-i pe lespezi cu un zgomot care-i seră un leșin lui Hrisant Hrisosce-Ce se petrecea aici? Un pat uriaș, betit cu un baldachin fastuos din ase verde, foșnea la curenți și el teptase că stăpînul casei se va ri-din acele moi atlazuri și-l va în-pina, scuzîndu-se că nu și-a dat na cite ceasuri erau și-l primea în l asta, dar dintr-acolo nu venise un semn, numai o tăcere adîncă, ă, numai hîrșititul unei perdele ero-de vînt și pacea grădinii uriașe, ă de copaci de peste o sută de ani,

cumpărați bătrîni, odată cu locul, o pace nefirească într-o curte, și ea nefirească, cu iarbă lungă și albastră. Statui colosale cu chipuri de femei amăgite, cu surisuri ambigui: **Lenea, Furia, Orgoliul și Invidia**, talismane astrologice, totul părăsit, abandonat, o casă uriașă din care nu puteai fura nimic pentru că probabil ceva ar fi ars totul în jur și te-ar fi distrus, o casă care-ți făcea o spaimă nemăsurată, dar pe care nu o puteai părăsi pînă nu o străbăteai cu totul. Afară, luxuriața grea a ierburilor și a vegetației aproape negre, apăsătoare, un aer fierbinte, ținut între coroanele copacilor și broaștele uriașe de malahit care alergau spre înfinit cu mersul lor imperceptibil, și frînghiile ce scrițiau deasupra finținilor din care demult secaseră apele. Preoții lui Baal, goi și unși pe corpurile puternice cu uleiuri stoarse parcă din ziduri, acea pierdere a rațiunii și decenței pe care o simțea în-trînd aici, și un miros fetid de vară, pătrunzînd prin largile ferestre, de ierburi putrezite, descompuse și incinse de soare, mereu risipite de vîntul serii ce se stîrnise în acel moment al vizi-tei sale și pe urmă, deodată spaima că se află într-un loc unde moartea acor-dă audiențe, cum citise undeva, un loc de o frumusețe melancolică, fără egal. Acum, umbrele orașului invadat de zăpadă și luminat de un soare fanatic împrumuta atmosferei încărcate o claritate insuportabilă, el vedea acele fe-lii de întuneric dinaintea nopții ce nu se mai anunța, pentru că știa cum începeau amurgurile de iarnă în acest oraș, înții griurile apăsătoare intrînd în ziduri și ștergerea contururilor, ve-chile hanuri de lemn erau primele ab-sorbite în neînțînță, cu acoperișurile lor de șită, putrezite și ele, încărcate de spăimoasă lumină, ultimă, și pe urmă copacii despuiați de frunziș, si-luete vagi în albastrul nemilos deo-camdată, niște jonci lipite de zidul cerului egal, alb aproape, la orizon, cu vagi explozii de lumină, repetate în-tr-un infinit ce avea un calm funebru. Orașul halucina în acea amiază de iarnă și Hrisant Hrisoscelu simți că este sustras de un lucru pe care nu-l deslușea, era ca și cînd ar fi ieșit din viață și ar fi intrat în altă existență. Nici o dorință, numai o lene ucigașă, o vagă lincezeală după ceva de care nu avea nevoie. Clădirile sticloase ale

Bucureștilor, dincolo de care el vedea iatacurile, duhnind de lene, se pulveri-zau în acea lumină. Era ceasul siestei, al lepădării vestmintelor, cînd decavații de boeri umblau pe sub cracii muerești, plescînd din buze, ohtînd și vîrsînd toată puterea ce-o mai aveau în acele nestoite pilnii nesă-tule de carne, și orașul tot, dacă l-ai fi ascultat, nu ar fi fost decît un geamăt de voluptate. Era vremea cînd se făceau copii, ieșeau și cite doi, gemeni, din acele mari dorinți, și soarele declina mărș peste case și palate, dor-meau și slugile, era ceasul voluptăți-lor casnice, cînd numai tălănițele nu serveau, cum spunea dada lor, cea care le ținea socotile prin pivnițele ce se mătura, că sosea seara și se învîrteau mușterii pe afară, ora ticăloasă a in-cesturilor, cînd pereții crăpau de frică la atîta ticăloșie, dar ceea ce greșise trupul, aveau să iarte slujbele și rugi-le popilor, plătite cu galbini mulți. Numai cerul Bucureștilor era clar, im-perturbabil, pînă la el nu se auzeau strigătele de voluptate și nici sgomotul mic, definitiv al hymenelor rupte, im-pingînd copilule nevinovate în terito-riul curviei. Dacă privea prin alt geam, Hrisant Hrisoscelu vedea Cotrocenii cu stîlpii lui negri, copacii acum roși de podoabă. Orașul Hilarii părea ridicat într-un Ierusalim al soarelui: era frumos în nemernicia lui și o căldură dulce îi intra în obraji. Își aduse aminte și de șoimii de vînătoare cum-părați pentru Principe și i se făcu frică, dacă îi mureau și șoimii și daru-urile lui se împuținau?... Vru să che-me pe cineva, dar îi fu lene să se ri-dice, ori să scuture clopotelul care scotea sunete dulci. Prea multe vorbe căzute trebuiau spuse la heretisire, de aceea nu se ducea să lase stofele și parfumele și ce mai adusesse, lăcomia de complimenturi a domnitorilor îi mîncase toată viața, era tăcut, depăr-tat, privea bogăția ca pe un dar firesc, dar nice să-i lingusească pre aceia nu putea. Se auzeau pași pe galeriile de lemn ale casei, careva, o slujnică se ghilosea cu vreun rîndaș, muierea sco-tea icnete ascuțite, lui nu-i mai spu-neau nimic aceste lucruri, din el ieșise ispita, ceva murise acolo, în Veneția și nimic nu mai putea întoarce veselia

sa de demult, dorința turbată de de a trăi, de a risipi, lumea nu mai în-semna nimic, era lipsită de orice ten-tație, ar fi trăit zidit în acea nepăsare care-l rodea pe dedesubt, de care era conștient, dar împotriva căreia nu mai putea lupta, nu mai voia să lupte. Era fericit că nu trebuie să se miște, că nu-i mai era foame și sete, că era lăsat în pace, păzit, uitat, nefericit, dar și fericit în același timp pentru că tot-deauna cînd pierzi ceva, un lucru te răscumpără singur și te ia într-o altă stăpînire. Nu o visa pe Herula Lucre-zia Vimercati cum și-o dorea citeoda-tă, nu putea s-o viseze, dar nu dorea nici o altă femeie, deși în acest oraș erau destule și încă ce femei! Le știa pe toate, de la alunite pînă la rădă-cina părului, se culcase cu cele mai frumoase, ele se umiliseră cu toatele, pe cîteva le alungase fără nici o re-mușcare atunci cînd încercau să-l sub-juge cu o apăsătoare dorință impera-tivă ce zace în fiecare femeie, cu in-sistența de a-i impune să facă ceea ce doreau ele numai, și pe care le respinsese. Era un tînăr nemulțumit pe atunci, scopul politic îl domina, femeile însemnau numai niște surse de bucurii întîmplătoare de care se putea lipsi. Fusesse pregătit pentru beciurile reci de la Șapte Gulade, gata pentru chinurile infernale ale gîzilor turcești ce nu se jucau cu cei ce li se opuneau. Știa din auzite cum se puneau inferna-tele întrebări, dar mai înții începuse să iubească moartea, adică era pregă-tit pentru sfîrșit, și restul nu mai avea nici o importanță. De ce mor oamenii, mai ales cînd sunt tineri, pentru niște idei abstracte? se întreba acum, cînd, dezamăgit, trădat de către vechii lui tovarăși, trădînd și el pe alții numai pentru a muri într-un fel pe care-l so-cotea eroid, demn, în sfîrșit, toată li-monada retorică pe care nu o poți în-ghiți decît la acea vîrstă, cînd moartea și se pare mai frumoasă decît viața, întrucît numai moartea are sens, cum spunea Nicolò Depasta, arătîndu-i scopul jertfei în care el crezuse. Morți, mereu morți, morții care ne iau în stă-pînire imediat ce ne naștem, existînd în funcție de ei, de alăturarea aceea nevăzută într-un cortegiu ce nu se sfîrșește niciodată și care e început, de undeva, din niciodată...

Gheorghe Tomozei

Piatra dorului

Bătrînul n-are ce face și sparge cu maiul bolovanul din preajma porții pe care de-o jumătate de veac avea de gînd să-l suprima dar luîndu-se cu una cu alta îl judecă abia acum. Bunica lipăie-n urmă-i : „Ce faci dumneata acolo, nebunule?” El stă să-i tencuiască un dos de palmă dar se rușinează : „Trebuia să-l fărîm de cînd ne-am luat!” „Nebunule, repetă ea, cînd mi-era dor de casă dorul meu cu el începea!” Nedumerit, apoi speriat, bătrînul adună cioburile

lăsînd ce-a mai rămas din piatră dorului și își caută rost printre butuci, sub șopron dar repede aruncă toporul. Cine știe ce mai începe și cu ei, cine știe ce pustie le zace sub scoarță ?

Stă între piatră și lemn ca între moarte și dor.

Rit

Acest tipar de carne-mi mai îndură dogite oase, vreascuri de strînsură și nervii - ierbi de marmură în temple. Tot ce-i april în mine se-nseptembre...

Tirziul e-al iubirii ne-ntîmplate și-al hanului în care n-ai rămas, al diligenței ce-n potcoave bate sub ulmii vechi, fintina de popas. Și-mi se smerește, singur, versul pînă să fie vers și cu bătrînă mină încerc să-l fac să fie, să rămînă, duminică să-mi pară-n săptămînă...

Septemvre, copt, în finul strîns căzu devălmășindu-și blinda sare cu o lacrimă ce plouă și ești tu...

Odaia cea bună

Mergea la nunți cu lingură de acasă, și-ntors acasă îi spunea fetei, singura rămasă cu ei : „Tot mă-ta era mai frumoasă!” Bătea vîntul, bătea cineva în geam.

Putea fi oricine dintre miliardele de oameni ai pămîntului, el credea că nu poate fi decît unul de-al lor, copil trăind printre străini. Tot ce vedea frumos el asemuia cu copiii cîndva sărutați doar în somn. Văzîndu-i, mai mult îi certa, bunica făcîndu-le lor semne pe ascuns („Nu știți cum e al bătrîn?”) apoi, așezați la masă lăsau să se audă doar ceasu-n odaie. Urma cronica morților, apoi făceau planuri. Mai mereu păgubos, bătrînul încropea din nimic visuri fantastice dar i se părea că nu-l ascultă nimeni, că nu e înțeles. Ei îl știau pe de rost și-l îmbunau rugîndu-l să povestească istorii decolorate, din vremea soldăției.

Pe nesimțite rămîneau singuri. „Ce-o fi cu copiii ăia de nu mai scrie nici unul?”

li așteptau cu odaia mare, odaia „bună” umflată de perne și scoarțe în care n-au apucat nici ei, nici copiii să doarmă, fiecare cuibărindu-se în cotlonul știut.

Erau mai bogați cu o odaie de parcă ar fi avut un suflet mai mult un cuvînt mai mult după ultimul cuvînt de iubire ce s-a rostit pe lume...

Deși vă mulțumesc sincer pentru modul urgent în care mi-ați publicat sesizarea, în legătură cu garnitura de mobilă de sufragerie tip „Perinița”, cumpărată prin Cooperativa de consum Cuza Vodă, județul Dimbovița, cu regret constat că, nici până astăzi, Centrala de prelucrare a lemnului Pipera nu a luat în considerare necazul meu. O să treacă și termenul de garanție iar eu voi fi nevoită să mă impac cu ideea că am plătit o garnitură defectă. Revin cu această a doua scrisoare, în speranța că indiferența de care au dat dovadă cei ce mi-au livrat această garnitură defectă încă din luna mai a.c. se va risipi măcar acum, în ceasul al doisprezecelea. (Mihaela Manole Hamerle, bloc H 3, etaj I, apartament 5, Călărăși, Dimbovița).

Din partea Oficiului economic central „Carpați”, întreprinderea pentru administrarea clădirilor, București: „În legătură cu scrisoarea cititorului Chireac Toma, muncitor zidar în cadrul întreprinderii noastre, prin care acesta se plîngea că în perioada anilor 1973-77 a fost frustrat de unele bunuri ce-i reveneau pentru munca depusă, vă comunicăm că acesta este îndreptătit în cele sesizate revistei. Împreună cu alți colegi de muncă a fost păgubit de unele drepturi bănești prin modificări în statele de plată făcute de șeful de echipă Mihail Sipoș. Căzută constituie faptă penală, în prezent dosarul cercetărilor aflându-se la Circumscripția a II-a miliție. Odată cu judecarea faptelor și hotărârea instanței de judecată, toți

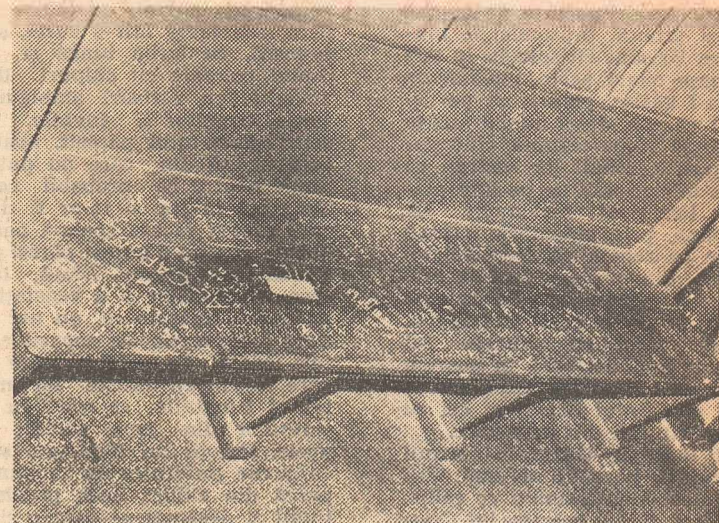
muncitorii — inclusiv Chireac Toma — urmează să-și recapete drepturile de care au fost păgubiți de către Mihail Sipoș. Totodată vă facem cunoscut că am cerut în scris Ministerului de Interne ca acest caz să fie judecat în unitatea noastră”.

Ne-ar interesa niște răspunsuri la câteva întrebări: 1. — Ce măsuri au fost luate împotriva celor vinovați că vagonul 9 și altele ale trenului 546/542 din data de 13 decembrie a.c. au circulat neîncălzite, deși afară era o temperatură de mai multe grade sub 0? 2. — De ce garnitura trenului 523 a fost trasă la peronul gării București Nord, în data de 14 decembrie, la ora 23.50, deși plecarea lui oficială era la 22.30? 3. — De ce a circulat neîncălzit trenul 523, la aceeași dată — afară temperatura fiind de -20 grade — ce măsuri s-au luat împotriva vinovaților? 4. — Cei din conducerea căilor ferate știu, cunosc cum se călătorește noaptea într-un vagon fără compartimente? (Corneliu Corduban, Gheorghe Gheorghiu-Dej, județul Bacău)

Din partea Comitetului municipal de partid Drobeta-Turnu Severin: „În urma sesizării primite din partea Elenei Bostină, adresată redacției revistei FLACĂRA, secretariatul Comitetului județean de partid a hotărât luarea următoarelor măsuri: eliberarea din funcție a tovarășului director Nicolae Berzovan de la Casa de copii școlari, intrucît nu a făcut dovada calităților necesare unui conducător al unei

unități de învățămînt; administratorul Ion Mihart a fost de asemenea eliberat din funcție, nedovedindu-se a fi competent pentru rezolvarea sarcinilor specifice acestui loc de muncă; Ana Onigă, contabil șef, a fost transferată, transferul neefectuându-se încă, deoarece auzind acest lucru tovarășa s-a internat în spital, fiind în concediu medical cel mai mult timp; asupra situației tovarășei Elena Bostină s-a revenit, în sensul că ea fost reincadrată în postul de unde fusese eliberată anterior”.

Mă numesc Ștefan M. Stan, domiciliu în strada Maior Porumbaru nr. 44, sectorul 6, București. În ziua de 27 aprilie 1975 am fost accidentat la locuința mea de către autocamionul cu nr. 22-B-5722, care, părăsind partea carosabilă a străzii, a urcat pe trotuar intrînd astfel în curtea mea. Șoferul fiind în stare avansată de ebrietate a fugit cu mașina de la locul accidentului, fără măcar a-mi acorda ajutorul cerut de lege, conform articolului 49 din Decretul 328/1966. Față de această situație m-am plîns Miliției, Procuraturii, cit și altor organe; m-am adresat și revistei FLACĂRA care a publicat în numărul din 20 octombrie un amplu articol intitulat „Răspunsuri care nesc întrebări”. Și totuși nici până astăzi nimeni nu a luat măsura ce se impunea împotriva acestui șofer. Este posibil oare ca factorii amintiți să nu poată face lumină în acest caz? Nu se poate lua nici o măsură împotriva acestui om care nu se află la prima sa abatere?

După cum vedeți din fotografia pe care v-o trimit, astfel arată o bancă din sala de așteptare a Dispensarului medical al Cooperativei meșteșugărești din orașul Ploiești. Majoritatea „inscripțiilor” sînt făcute de unii pacienți tineri veniți la consultații cu vizibile carențe, fiind însă de alte domenii decît cele ale medicinii! (Dr. Ioan Neagu, Ploiești)

„inscripțiilor” sînt făcute de unii pacienți tineri veniți la consultații cu vizibile carențe, fiind însă de alte domenii decît cele ale medicinii! (Dr. Ioan Neagu, Ploiești)

Consiliul popular al județului Ilfov: În numărul 49 al revistei FLACĂRA, la rubrica de față a apărut o scrisoare semnată de Gheorghe Lungu din Crevedia Mare care sesizează faptul că podurile ce leagă satele Sfintu Gheorghe și Priboiu de comuna Crevedia sînt distruse, iar drumul este impracticabil. Verificîndu-se cele semnalate, s-au constatat următoarele: se confirmă starea proastă a drumului respectiv. Intrucît acesta este strădat în comuna Crevedia Mare, amenajarea lui se va face conform Legii nr. 20/1971 în cursul trimestrului I al anului 1978. Cele două poduri aflate pe acest drum, peste două brațe ale riului Neajlov, au fost de asemenea distruse, repararea lor însă a început în cursul lunii noiembrie, cu sprijinul Direcției județene de drumuri și poduri Ilfov, în prezent mai fiind necesare doar completarea podinei de rezistență pe o distanță de 10 metri și montarea podinei de uzură pe două fișii longitudinale. S-a stabilit ca aceste lucrări să fie terminate pînă la 31 decembrie a.c.

suri de ocrotire față de nepotul său Matei Titi, vă comunicăm că s-au făcut investigații pe teren și s-au constatat următoarele: minorul Matei Titi în vîrstă de 13 ani nu este scolarizat și orfan de mamă din anul 1972. Tatăl, Matei Marin, l-a abandonat lăsîndu-l în grija bunicii. De la decesul acesteia din urmă, minorul a rămas fără îngrijire și supraveghere, fapt pentru care vagabondează în tovărășia unor elemente vicioase. Căzută a fost deferit comisiei pentru ocrotirea minorilor, care prin hotărîrea 456/1977 a dispus încredințarea minorului Matei Titi unei instituții de ocrotire. Dosarul a fost repartizat Inspectoratului școlar municipal în vederea repartizării.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai conșcis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ Ion Eremia — București. Nu este vorba de hotărîri contradictorii. Prin decizia Tribunalului municipiului București s-a menținut hotărîrea instanței de fond și s-a respins recursul. Vă puteți adresa însă Procuraturii Generale a Republicii Socialiste România, cu un memoriu în vederea promovării unui recurs extraordinar.

■ Costică Popa — Constanța. Întreprinderea de transporturi Constanța vă roagă să transmiteți numărul de telefon pe care l-ați format în seara respectivă, pentru a putea verifica cum s-a produs incidentul.

■ Irina Tărcuș — Moroeni, Dimbovița. Ținîndu-se cont că la vîrsta dumneavoastră înaintată nu vă mai puteți califica, conducerea Sanatoriului TBC Moroeni a hotărît să rămîneți pe același loc de muncă.

■ Matei Gheorghe — București. Consiliul popular al sectorului 2 ne informează că în ședința din 30 noiembrie a aprobat atribuirea către dumneavoastră a unui apartament cu trei camere, scara 1, blocul 18 Bercei — Metalurgiei, sectorul 5.

■ Ion I. Lungu — Moreni, Dimbovița. În cazul în care după pensionare ați continuat să plătiți contribuția de 2%, vi se cuvine, în condițiile noii legi, un procent de calcul mai mare; în acest sens puteți solicita organelor de pensii în evidența cărora sînteți calcularea pensiei suplimentare pe baza noului procent.

H. P. ■

Răvașe cu și mai ales fără glume

În urma verificării efectuate la dispensarul comunal Vinătorii Mici ca urmare a scrisorii adresate redacției noastre de către cetățeanul Ionel Zamfirescu, Direcția sanitară a județului Ilfov ne scrie că „femeia de serviciu nu mai face tratamente medicale”. Prin aceasta, locuitorii comunei Vinătorii Mici vor avea, credem, un motiv în plus de bucurie acum, de Anul Nou.

La scrisoarea tovarășului Eremolai Chirilă din Reșița, UCECOM ne răspunde că pentru neajunsurile care s-au manifestat la secția de traduceri a cooperativei „Deservirea” din București, inclusiv pentru întîrzierile în rezolvarea unor cereri — așa cum se arată în scrisoare — „conducerea cooperativei a trecut la luarea unor măsuri organizatorice înlocuind treptat persoanele de aici cu funcție de răspundere”. Cum funcție de răspundere înseamnă și funcție de conducere, ne exprimăm nădejdea că tovarășii din conducerea cooperativei nu vor fi chiar atât de neiertători încît să ia chiar pentru ei înșiși măsura „înlocuirii treptate”, aducîndu-și singuri, tocmai de Anul Nou, neșezuri, și aducîndu-ne și nouă necazuri în anul viitor, cînd sperăm că serviciile „Deservirii” vor fi chiar mai bune decît pînă acum.

Anul acesta a fost un an bun pentru Constantin Rădulescu din Comisani-Dimbovița, învățator pensionar de 84 de ani, veteran din cele două războaie mondiale, căruia i-a mai fost dat să ducă o luptă, la bătrînețe, pentru un lot ajutător asupra căruia un anume Vasile Răuță, domiciliat în Tirgoviste, emise pretenții cu toate că el nu a figurat ca locuitor al comunei Comisani în momentul cooperativizării și nici acum nu este, desigur, membru al C.A.P.-ului de aici.

Referitor la scrisoarea tovarășului Valerian Polochan prin care acesta solicita sprijin în obținerea transferului de la Exploatarea minieră Fundu Moldovei la IPEG Suceava, Uniunea Generală a Sindicatelor din România ne răspunde că „e adevărat că în carnetul de muncă apare ca nou angajat, deoarece conducerea unității miniere menționează des-

făcut contractul de muncă, dar tot pe data de 8 iunie anulează desfacerea contractului și apare ca transferat. A fost foarte serios atenționată tovarășa de la serviciul personal al Exploatarea miniere asupra felului în care lucrează cu actele oamenilor, mai ales cînd e vorba de continuitatea în muncă”. Îi urăm și noi tovarășei de la serviciul personal să fie mai atentă cînd lucrează cu actele oamenilor. Fără nici un „mai ales”.

Extragem dintr-un răspuns al Ministerului Educației și Învățămîntului, referitor la unele nereguli în organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat din sesiunea iunie a.c. de la Liceul industrial din Mizil, recomandarea ce s-a făcut tovarășilor de acolo: „să reflecteze asupra relațiilor de muncă ce trebuie să caracterizeze colectivul didactic al unui liceu”. Urăm profesorilor acestui liceu să-și aducă aminte de această recomandare atunci cînd vor pași pragul noului an.

În urma scrisorii Marilenei Dumitrache, medic stomatolog, prin care reclama că organele locale din comuna Luncavița nu i-au oferit condiții corespunzătoare de locuit, Comitetul județean de partid Tulcea ne răspunde că „Tovărășa Dumitrache a schimbat într-o perioadă foarte scurtă cîteva gazde, oferite de conducerea din comună, aceasta datorită comportării soțului care venea în stare de ebrietate și provoca scandal. În prezent i s-a oferit o nouă gazdă cu condiții optime de locuit, dar durabilitatea acesteia depinde și de modul de comportare al familiei Dumitrache”. Incît ne vedem nevoiți să adăugăm: aveți grijă, tovarășa Dumitrache, cîte pahare în plus va bea soțul dv. la Revelion. Ar fi neplăcut ca zorii primei zile din an să vă prindă pe drumuri.

Multe din scrisoarea lui Crișan Gheorghe, referitoare la unele nereguli de la stația de epurare a apei menajere a municipiului Hunedoara nu s-au confirmat, după cum sîntem îndreptățit printr-un răspuns al Consiliului popular județean, în care se mai adaugă: „În legătură cu faptul că personalul stației crește iepuri, aspectul se confirmă. Însă, în timpul cercetărilor, aceștia au fost evacuați din incinta stației”. Răspunsul nu menționează dacă în urma cercetărilor au fost reduși în incinta stației. Deși puțin le pasă, pentru că la Reve-

lion vor fi, poate, friptură, se vede că iepurilor nu li s-a îngăduit să fie martorii anchetei nici măcar în locul care se numește stație de epurare.

„Nu pot să înțeleg de ce nu introducem și în domeniul relațiilor interumane ultimele cuceriri ale tehnicii, adică cibernetica; de exemplu, să utilizăm serviciile calculatorului pentru a căuta, dacă dorim astfel, tovarășa de viață” — ne scrie R. Ionescu din Timișoara. Revelionul va fi un bun prilej pentru dînsul, sperăm — dacă nu-l va petrece singur — să rezolve această problemă și fără calculator.

Comitetul municipal de partid Galați ne răspunde, referitor la scrisoarea prin care cetățeanul Corneliu Georgescu sesiza că la unele chișcure ale întreprinderii de alimentație publică din acest oraș unele produse se vind cu suprapreț: „Din controalele inspectoratelor de specialitate rezultă că există tendința unor lucrători din comerț de a rotunji prețurile unor produse pe motiv că nu au bani mărunt să dea restul. La controlul efectuat de noi în unitățile semnalate, nu am constatat asemenea aspecte. Totuși, cunoscînd că există asemenea practică, am stabilit ca sarcină expresă pentru conducerea întreprinderii să intensifice controlul de specialitate iar Consiliul municipal al F.U.S. să intensifice controlul obștesc pentru prevenirea unor nereguli de natura celor semnalate”. Urăm gestionarilor cu pricina să parcurgă în noaptea Anului nou textele de lege sub a căror incidență vor cădea faptele lor, dacă nu se vor dezbăra de năravul urit.”

Dumneavoastră, cetățene Viniciu Popescu, care ne-ați trimis, semnînd cu acest nume, o epistolă privind tot felul de nereguli de la Școala pentru ambliopi din strada Austrului, București, iar acestea nu s-au confirmat — după cum ne răspunde Inspectoratul școlar al municipiului — sînteți, așadar, un anonim. Dacă, totuși, sînteți profesor, așa cum arătați în scrisoare, și dacă în noaptea de Revelion vă va prinde o criză de conștiință atît de puternică încît să vreți să vă pedepsiți singur pentru fapta incalificabilă, ne gîndim că mijlocul cel mai potrivit ar fi să vă scrieți numele adevărat de vreo 50, de 100 sau de cîte ori veți vrea.

DUMITRU ELIADE ■

Nume pe care vi le-am propus în 1977

„Cimpia Broaștei“

Și mama asta încăpăținată, mamă cu personalitate! Am îndrăznit s-o înfrunt! De douăzeci de ani îi suport cicălele, dealtfel bine intenționate: „spală-ți fața, freacă-ți gîtul și coatele, perie-ți dinții pe toate muchiile, nu purta breton, fii ordonată, mergi dreaptă, zîmbește tuturor“ și mă înnebunea cu bilețelele prin toate colțurile casei: „taie untul cu cuțitul și nu băga furculița în el, fă-ți coc și nu purta părul răzvrătit, du-te la profesoara de pian, cumpără-mi niște flori“ și rar cite un „de ce ai fost tristă în dimineața de ieri?“ și eu îi răspundeam prin telefoanele de pe stradă sau de la vreo colegă:

— Salve, mămică, îndeplinit misiunea din bilețel, acum sînt la Ioana sau la Rodica. Pentru tine n-are importanță. Vin la nouă. Hai, pa!

Așa ne întîlneam noi, telegrafic întotdeauna. De aceea cred, că nu m-a înțeles niciodată și dacă mă gîndesc bine a fost prima și ultima noastră discuție pornită de la o scrisoare. Mi-o trimisese Iliuț pe numele meu de soție cu cîteva petale de trandafir grenă.

— De cînd nu te m-ai cheamă Caraiman?

— De mai bine de o lună, mamă!

— Adică?

— Vrei data și ora exactă, vrei locul și martorii sau ți-e suficient c-ai văzut negru pe alb că mă cheamă așa?

— Dar bine, Mădălina, n-am dreptul să cunosc starea civilă a fiicei mele; n-am dreptul să-i dau nici o indicație, să știu pe cine îmi aduce în casă?

— Ba da; cînd am vrut să te anunț — luni — ai fost la manichiură, marți aveai maseuza, miercuri dentistul, joi rummy, vineri coafor, sîmbătă mușafiri iar duminică n-am vrut să-ți stric chefel întregii săptămîni. Dealtfel a-fitea examene mă buimăcisera, așa că m-am pomenit duminică pe aleile unui parc de braț cu Iliuț. E formidabil să respiri aer curat și să stai de vorbă cu cineva.

— Și l-ai găsit pe Iliuț Panaitescu — inginer agronom la Cimpia Broaștei!

— Vorbești ca și cum ieri ți-a fost prezentat. Îl cunoști de trei ani, mamă!

Ritual

Ci iată-i: vin cu brațele-nflorite
În jurul unui brad necunoscut
Cai de argint sorb rouă prin copite
Să nu-i mai doară drumul dinspre sat.

E cer de crin. Presară vîntul stelu
Peste ștergarul așezat în prag
Întîiul care vine să se spele
Pe chip cu apă roșie de fag.

Ca să-l petreacă fetele, să-l urce
În noaptea lui de nuntă, vinovat
C-a adormit pe pajiștea cea dulce
În strai de mire tînr îmbrăcat.

FLOREA BURTAN ■

Era cel mai cuviincios, cel mai atent, cel mai pedant, cel mai atrăgător, cel mai isteț, cel mai îndeminatic după tine!...

— Cel mai de nimic dintre toți. Hm! Fata mea măritată c-un agronom!

Și de i-ar fi fost vocea mai blîndă. Din ce în ce se subția iar mîinile-i tremurau și se împleteau dreapta, stînga, stînga, dreapta.

— Auzi, domnule avocat Caraiman, fiica dumitale a luat de bărbat un agronom, unul care va merge în noroiaie pînă la briu și-i va întinde cizmele să i le spele, lampa de gaz să i-o aprindă și să-i facă mămăligă în ceaun, iar în jur să trăsnească a mușdei și ceapă proaspătă. Ei bine, răsfățata răsfățatei, ce te faci fără lustră de cristal, fără baie de faianță, fără rochițele mîni, fără blugi, fără șampon de păr și Beethoven?

— Exprimi gîndurile tale, mamă!
— Văd dezorientarea ta de mîine!
— Degeaba m-ai purtat în pîntecul ăsta nepîntecos, că nu mă cunoști. M-am născut printre Aman și Grigorescu, printre persane și porțelanuri, printre mobilă de nuc masiv și saloane de dans. Dar crede-mă că nu mi-au trebuit, fără

să mai amintesc de chinurile cu lecțiile de balet, de vioară, de pian, franceză și germană. M-ai răsfățat în puf dar nu mi-ai dat ce-a trebuit!

— Și, mă rog, ce ți-a trebuit? te-am

Revoltă de toamnă

Privește cum pune septembrie căluz
privighetorilor verii
în friguroase piețe s-au scos la meaz
greierii lumii.

Spune-mi tu piatră cum să-mi învăț

cuvintele
să nu se revolte în plină toamnă
cum aș putea să le-nvăț
sobra candoare a unui vers clasic?

Puneți capăt odată poveștii aceea cu un
canar

și-o biată sîrmă ghimpată
ieri am văzut un porumbel zburind
deasupra ierbii

și-n urma lui în aer un glonte ruginind.

IOAN EVU ■

Copil al vremii

Să-ți scapere pe singe zîdrea lumii —

jocul
materiel frenetic — înverșunata scară
de moarte sprijinită și totuși de o rară
cădere ce își curmă în avalanșe focul

Și ochiul tău să-ți fie coloratura mării,
țarm rotitor de cîntec în carnea ei,
pătrunsul,
lacrima ei să-ți umple de adevăr auzul
să te lovești și rana să fie a răbdării.

Să capturezi o taină din vîrsta nimănui
și totuși legendară, prin zodii vîlvorîndă
să-ți fie pasul munte și lacrimarea pîndă
și inima ofranda prin care lin să sui

Om cu pufoaica roasă-n superbe
curcubeie
învîrtoșind noroiaie bocancii-ți sună-n
noapte
în palme aspre mîngii zăpezi de grîie
coapte
mutîndu-le-n țărîna din căile lactee.

Sînt încă tînr, poate copilăros cu firea
dar vîrsta mea-i sculptată în pragul
milenar
și-i aripă din care mi-am făurit brăzdar
răzorul dimineții mi-a-nrouat venirea.

Și eu, copil al vremii, plugar de viță doar
rupt din sudoarea muncii dau chiot lung
pe țară
aici unde lumina e doldora de vară
voi plugări sămînță și hram de munți,
solar.

CRISTIAN DICĂ ■

făcut de patru kilograme și acum ai
trupul zvult cu părul inele de culoarea
grîului copt. Nu ți-e milă de catifeaua
asta de obraz, s-o usuce atîta soarele?

— Ascultă, mamă, chiar ți-e milă de mine? Hai, să revenim la realitate. Fiica ta îl iubește pe Iliuț Panaitescu, fiica ta îți comunică de trei ani încoace că-l va lua de bărbat pe el și numai pe el, iar răspunsurile tale tot de trei ani încoace sînt nu și nu și nu. Mi-l ofereai pe Gavril Pașcanu, frumos ca un prinț și cartofor pînă-n măduva oaselor, să-ți fie partener la joia de cărți și tatei ta coniac? Pe Nelu Georgescu, franțuzit cu ochii cit cepele după femei; Dan Leu, avocat de primă mînă, pasionat după șoareci albi cu ochii roșii cit mărgeaua, avînd în aceeași colecție o mamă paralizată și două surori fete bătrîne!... Am uitat de colonelul Prelipceanu, subțirel cu fața tucurie, cu tuse seacă de tebecist cu trei batiste în buzunar; una pentru ochi, că i se scurgeau foarte des, una pentru nas și alta pentru gură că spumua. Ții cu tot dinadinsul să-ți repet greșeala să iau bărbatul impus și să moștenesc bijuteriile de familie. E îngrozitor să-ți împarți zilele c-un nedorit. Să te prefaci continuu, să-ți mîngii clipele între filele unui jurnal intim.

— De unde știi?
— Închipuie-ți că stau mai mult decît tine acasă, că văd ceea ce trebuia să vezi tu. Că tata, marel avocat Caraiman, după zbuiciumul zilei, cu ochii

roșii de citit, cu servieta doldora de legi, cu brațul plin cu flori, vine acasă în speranța de a te găsi, de a-ți privi fața de marmură și unduirea șoldurilor cînd te apleci, și apoi bea, bea coniac întruna pînă adoarme în fotoliul din sufragerie cu gîndul să nu-i miroase gura cînd te respiră.

Mi-am permis să-ți citesc jurnalul, cum a făcut și tata dealtfel. Te întrebai ce-mi trebuie? Dragostea pe care ai știut s-o dăruie lui nea Mihai, care trecea drept văr primar în casa noastră. Aveam nevoie de dragostea ta și nu a mătușii Tina care se străduia din răsuputeri să-ți țină parchetul lucios, masa la timp și să-ți mîngie copilul.

— În toate casele există o „mătușă Tina“!

— În toate casele există o mamă, mamă! Ți-ai lăsat vreo zi din săptămîna pentru tata sau pentru mine? Ne umpli

Negrilești

Azi, risipit în stelele uitării
pierdute-n ochii celor ce-au plecat,
apînd, din nou, ecranul luminării
cu flacăra cit vîrsta unui sat
acum acolo bîntuie nînsorea
și lupii gem cu glas de pîrtii vechi,
se sting salcîmii doborîți de boarea
ce-o lasă-n urmă iecele perechi...
ei, satul meu cu umbrele furate
de cine știe care Lerui-Ler
va dăinui intru eternitate
prin patima statornică de ger
de aceea poate-i intră-n suflet brazii
și viscolul pe geamuri sapă flori
sau îl feresc din drumul lor nomazii
doar prin căldura morții călători
acestui sat nu-l știe nimeni data
venirii între oamenii de rînd
el a venit așa cum vine Tata
din ceața clipei, albă fulgerînd
sau poate a venit din însuși graiul
Izvoarelor cu apa în argint
să lepede o lacrimă pe raiul
fără păcat al zeilor ce mint
ei, satul meu cu straturi de tăcere
atît de vii, incît nici n-are rost
să-i mai colind ogrăzile prin ere
în căutarea celor care-au fost

DUMITRU PRICOP ■

de pokeriști, romane de dragoste și mucuri de țigări Kent, iar nenea Mihai mă dezgustă. Brațele-i lungi cu degete boante sînt de hoț iar sprîncenele aruncate peste privirea-i neagră îți dau senzația de mormînt! Ce-ai găsit la favoriții ăia creți aduși spre gură și la vocea-i de castrat? Nu vezi că-ți împuținează banii destinații toaletelor și coaforului? Te ține între te iubesc și concerte de Bach, între rummy și poker, între scrisori de dragoste și nopți de dragoste. Și asta numai că există „spatele Caraiman“. Bietul tata! Obrajii i s-au moleșit, căutătura o are speriată iar coniacul îl dă gata.

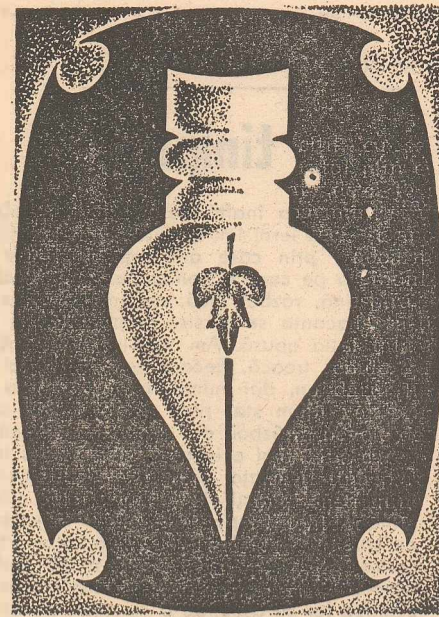
— Nu-mi dai dreptul să mă distrez?

— Ți-l dau mamă, ți-l dau. Nu lipsi patul de șederea ta răsturnată în volănașe pînă la zece, nu lipsi fotoliul de mîngiere capotului verde răscoit, nu lipsi creionul de mîna înfrigurată care-și scrie jurnalul, nu lipsi de la cocteiluri și pe pokeriști de banii tăi. Nu vreau să rămîn în casa asta „bombonica mămichii“ cu fundițe roz în zulufi, să beau ceaiul picătură cu picătură, și să cînt la pian pentru o adunătură „delicată“. Mă sufocă glazura și dinăuntru vostru pustiit. Sparg ușa, să înghit aer.

— Cită necuviință!

— E clipa cînd prefăcătoră nu-și are culcuș în noi. Să ne spunem gîndurile — nu să ni le ghicim!

— Știu cum sînt, Mădălina, un om cu cîteva clase elementare, cu ambiții dar fără voință, cu aere de doamnă moștenite de la părinți sau improvizate, cu dorința de a parveni fără să depun nici un efort, o prefăcută, o meșteșugită-n lingușeli și otrăvită la limbă, ce mai vrei? Dar încetează odată cu prihănirea și neprihănirea mea! Te crezi mai bună, ai ales drum drept sau tot o potecă lăaturalnică? V-ați terminat facultățile, aveți casă, bani? Sînteți niște ținci care vă țineți încă de poala noastră, nu sînteți în stare să dați din coate în viață singuri și atunci, vă uniți, credeți c-o veți duce mai bine. Niște sârăcii. Nimic, fetițo, nimic nu-ți dau!
— Libertatea mea valorează, așa că rămîi galantă și dezvăluie-ți mărînimia

COSTICA I. CUCOS ■

În continuare pentru nenea Mihai.

— Să nu te mai legi de EL!

— Zăuuu! E ceva de capul lui?!!

Incît ridicasem privirea.

— Ce-i cu tine, plîngi?

— Mă doare capul: de fapt, totul, și

pe dinafară și pe dinăuntru. Am crezut că mă-nțelegi și de-abia acum trebuie să te-nțeleg eu pe tine. Ți-ai trădat iubirea potolindu-ți foamea în brațele altuia; l-ai înșelat pe tata făcînd cale întoarsă, te-ai zvîrcolit între da și nu cu suflul tău de păcat; ai vîndut bijuterii și casa bunicilor de la Horezu să-ți întreții umbra. Dar umbra, asta, de ce n-a luat viața în mîini? Un parazit! Tu cel puțin ai meritul c-ai născut.

— Și ce-am născut? Nu te-a scuturat vîntul să-ți prețuiești puful de sub tine.

— De unde știi că paiele de la Cimpia Broaștei nu-s de calitate superioară? pricepe, odată, mamă, că nu mi-e teamă să trăiesc; cînd ard — ard!

— Cînd te măriți, te măriți și pe furiș!

De ce o fi spus, mama pe furiș? Cînd sîmbăta era plină de toamnă, cu galbenul gutuilor pe la ferestre și aerul coplesit de pîrguiri. La cabana din Lomuri, Iliuț m-a trecut pragul pe brațe cu cunună de flori proaspete pe cap, cu pîine și sare puse cu grîb într-o farfurioară de Ion cabanierul. Acolo ne rostogoleam prin iarba încă verde, uimiți de petele ruginii ce-și întinseseră culoarea pe întreg muntele, de lumina ce se desfăcea roșatică odată cu amurgul, impresurați de liniștea înălțimilor.

Pe furiș, pe furiș... îmi stăruia în minte.

— Numai el te-a învățat să nu ascuți. A crescut ca un sălbatic și te vrea sălbatic! El mi te ia, te duce la țară să te speli într-un butoi!

— Da, mă duce să mă spăl în butoi și pe cap cu sodă, dacă nu găsesc Alba Lux, să scot apă din fîntînă purtînd

Sprincene albe

Înăuntru e un scaun, înăuntru e o masă, zori luminoși, nerăgușită rouă. Veacul e blind, într-o singură în casă, copiii îi ies înainte cu lingura cea nouă.

Deodată mama începe număratul și cînd ajunge cu degetul la mine, om cu om în ochii mei se mută satul și soarele de pe coline.

Făina, strigă cit pot țărani, făina!
Albe li-s sprîncenele, n-ai ce să le faci.
În drum s-aude cum își incordează puterile
benzina
și moara parcă ar sta și ea cu țărani
sus cocoțată pe saci.

ION TRIF PLEȘA ■

gălețile pe cobiliță, să merg duminica la țîrg să-mi cumpăr cremă pentru fața zbucită de soare, să-mi bag mîinile-n lut, să lipească pe jos, să-mi spoiesc casa cu var. Înțelege că aici mi-e viața strivită și mă duc să văd cum mîinile astea cu degete lungi știu să facă și altceva decît traduceri sau să cînte la pian.

MARINA DEVESEL ■

INTRE CLASIC ȘI BAROC

Fața timpului

În noaptea înaltă de decembrie, sub stelele înghețate ale acestei ierni îmi amintesc încă o dată de pădurile Făgărașilor prin care am copilărit și de o seară cu frig albastru pe care o pomenesc aici numai pentru sensul ei. Era iarnă, război încă, aveam șaisprezece ani, iubeam o fată, vacanța se sfârșise și plecam, eu într-o direcție, ea în direcția opusă. Am stat în gară pînă la miezul nopții, lăsînd să treacă, fiecare, un tren. Apoi am luat amîndoi același tren, dar numai pînă la prima stație unde am coborît și am stat pînă dimineața. N-am reținut nici un detaliu de război din noaptea aceea, pur și simplu războiul nu mai exista, nu mai murea nimeni, deși cu siguranță prin fața noastră treceau trenuri înghețate încărcate cu soldați și armament, dar clădirile gîrilor erau pline numai de spaima că pînă la vacanța următoare nu ne vom revedea. Eram în afara altor amenințări. Îl descoperisem pe Erasm înainte de a citi ceva despre el. Și îi descoperisem pe grecii antici înainte de a înțelege că în estetica lor se ascunde o morală; pe atunci nu-mi spunea mare lucru faptul că Afrodita nu este numai zeița frumuseții, ci și zeița iubirii.

Compar. Surisul obosit și fin al lui Erasm din portretul făcut de Holbein și surisul metafizic al Sfînxului. Fața de fildes îngălbenit a lui Erasm. Și fața mutilată de nisip a Sfînxului. Liniștea lui Erasm. Și liniștea zeiței Atena pe Acropole. Înțelepciunea lui Erasm... Care înțelepciune? Zeița înțelepciunii, Atena, ține în cumpănă lancea și scutul, curajul și prudența, semn că adevărata înțelepciune e o înțelepciune care luptă și, în același timp, nu e străină niciodată de măsură. Dintre armele Atenei, Erasm a păstrat numai scutul. El a aruncat lancea și a devenit maestrul prudenței. Li displaceau declarațiile categorice. Dar ce înțelepciune ne poate îndreptăți să privim viața ca o problemă de abilitate? Și arta ca o formă de liniște, nu de adevăr? Artistul nu creează pentru că e singur, ci pentru că e solidar. Chiar cînd am învățat că Erasm este înțeleptul prin excelență, undeva în secret am știut sau am bănuțat că mă înșelam. Iar acum, amintindu-mi că oriunde am umblat prin lume am dus cu mine sufletul pădurilor ce-și clatină umbra pe steaua aridă a melancoliilor mele, mă gîndesc că nu pot înțelege nici rătăcirile lui Erasm prin Europa, dintr-un oraș în altul, dintr-o țară în alta, tot mai singur în liniștea sa confortabilă și tot mai departe de patria copilăriei sale, surîzînd unei lumi care l-a uitat. Vrînd să pună singurătatea între sine și lume, pentru a se feri de emoțiile epocii, el a pus această singurătate și între sine și amintirile sale. Și după ce toată viața a vorbit numai latinește, în clipa morții a murmurat ultimele cuvinte în olandeză, ca o remușcare poate... Oricît aș respecta umanismul lui Erasm, simt că un scut e prea puțîn pentru a rosti numele fericii. Mai ales cînd pe el se află capul Gorgonei. Trebuie să caut înțelepciunea în altă parte.

Poate într-un alt suris. Al Sfînxului. Artă i-a dat Sfînxului de la piramidă trup de animal numai pentru a se vedea mai bine că fața sa e omenească. Iar surisul este dovada că această față descoperă timpul, pe care trupul, cu labele de fieră absurdă înfipte în nisip nu-l simte. Prin surisul său, Sfînxul nu iese în afara timpului, cum s-ar crede, ci abia pătrunde în el, descoperă istoria. Tăcerea lui nu mai este decît un alt mod de a vorbi. Nu aceasta e ceea ce căutam? Căci au dreptate cei care spun că nu alergînd după nemurire devenim eterni. Și că unica șansă de a înfrunta timpul este de a trăi cu pasiune viața ce ne-a fost dată. Dacă fiecare civilizație și-a adus partea sa de speranță, surisul Sfînxului este Parthenonul egiptean. Victoria istoriei asupra metafizicii.

Dar știu că fericea nu se poate întemeia numai pe un suris. Și din nou Atena ridică lancea... E prea mult să afirm că, mai presus de o cultură, grecii antici ne-au lăsat o morală? Printre coloanele Parthenonului nu se văd nici lancea, nici scutul, dar ele există. Nicăieri Elada n-a exprimat mai limpede ceea ce gîndea despre șansa omului de a fi într-adevăr măsura tuturor lucrurilor și nicăieri fața uzată a timpului nu e mai calmă, fără să aibă totuși liniștea abstractă a lui Erasm. Ridicîndu-se nobil și senin deasupra tuturor greșelilor și a șopirilor ieșite să doarmă la soare pe ruinele albe, compensînd golurile provocate de timp și de oameni printr-o ireductibilă impresie de victorie a ordinii, a logicii și măsurii, Parthenonul, înainte de a fi un templu al zeilor, este un mod de a face filosofie cu ajutorul arhitecturii. El repetă netulburat că singura frumusețe posibilă a acestui pămînt este o frumusețe omenească și că singura glorie adevărată este una în concordanță cu inima omenească. Pe Acropole nu omul depinde de zei, ci zeii depind de arhitecți și de sculptori. Atena trebuie să asculte de ordinele lui Fidias, iar Afrodita e gata să se amestece printre femeile din procesiuni pentru a învăța de la ele speranța. Poate nu întîmplător cei care am urcat această colină am fost frapați de faptul că în loc să capete vocația elegiacă a ruinelor și să evoce o măreție apusă, Parthenonul și-a păstrat un rol în prezent, îndemnînd pe cel ce-l contemplă coloanele să se gîndească nu atît la Elada, cît la sine însuși, și nu atît la povestea Parthenonului, cît la ceea ce l-a făcut posibil. Logica vieții triumfă odată cu capitulările, făcîndu-ne solidari nu numai cu marmura, ci și cu lumina care colaborează la perfecțiunea templului. Și aproape sint convins că arhitecții săi și-au propus să silească geometria să participe la ideea de ferice.

Dar nici cei care au copiat pur și simplu formele Parthenonului n-au avut dreptate. Ei mă emoționează înfînit mai puțîn decît acei copii orbi care au mîngîiat „Oul” modelat de Brâncuși pentru a înțelege cum a fost începutul lumii. Și care au crezut, poate, că acest ou învăluie sub coaja de marmură chiar principiul vieții. Dacă prin absurd ar fi lovit, n-am putea zice despre el: acest ou a fost sfărîmat; ci: a fost ucis... Oare nu aici, modelată de miinile unui român, e cea mai tulburătoare față a timpului, fragilă și invincibilă ca viața?

OCTAVIAN PALER ■

„Cîntarea României” — emblema
noii și unitărei noastre spiritualitățiConfluența năzuințelor
creatoare

Am văzut recent filmul realizat cu aspecte din prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” și am încercat cu acest prilej să re-memorez aspectele cele mai importante de la prima ediție, ca punct de plecare pentru o meditație la începutul celei de-a doua ediții. Poate că ideea esențială a tuturor manifestărilor și ceea ce s-a desprins mai valoros contrazice sistematic ceea ce se înțelege obișnuit prin „festiv” și „festival”, adică ceva ieșit din cadrul vieții „obișnuite”, ceva „sărbătoresc” după care viața „normală” își reia cursul. De fapt, acest „festival”, extins, practic, asupra întregii noastre vieți și activități, urmărește — cu o genială intuiție a nevoilor omului contemporan și a pericolelor ce-l pasc viața sufletească — reasezarea ființei umane, în ipostaza ei istorică numită **omul civilizației românești socialiste** într-un cadru de viață complet, din care arta să nu lipsească nici un moment, în care **cultura** să-și indeplinească adevărata ei misiune, aceea de a păstra vie în om seva și bucuria vieții, de a **cultiva** sentimentele, ținuta, atitudinile prin care omul este om și nu o simplă specie din regnul animal.

Cultura este principalul factor în determinarea acelei dezvoltări plenare a personalității umane, pe care și-o propune societatea socialistă multilateral dezvoltată. Și asta, într-o lume în care, tot mai mult, civilizația erei industriale tinde să modeleze un om „unidimensional”, adică pe de o parte un robot golit de umanitate tocmai spre a fi mai ușor înșurubat în angrenajul mașinii, pe de altă parte un **consumator** de bunuri aproape exclusiv materiale, sau de „bunuri” spirituale care în 80% din cazuri nu mai sînt nici **bunuri** și nici **spirituale**.

Poporul nostru știe un lucru: că a traversat o istorie teribil de frămîntată și de grea tocmai fiindcă a reușit să-și păstreze mereu neatinse, în adînc, rădăcinile ființei sale spirituale și morale. S-a înconjurat cu zidurile de nebiruit ale culturii sale străvechi — cîntece, proverbe, creștături în lemn, arta de a cultiva florile și de a cultiva relațiile umane cu o înfîntă delicatete sufletească. Sîntem un popor care înfloresce la un cvint bun și care „pentru-o vorbă rea ce-i spui, munceste supărat” (cum zicea Coșbuc).

Iar acest popor este chemat acum de Partidul Comunist Român să umple cu conținutul proprii sale ființe cadrele noi ale unei civilizații moderne pe care ne-o dorim construită **pentru** om și nu împotriva lui. Uriașa acțiune spirituală, uriașa mișcare culturală ce poartă numele de Festivalul național „Cîntarea României” reprezintă tocmai acest proces, în împlinirea căruia sînt mobilizate toate energiile morale și spirituale ale națiunii, oamenii acestui pămînt, fără deosebire de naționalitate, deoarece există un **geniu** al

Un mijloc de cultivare a conștiinței patriotice

Aruncînd o privire de ansamblu asupra muzicii românești din ultimele trei decenii, ajungem la concluzia că această minunată lume a Euterpei a cunoscut o dezvoltare fără precedent.

Compozitori de toate vîrstele au creat nenumărate opusuri, inspirate de teme majore, teme în care marele univers al artei este omul de azi, cu durerile și bucuriile sale. S-au reliefat pregnant nobilele idei și sentimente, cum ar fi dragostea de patrie, trecutul de luptă al poporului nostru pentru independența națională, dimensiunea istoriei, dar mai ales, realitățile noastre contemporane. Este semnificativ că s-au obținut expresive stiluri componistice, pornindu-se de la clasicismul nostru — folclorul românesc — care poate fi socotit drept **teză**, apoi s-au alăturat mijloacele de expresie ale artei sonore universale, ce s-au conturat în semnificația de **antiteză**, ajungîndu-se la o originală **sinteză**. Personalități ale muzicii din țări cu o veche tradiție culturală au arătat că dîncolo de expresivitatea lucrărilor, la noi se remarcă o varietate de stiluri și, nu în ultimul rînd, o unitate, rezultantă firească a inspirației din cîntecul nostru popular. Totodată, un mare număr de interpreți s-au afirmat atît pe plan național cît și pe plan internațional, arătînd lumii — după cum arăta un comentator american — că în **raport cu numărul locuitorilor, România este țara cu cele mai multe premii muzicale, obținute în centre culturale de renume!**

Paralel cu această înfloritoare viață muzicală, generată de artiștii profesioniști, s-a impus în mod deosebit și o mare mișcare de **artiști amatori**. În acest fel au fost continuate cu un plus de vitalitate și de expresivitate, impresionanțele tradiții ale vechilor reuniuni culturale din secolul trecut, în cadrul cărora muzica a fost nu numai un mijloc de a educa și de a-i înălța sufletește pe melomani, ci și un mijloc de trezire a conștiinței naționale, pregătindu-se terenul fertil pentru a se începe lupta dîrză pentru obținerea **Independenței naționale**.

locului și o istorie comună ce ne-a plămădit sufletele în aceeași albie.

Una din realizările majore ale festivalului este comuniunea restabilită între creatorii așa-nu-miți „profesioniști” și cei ce poartă numele, impropriu, de „amatori”. Criteriile sînt false. Cioplitorul în lemn care a făcut stilpii caselor noastre, imitați de Brâncuși în **Coloana infinită**, era un **profesionist**.

Ceea ce se impune este o puternică solidaritate sub semnul **mării arte**, adevăratei arte, sub semnul preluării valorilor noastre populare și al dezvoltării lor în arta cultă. Această comuniune cu creația anonimă și cu mișcările artistice de „amatori” a fost totdeauna marea forță a culturii noastre moderne. Alecsandri și-a dezvoltat geniul adunînd și „îndreptînd” cîntece populare. Marea creație corală românească este legată de existența unor coruri compuse din oameni ce practicau alte meserii, dar care aduceau pasiunea pentru artă și pentru slujirea patriei prin cîntec. Coșbuc, Enescu au purtat sub bolțile nemuririi ethosul culturii noastre populare și la rîndul lor au cultivat, în lumea satelor, mindria pentru tezaurul tradițional. Respectul acordat de cîntărilor noștri — Iorga, Sadoveanu, Grigorescu, Andreescu, Paul Constantinescu, Sabin Drăgoi și alții — creației populare i-a făcut pe deținătorii și autorii acestui genial tezaur să nu, se mai sfiască de el ca de niște „țărani” ce trebuie repede înlocuite cu obiectele sau melodiile civilizației orășenești. Ceea ce numim „folclorul” se cere reintegrat în **proporție de masă** în arta cultă, așa cum s-a întîmplat, în cazuri **individuale**, la Eminescu, Enescu, Blaga. Nu e vorba de a crea „rezervații” în mijlocul civilizației moderne, ci de a vedea cum putem trage apa din aceste izvoare, spre a o aduce în edificii noastre noi, cum putem realiza o civilizație de sinteză între ceea ce numim **viață modernă** și ceea ce a fost temelul dăinuirii și bucuriei de viață a poporului nostru de-a lungul mileniilor.

Răscolind energiile creatoare de pe tot cuprînsul țării, dînd culturii o funcție înaltă în cadrul societății noastre, punînd la dispoziție scena, filmul, televiziunea pentru a surprinde și demonstra **vitalitatea** unei culturi folclorice în fața căreia stau uimiți atîția străini, apărînd această cultură de bastardizare și urîrire, dar în același timp privînd-o nu ca pe niște moaște sau fosile incapabile să-și prelungească rostul în vremea noastră. **Festivalul național „Cîntarea României”** prilejuiește totodată un flux de entuziasm și avînt în cadrul celorlalte forme de manifestare artistică. Am văzut strălucite echipe de artiști muncitori care au realizat spectacole de satiră și umor invidiabile de multe ansambluri similare „profesioniști”. Brigăzile de agitație din întreprinderi au captat și valorificat inepuizabil umor cu care poporul nostru știe să măture uscăturile din viață și să-și măture bătaura de gunoai. Formele sînt moderne, cadrul este al civilizației industriale, dar se recunoaște un **stil de viață**, care este al poporului nostru de cînd se știe el!

DAN ZAMFIRESCU ■

Este de-a dreptul emoționant să constatăm cum expoziții de pictură ale amatorilor, poeme și cîntece de-ale lor se interpretează și entuziasmează păturiile cele mai largi ale unui public nou! Cine ar fi crezut vreedată că un ansamblu coral de muncitori — ne referim la acela din Reșița, de pildă — ar putea să tălmăcească tulburător cantata **Odă păcii de Haendel**? Cine ar fi crezut că un cor de țărani — putem cita în această privință pe cel de la Putna — ar putea să ne înfățișeze în chip deosebit de expresiv capodopere ale compozitorilor români și universali? La concertele-dezbateri de la Radioteleviziune, muncitori, țărani și elevi au analizat — nu o dată! — cu un apreciazabil simț critic opere contemporane, oferînd sugestii interesante creatorilor noștri. Muzica ușoară a devenit nu numai un fenomen de masă, ci și o artă în care s-a pus, din ce în ce mai mult, problema abordării unor teme fundamentale. Iar în domeniul muzicii folk s-au obținut tainice osmoze spirituale între o poetică de o puternică forță emoțională și o muzică ancorată într-o străveche spiritualitate a acestor binecuvîntate pămînturi. Iată de ce muzica nu mai poate fi socotită doar o artă de divertisment, ci o ideologie, o parte integrantă a culturii noastre noi, contribuînd sensibil la mersul spre mai bine al societății.

Fără exagerare, o profundă poetică muzicală s-a născut din sufletele generoase și fremătătoare ale miilor de melomani, parcă „narcotizînd” natura mirifică a patriei, în timp ce oamenii muncii construiesc o **România a vremilor înalte**. Mai mult ca oricînd, întuim sensurile solare ale străvechiului mit trac — **mitul lui Orfeu** — care azi se transformă într-un far călăuzitor în viața de toate zilele, încît țara noastră s-a contopit pînă la identificare cu un simbol senin al păcii și al bune înțelegeri dintre oamenii de pretutindeni.

DORU POPOVICI ■

Cărți despre care n-am apucat să scriem

RUBRICA MEA

— Ceva vesel!

Cu o expresie încruntată, responsabilul acestei pagini mi-a cerut pentru Anul nou:

— Ceva vesel!

Asta m-a bucurat la început, crezându-mă și eu, în ceasurile mele cele bune, bun de glume (ca să nu spun: un umorist!).

Dacă aș fi un poet talentat, nu m-aș sfii să răspund unei invitații similare cu niscaiva bilete de plăcintă, măcar pentru fiecare dintre tovarășii mei, membri în Consiliul (cu majusculă, firește!) Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România. Biletele astea sînt, vai! tot atât de lipsite de haz ca și planetele trase de papagal, al căror unic merit a fost acela de a-i fi inspirat lui Tudor Arghezi ideea și titlul unei publicații periodice minuscule, dar plină de miez și de haz. Și fiindcă am repetat acest cuvînt, **haz**, ierte-mi-se penderia de vechi belfer, ca să amintesc cititorilor mei nefilologi, că prin vorba **haz** nu trebuie să înțelegem numai **veselia** (pe care mi-a comandat-o amicul meu), ci și, și mai ales **farmecul**. Mă simt așadar de două ori copleșit la ideea că mi se cere să fiu și vesel, și fermecător!

— Unde ești, Muză a Veseliei, ca să mă inspiri?

Nici un răspuns. Nici theogonia antică, nici estetica modernă, nici excelentul **Dicționar de termeni literari** al Institutului de istorie și teorie literară „G. Călinescu” nu-mi dau adresa unei inspiratoare de veselie.

În ajunul Anului nou, ca să fac o mărturisire, îmi comand și eu să fiu vesel, dar reușesc mai mult să mă întristez. Să fie vîrsta, cu implacabilele-i avertizări? Să fie regretul pentru cei absenți, mereu mai numeroși? Să fie, vorba lui Vlahuță, „melancolia secolului care moare”? Nu e suficient. Împrejur se naște o lume nouă, o lume mai bună, mai harnică, mai optimistă decît rîndul meu de oameni.

Acestei lumi noi îi urez numai voie bună, toată energia necesară marilor țeluri de muncă și de realizări ale timpului nostru.

Dacă mi-e îngăduit să-i recomand și o lectură tonifiantă, apoi nu găsesc alta mai bună decît **Antologia umorului liric**, texte alese și prefațată de Ștefan Cazimir, în Editura Minerva, București, 1977. De la Vasile Alecsandri pînă la Modest Morariu — în ordinea din volum — un număr de 68 de poeți sînt strînși la un loc, iar unul dintre ei, A. Mirea, este numele fictiv al colaborării dintre D. Anghel și St. O. Iosif, în neîntrecutul lor **Caleidoscop**. Cine ar crede că și seriosul Lucian Blaga figurează cu șase poezii? **Motănelul** lui e „suleget”, — în „limba veche și-nțeleaptă”, subțire, delicat. Datorită lui aflăm că marele poet era conștient de calitatea lui:

„Îmi pupă mina lung ca unui vlădic,
cu toate că prin zodiacul desuet
sunt tocmai contrarul unei mari fețe.
Căci mă cred cu putere poet”

Nu, „zodiacul” nu e desuet, cu alte cuvinte nu este ostil poeziei lirice. Dovadă această bogată antologie. Citiți-o sănătoși! Și veseliți-vă!

ȘERBAN CIOCULESCU ■

FLORIN MUGUR: Piatra palidă

Într-o splendidă cronică din „România literară”, Paul Georgescu scrie despre **Piatra palidă** a lui Florin Mugur: „Ca și în acel basm al handicapatilor, **Alteftă** regală de Th. Mann (nu e nici o influență literară la Florin Mugur), reiese că o anume slăbiciune produce o anume forță... Din expunerea crudă a inadecvării și din autoderoziune țîșnește — înalt și pur — compensație — min-

dria verbului și harul stării de poezie... Fiindcă forța poetului stă în vulnerabilitatea sa proximală și aparentă. Tărîmul lui Florin Mugur este acela al tremurului în contingent, al inadecvării trist hilare, al microgitației dureroase — minusuri comportamentale ce se înscriu în cerul poeziei — printre tomuri grele, negre și definitive — ca valoare. Nu e aceasta povestea lui Don Quijote? A unui Don Quijote atacat de Morile de vînt? Criticul surprinde aici cîteva din trăsăturile esențiale ale poetului. **Piatra palidă** e o carte foarte frumoasă, în adevăr, originală liric, emoționantă, în straniul ei aliaj (obișnuit la Florin Mugur) de sinceritate și de mască, de confesiune crud autoscopică și de joc, disimulație, metamorfoză. Ca să reiau analogia lui Paul Georgescu cu romanul lui Th. Mann, aș spune că Poetul-Printz apare sfîșiat între augustitate și iubire. Este un Klaus Heinrich vulnerabil, fragil, pe care însăși slăbiciunea îl protejează și-l apropie de ceilalți: ca o punte pe care ceilalți trec spre el, cu o umană compătimitate, dar pe care piciorul lui nu calcă, din reticență și teamă.

Lirismul **Pietrei palide** este al slăbiciunii care se apără, divulgîndu-se ironic. Poetul poartă măști: își joacă tremurul existențial, ca Hamlet șovăiala. Nu convocă actori ca să reprezinte adevărul, este el însuși actor, pe o scenă imaginară. Restul sînt fantome: fete palide, pitici, uriași și balauri. Teatralitatea face organic parte din această destăinuire, unind artificii cu spon-

taneitatea, patetismul cu deriziunea. Iluzionat și dezabuzat, profet și ignorant, agresiv și supus, poetul e în același timp Don Quijote, Cassandra și Oreste. Scena poeziei e lumea și totodată cartea; în această permanentă întoarcere la carte găsim una din caracteristicile esențiale. Printre măști transpare obrazul poetului. El este mereu prezent, chiar dacă se disimulează, despre el e vorba mereu, chiar dacă apare absent; confrun-tîndu-se cu lumea, își scrie în fond jurnalul liric. Poezia se naște din viață — cotidiană, firească, amenințătoare — viața activă există pentru a deveni poezie. Tema **Pietrei palide** este condiția poetului.

Spațiul nu-mi îngăduie să citez aproape nimic din admirabilele versuri. Poezia de azi a lui Florin Mugur a atins o acuratețe remarcabilă. Confesiunea e fremisantă, dar stăpînită, ordonată. Grotescul unor imagini nu spulberă impresia de frumusețe, șovăiala sufletului, friabilitatea ființei poetului nu permit totuși mîinii nici o stingăcie. Linia versului e netă și pură; îndoiala, spaima de morile de vînt ale vîrstei, degradarea biologică, jena sînt limpezite de ironie, trecute prin tășul ei de brici care a retezat toate asperitățile. Închei citînd din **Vechea baladă despre prinț**, poezie antologică, între altele altele, în acest volum: „O, arta friicii / Prea grăbite fapte. / El tremură-n amurg atît de tare / de parc-ar stăpîni deodată șapte / sufări și șapte trubouri muritoare. // Cum să-l omori de șapte ori deodată? / Pe armele întinse din povești / pe umbra lor în iarbă nemișcată / se-asează moale cărbuși regesti. / E-o primăvară cu fantome. Ține / în stăpînire șapte duhuri de poet. / Ridicați armele, țintiți-l bine / va trebui să-l omoriți încet”.

NICOLAE MANOLESCU ■

EDGAR PAPU: Barocul ca tip de existență

Evoluția și formele genului liric, ca și Poezia lui Eminescu l-au impus pe Edgar Papu în conștiința publică, ca pe unul dintre puținii **invățați** ai timpului nostru, în sensul și faustic și borgesian al cuvîntului: capacitatea sa de a regîdi și deci de a retrăi cultura se dovedea susținută de o fantezie rafinată, cărtură-rească. Anul 1977 — care i-a aparținut, așa cum i-a aparținut anul 1904 lui Mi-

hail Sadoveanu — a fost marcat de apariția a încă două cărți admirabile: **Din clasicii noștri și Barocul ca tip de existență**. Prima, conținînd drept materie explozivă, noțiunea de protocronism, a declanșat un val de discuții furtunoase, dar — spre deosebire de multe altele — profitabile, cum a fost, în primul rînd, dezbateră organizată de revista **Luceafărul**. Iar cea de-a doua reprezintă, fără îndoială, o contribuție de nivel european la înțelegerea unui curent artistic care exprimă, ca orice curent artistic adevărat, o atitudine față de existență.

În viziunea integratoare a lui Edgar Papu, prejudecățile cele mai autoritare ca și speculațiile, oricît de subtile, referitoare la baroc devin simple accidente de înțelegere și interpretare, subsumîndu-se unei construcții sau, mai bine zis, unei înaintări bine organizate, ca o expediție romană. Nu este vorba doar de caracterul sistematic al sumarului, ci de însuși stilul gîndirii, individualizat printr-o luare în posesie a necunoscutului din aproape în aproape. Altfel spus, logica studiului este logica extinderii unei așezări umane: se defrișează terenul, se ridică noi construcții, se finisează fiecare zid, apoi se defrișează încă o zonă și așa mai departe.

Pentru definirea radicală a curentului, autorul studiului găsește inoperante atît particularitățile stilistice, cît și problemele de ideologie, dînd, în schimb, o mare importanță „atitudinii emoționale” — formulare preluată de la Wellek — care produce, după părerea sa, un anumit tip de artă. În cazul barocului, ar fi vorba de o irezolvabilă contradicție interioară — a insului sau a unei epoci — generînd, drept vindecare iluzorie, o strălucire fără seamăn, luxuriantă, risipitoare, dar, în același timp, stranie, crepusculară. Această explozie de frumusețe ostentativă ar reprezenta, totodată, o formă de apărare față de lumea dinafară.

Înțeles astfel, ca fast al declinului și, prin urmare, ca formă inefficientă de rezistență prin super-exprimare, curentul apare legat direct de arta spectacolului, chiar și atunci cînd îi studiem manifestările în alte genuri artistice. De ce tocmai de arta spectacolului? Edgar Papu ne explică similitudinea într-o pagină inspirată, superbă, ca și zeci și zeci de alte pagini din lucrarea sa. Iată un fragment: „În cazul spectacolului, cortina ce se lasă implacabilă asupra unor ființe umane și a lumii lor, asupra unui dens volum de viață în care pînă atunci fuseseră atrași și privitorii, dă iremediabil senzația de **sfîrșit**. Spectatorul se deșteaptă ca dintr-un vis, care s-a împrăștiat dintr-o dată și revine la el însuși. (...) Senzația devine stranie, neliniștitoare, stîrnitoare de gînduri frămîntate. Oare atît de ușor să se spulbere o imagine a vieții, plină de însufletire pînă acum cîteva secunde, atît de ușor să se preschimbe din **ceva în nimic**?”

O altă secțiune a studiului este consacrată — nu întimplător vorbeam de o fantezie de erudit — „barocului” din natură. Ciudata eflorescență de culori și forme care exprimă presimțirea sfîrșitului — un fel de „euforie agonică” — este ilustrată și de potîrul de stropi în care se desface, înainte de a cădea, jetul fin-

finii arteziene, și de faldurile de lumină sîngerie ale asfințitului, și de bogăția exorbitantă, dar efemeră, etalată de natură toamna. Cu aceeași disponibilitate asociativă și lirică, Edgar Papu ia în discuție apoi și alte domenii, dîndu-i cititorului impresia că întreprinde împreună cu el o lentă și neîntreruptă ascensiune, care îi permite să vadă tot mai larg, tot mai cuprinzător, orizontul barocului.

Ultimul capitol, intitulat **puncte de reper pentru un baroc românesc**, cuprinde o „panoramă” a manifestărilor baroce din spațiul spiritualității noastre. Dintr-un fel de complezență, autorul supralicitează, cum s-a spus, anumite aspecte, creîndu-ne chiar, pentru o clipă, senzația neliniștitoare, că poate demonstra orice și că, prin urmare, și alte considerații ale sale ar putea fi doar un joc mirific — baroc! — însă, în ansamblu, și acest capitol este pasionant, cu atît mai mult cu cît exemplele date le cunoaștem nu numai din cărți, ci și dintr-o experiență existențială, individuală și colectivă.

ALEX. ȘTEFANESCU ■

ION CARAION: Sfirșitul continuu

Sfirșitul continuu, eseu pe care l-a scris Ion Caraion despre Bacovia a fost — după opinia mea — cartea anului în critică. Succesul are o primă explicație, la îndemînă. Pe firmamentul nostru poetic, steaua lui Bacovia a cunoscut ascensiunea cea mai spectaculoasă din ultimele decenii. Unde stă secretul preuirii mereu crescînde a unei lirici foarte puține ca volum și atît de monocor-

dă? Ion Caraion ia taurul de coarne, și își propune să răspundă tocmai acestei întrebări: dar ca să izbutască e nevoie, practic, să dezbată cu o patimă, pricepere și inteligență cunoscute cîteva din problemele cheie ale poeziei moderne. Faptul conferă prin urmare eseuului, de la prima pagină, un interes rar. Prin Bacovia, vine vorba de „artificial” artistic care poate fi o formă paradoxală a „sincerității”. Sintem introduși în tainele „simplității” absolute, dezbrăcării cuvîntului de orice veșmînt „literar”, „retoric”.

Nu mai atît n-ar fi fost, bineînțeles, de ajuns. La recitirea lui Bacovia, Ion Caraion retrăiește intim actul poetic, oferîndu-ne cîteva linii de interpretare ale autorului, cu totul originale. Îmi lipsește locul aici să le amintesc pe toate, deși sînt contribuții de prim rang într-o înțelegere nouă care a știut să evocă ca nimeni altul ploaia, frigul, singurătatea, agonia materiei: el n-a „declinat” artistic așa cum a afirmat aproape toată critica. Dimpotrivă — susține Ion Caraion — Bacovia a împins, după **Plumb** și **Scînteii galbene**, experimentul foarte departe și a ajuns, treptat, la o expresie lapidară, esențializată, compusă din semnale cu mare impact emotiv. Piesele socotite efectul destrămării sale fizice constituie — după Ion Caraion — un fel foarte modern de a scrie înrudit cu al multor poeți mari din secolul nostru, ca Trakl, Stramm, Benjamin Péret, Cummings. Bacovia trebuie smulș de sub o optică, dispusă a-l raporta strict la estetica simbolistă și e de dorit să fie recitat prin prisma poeziei curentelor ulterioare, expresionism, imagism, simultaneism, vorticism, suprarealism etc.

Ion Caraion arată că morbul descompunerii a existat de la început în Bacovia însuși. Societatea n-a făcut decît să dezvolte o predispoziție inițială la nefericire și retragere din viață, un autism precoce. Altfel zis, geniul poetului a fost în a avea, din anii foarte tineri, revelația destinului său delirant, descoperîndu-și neputințele, dezarmările, inaptitudinile și asumîndu-le efectele viitoare. Enunt surprinzător dar demonstrat cu o extraordinară putere de convingere: Bacovia tot e anunțat în „Cele 17”, primele poezii ale sale, scrise de la 17—18 ani. Ulterior, drumul autodistrugerii urmează cu fidelitate o natură artistică înclinată trăirii mortii prelungite, dacă se poate spune așa. De aici și formula frapantă: „sfirșitul continuu”, esența macterării existențiale neîntrerupte a cărei mărturie notentată, „regizată” estetic, e lirica bacoviană. Ne oprim aici, renunțînd a mai aminti și alte numeroase observații și distincții scînteietoare.

Analiza celor „17” e o incursiune în universul liricii bacoviene și paralel o implicare a vaste spații din poezia națională și universală, cu o totală libertate nedogmatică a metodologiei (sugestii psihanalitice, bachelardiene, calcul statistic, analiză structurală).

Ultima, dar nu cea din urmă virtute a eseuului, este de a fi scris cu o plasticitate verbală și o fervoare ideistică exemplare. Muscător adesea, inflăcărât nu o dată, răzvrătit, abătut de imensitatea stupidității universale, distant și familiar, după umoarea schimătoare, precis, sentențios, aforistic, confesiv, neintimidat în a-și mărturisii mirările, perplexitățile și îndoielile, poetul își pledează convingerile cu o vervă cuceritoare. Sigur că ipotezele emise ajung să se și contrazică; unele constatări reclamă explicații suplimentare, anumite demonstrații pot trezi obiecții. Ion Caraion o recunoaște singur cu nobilă umilință la sfîrșitul volumului.

Iată o carte incitantă, care poate deschide, prin discutarea serioasă a ideilor ei, un capitol nou nu numai în interpretarea lui Bacovia, dar chiar într-o înțelegere superioară a poeziei moderne.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Oricit de merituos ar fi un om, nu poate să taie și să spînzure, chiar dacă e șef la chirurgie

Nu demult la redacție a sosit o scrisoare a chirurgului Gheorghe Leontescu din Bacău. Medic din 1960, a lucrat la spitalul din acest oraș de la 1 aprilie 1975 pînă la 5 septembrie 1977. G. L. relatează cum, încă de la începutul acestei perioade, șeful secției chirurgie generală de la Spitalul județean Bacău, dr. Gheorghe I. Popovici, „care se exprimă și acționează ca un patron de spital (...) mi-a făcut tot felul de șicanne în scopul de a mă împiedica să-mi exercit meseria și de a mă determina să plec”. În aceeași scrisoare ne mai este prezentat și cazul unui alt medic, pe nume Antal Zoltan, care, din motive similare, a plecat prin transfer la spitalul din Miercurea Ciuc. În ce-l privește pe G. L., acesta era în mod frecvent detașat sau — cu un termen preferat de oficialitățile sanitare băcăuane și parcă anume făcut ca să estompeze realitatea — dirijat. „În cei doi ani și jumătate, eu am totalizat un an și opt luni de detașare, în timp ce toți ceilalți colegi din secție nu au fost detașați nici o zi”. Dar lucrurile se complică și mai mult. Pe baza unui indice scăzut de utilizare, șeful secției propune — și direcția sanitară obține aprobarea ministerului — ca 21 de paturi de la chirurgie generală să treacă la secția ortopedie pentru înființarea unui sector de recuperare medicală a bolnavilor cronici. După ce menționează unele lucruri care fac discutabilă justificarea acestei schimbări, G. L. spune: „La 16 august 1977, sînt înștiințat că s-a redus capacitatea secției de chirurgie generală, fapt care atrage reducerea numărului de medici. Ca urmare a redistribuirii efectuate, sînt pus la dispoziția direcției sanitare, care îmi oferă postul de medic chirurg la Policlinica Buhuși. Mi se dă preaviz de desfacere a contractului de muncă pînă la data de 22 august. Pe data de 30 august primesc un nou preaviz și sînt anunțat că urmează desfacerea contractului de muncă, la 5 septembrie. La 17 august, după primirea primului preaviz, fac contestație la direcția sanitară, în care arăt că în spital există alte locuri libere de chirurg, că am familie și casă în Bacău, că sînt bolnav de ulcer duodenal. Cu toate acestea, la 5 septembrie primesc decizia de desfacere a contractului de muncă, ca peste trei zile — 8 septembrie — să primesc răspuns la contestația făcută în perioada de preaviz”. În final, G. L. s-a adresat Judecătoria Bacău. Aceasta a menținut decizia de desfacere a contractului de muncă și a respins cererea. Sentința este definitivă. Instanța a reținut printre altele precizările Direcției sanitare a județului Bacău cum că postul lui Antal nu mai exista iar cel al altui chirurg — Maria Bordea — care s-a transferat, a devenit liber abia la 15 septembrie. Se cuvine să facem însă, la rîndul nostru, alte cîteva precizări pe care ni le-au oferit documentele respectivei direcții. În realitate, postul de chirurg al lui Antal Zoltan — pe statele de funcțiuni trecut la secția numită în amintirile documente cînd **chirurgie II cînd ortopedie-traumatologie** — a stat liber pînă la 1 noiembrie 1977, iar plecarea Mariei Bordea pe un post didactic în urma unui concurs era comunicată de minister la 23 mai a.c. Pe lângă acestea, o seamă de alte lucruri — de care nu s-au ocupat și nu se ocupă, de fapt, instanțele de judecată — un șir întreg de amănunte semnificative care vorbesc destul de limpede despre relațiile dintre medicii secției și șeful lor, despre atmosfera de muncă și de viață din acest colectiv, se cuvine să fie aduse în discuție pentru a deveni cît mai clar și cum și de ce s-a ajuns la situația amintită. Iată, de pildă, un moment nefiresc și dramatic, mai ales pentru relațiile dintre niște medici, în fond colegi. Antal Zoltan, insistînd odată să analizeze mai atent împreună cu medicul radiolog Aurel Potîrniche niște radiografii ale unui bolnav, s-a ales cu țipetele celuilalt și cu faptul că a fost bruscat, aproape bătut în lege, de către acela. Directorul adjunct al spitalului, Ion Struțu, îl înfrîneste pe A. Z. plîngînd, stă de vorbă cu el, află cele petrecute vorbeste separat și cu Aurel Potîrniche — care nu recunoaște decât că ar fi fost o discuție profesională mai aprinsă — și, pentru că Antal nu face o plîngere scrisă, directorul face uitat incidentul. Nici un interes pentru a investiga cu simț de răspundere atmosfera de lucru din colectiv,

de a o discuta deschis, de a o aerisi. Pentru toată lumea — a se citi conducerea spitalului — chirurgie este un fel de bastion inexpugnabil al omnipotențului șef de secție, iar, pe de altă parte, dacă lucrurile neplăcute și nefirești pot fi acoperite, asta se consideră că e în interesul menținerii prestigiului instituției, al aparențelor de genul **toate-s bune și frumoase**, aparențe pe care conducerea direcției sanitare le susține cum poate. De fapt, le susține mai ales în două feluri: pe de o parte închizînd ochii și făcîndu-se că nu știe și nu vede ce se-ntîmplă în secția de chirurgie generală, iar, pe de altă parte, emițînd, la nevoie, acte oficiale care prezintă lucrurile cu dibăcie, de fapt cu o discutabilă dibăcie, în favoarea sa. De pildă cele care vor să spună — mai ales cui consideră absolut suficiente asemenea probe — că era necesară desfacerea contractului de muncă al lui Gheorghe Leontescu întrucît postul lui Antal Zoltan nu mai exista, iar al Mariei Bordea nu era liber. Mărturisesc, mă așteptam să găsec totuși dovezi de, cel puțin, minimă omenie în rezolvarea situației lui G. L. din partea medicilor de la conducerea direcției sanitare care hotărâu de fapt soarta altui medic, ca și o intervenție promptă din partea colectivului. Am stăruit chiar să descopăr asemenea dovezi, dar n-am avut, din păcate, ce descoperi. L-am întrebat, de pildă, pe directorul adjunct Ion Struțu:

— Considerați că medicul Leontescu nu putea fi trecut pe postul rămas liber de la plecarea lui Antal pînă la 1 noiembrie 1977?

— Ba da, dacă ar fi cerut... (!!!)

Este, desigur, numai una din posibilitățile care existau de a rezolva nu numai legal, ci și omeneste situația. Fiindcă, dacă pentru ce s-a făcut caracterul legal a fost asigurat chiar prin acte ca acelea de care am vorbit, aspectul uman al problemei nimeni nu l-a mai avut în vedere. Cu totul ciudat, tovarășul Ion Struțu a stăruit într-un mod special, încă de la începutul amănunțitei noastre discuții, asupra întinselor relații interpersonale ale doctorului Gheorghe I. Popovici, șeful secției de chirurgie, care, la 62 de ani, după o lungă carieră în Bacău, a avut ca pacienți o mulțime de oameni dintre care nu puțini li sînt îndatorați sau, în orice caz, se simt și se manifestă astfel, la nevoie. Despre întinderea și utilizarea acestor relații au ținut să amintească mulți din cei cu care am discutat. Că în secția de chirurgie generală se petrec lucruri unorii nefirești o arată, printre altele, și faptul că medicul Dumitru Anton, director adjunct și el al direcției sanitare a județului — așa cum ne-a spus — înțelesese că era suspect și anormal ca Gheorghe Leontescu să fie numai el detașat și să nu mai termine cu detașările. Medicul director a discutat chiar despre aceasta cu colegul său Ion Struțu și tocmai se gîndiseră să aibă grijă ca astfel de lucruri să nu se mai repete, dar n-a mai fost nevoie de grija dumnealor pentru că lui Leontescu i s-a desființat postul. Dumitru Anton ține însă să notăm că dînsul nu crede că desfacerea contractului de muncă se datorează atmosferei din secție, ci doar reducerii numărului de posturi, lucru pe care îl găsește firesc împreună cu această urmare a sa. „Din cîte am fost informat — adaugă acesta — la data respectivă (5 septembrie 1977, n.n.) nu era alt post liber.” Ceea ce nedumerește însă este că niciodată conducerea direcției sanitare nu s-a interesat îndeaproape și fără păreri preconcepționate de tot ce se întîmplă în secția de chirurgie generală. Oricum, în luni și, eventual, ani ar fi putut afla cel puțin lucruri pe care nouă ne-au ajuns cîteva zile să le aflăm de la medicii din spital. Iată, spre exemplu, cîteva păreri pe care le-am consemnat și care nu s-ar putea zice că nu prezintă interes în acest sens. Medicul **Andrei Mocanu**: În chirurgie generală eu m-am format aici, dar m-am specializat în urologie. Între mine și șeful secției sînt divergențe, așa zice, de principiu. E mai puțin receptiv la nouă și, în special, la ceea ce vine de la experiența profesorilor bucureșteni. Eu, e adevărat, mă simt onorat de faptul că pot să mă consider elevul profesorului Eugen Proca de la Fundeni și e la fel de adevărat că nu ascund acest lucru. Îi prezint șefului noutățile; dumnealui le acceptă sau nu. Deși adesea e vorba de lucruri care sînt noutăți doar la Bacău, la București fiind răsverificate și aplicate de mult. Șeful,

însă acceptă prea greu părerea altuia. De regulă încheie cu: „Așa ai să faci, pentru că eu sînt șef aici!” Medicul **Ioan Prodan**: Antal a avut neplăceri de la început cu șeful de secție. Eu știu care-i situația la noi și, vă spun drept, socoteam că se luptă cu morile de vînt. Era nemulțumit că opera foarte rar. Erau dese cazurile cînd, după ce pregătea pacienții pentru operație, lui nu i se permitea nici să fie prezent la intervenția chirurgicală, ori se trezea pur și simplu că un bolnav sau altul a fost operat fără ca el să fi știut, necum să discute cazul. Antal se îngrijea foarte mult de pacient, se zbatea pentru investigarea amănunțită a stării acestuia, pentru stabilirea, numai pe această bază, a ceea ce trebuia făcut în fiecare caz. Discuțiile și neînțelegerile cu șeful porneau tocmai de la refuzul lui Antal de a scoți literă de lege părerea doctorului Popovici atunci cînd el, Antal, avea argumente științifice pentru o altă părere într-un caz anumit. Șeful secției a început să-l detașeze sau, mă rog, să-l dirijeze în dreapta și-n stînga numai să nu-l vadă. În general în secția de chirurgie generală nu e o atmosferă prea fericită. Rezistă mai ales oamenii cu capul plecat. Doctorul Popovici are și merite, pe care nu i le neg nici eu și nu i le neagă nimeni — de asta nu se poate plînge — dar e un om foarte violent, care nu știe să colaboreze. N-o arată numai cele întimplute cu Antal, ci și soarta lui Leontescu. În legătură cu acesta din urmă, dr. Popovici mi-a spus de mai multe ori că regretă că direcția a acceptat să-l primească la Bacău împotriva voinței lui, a dr. Popovici. E drept că Leontescu nu este deloc o fire supusă. Șeful însă, exact ca în cazul celălalt, a făcut tot ce a putut ca să scape de el. Leontescu mai mult a lucrat detașat decît la locul lui, de fapt. Se știa de mult că Maria Bordea urmează să plece. S-a făcut în așa fel încît data transferului ei să fie ulterioară îndepărtării lui Leontescu. Cei care îl trimiteau la Buhuși știau asta foarte bine. De aceea nu m-am mirat de loc cînd unii spun: „Uite cum poți fi lucrat!” Este prea evident că cineva — și nu trebuie să vă mai spun cine — a dorit să scape de el. Și s-au manevrat lucrurile în așa fel încît să se obțină acest rezultat. Orb să fii și tot se vede că lucrurile au fost aranjate de la început pînă la sfîrșit. Doctorul Popovici este considerat un om foarte puternic prin relațiile sale, și direcția nu suflă. Medicul **Dumitru I. Rusu**: Doctorul Popovici nu admite să fie contrazis. Are impresia că poate dicta orice și oricui. A pierdut simțul măsurii și al realității datorită relațiilor și influenței de care se folosește. Crede că-i e permis orice, și asta se manifestă ca o boală. Eu așa îl și consider: bolnav. Poate că și vîrsta e de vină. Leontescu e un om foarte corect. Nu i se poate reproșa nimic serios. S-a comportat ca un om civilizată. E săritor. Noi, colegii, n-avem nimic împotriva lui. Are personalitate, e adevărat. După cum adevărat este că nu e slugarnic. Cred că s-a procedat neomenește cu el. Cît despre paturile date pentru recuperare, acelea sînt tocmai de la sectorul septic, anume conceput și amenajat. Or, la recuperare vin mai mult nesep-tici, cum spunem noi. Așa se face că s-a ajuns în situația paradoxală, în fond penibilă — dacă ne gîndim la scopul

pentru care a fost făcută această modificare mai mult în hirtii — că la ora actuală aceste paturi sînt utilizate de secția de ortopedie tot pentru cazurile septic. S-a revenit, de fapt, la situația anterioară, numai că sînt ale secției de chirurgie II sau ortopedie. De ce n-au fost date însă cu medic cu tot?

Socotim îndreptățită întrebarea de mai sus. Cît despre indicele redus de utilizare a paturilor de la chirurgie generală, lucrul apare cu totul ciudat dacă parcurgi în policlinică ceea ce se cheamă caietul de planificări ale internărilor la această secție. Pe perioadele din anul acesta, în care a fost folosit el arată clar că frecvent numărul de locuri comunicate ca libere de către secție era depășit de numărul bolnavilor, acestora programîndu-li-se date ulterioare de internare. Este de necrezut ca aceste programări să fi fost făcute toate la cererea bolnavilor. Dintre foarte multele lucruri pe care le-am aflat mai amintim doar o altă ciudățenie: aprecierea anuală obișnuită pe 1976 a medicului Gheorghe Leontescu lipsește. Este singurul dintre medicii spitalului căruia nici pînă azi nu i s-a întocmit această apreciere. La direcția sanitară am aflat că șeful de secție i s-au dat atîtea formulare cîte trebuia, dar nu se știe de ce G. L. a rămas neapreciat. Menționăm că pe 1975 acesta fusese calificat cu **foarte bine**. Doctorul Gheorghe I. Popovici ne-a spus că n-a făcut acea apreciere pentru că G. L. lucrase în anul respectiv mai mult dirijat în altă parte, așa că nu dînsul trebuia să-l aprecieze. Acest în altă parte înseamnă însă secția de chirurgie infantilă a celuiiași spital. Și omul doar fusese numai dirijat. Iar cele trei secții de chirurgie țin împreună rapoartele de gardă, așa cum ne spune chiar dr. Gheorghe I. Popovici. Am mai aflat însă de la acesta că era foarte supărat din cauza atitudinii lui G. L. care „nici nu mă recunoștea ca șef de secție”. De aceea G.I.P. a informat în scris în vara acestui an conducerea direcției sanitare, arătîndu-și foarte aspră părere despre subordonatul său. În timpul discuției a ținut să ne citească atribuțiile medicului șef de secție chirurgicală. „Am aici o carte cu sarcinile personalului — ne-a spus — pe care o deschid adesea și le citesc și lor. (E vorba de medicii din secție, n.n.). Ei nu pot face nimic fără să fie de acord. Acestea sînt normele ministerului și mie nu-mi convine să nu le respect. Mai ales că la noi, în medicină, calitatea trebuie să primeze.”

Mai adăugăm doar că părerea medicului Antal Zoltan — care confirmă cele spuse mai sus — în legătură cu situația din această secție de chirurgie dezvăluie aceeași atmosferă ca și foștii săi colegi citați mai sus. Dealtfel prezentarea în scris a acestor lucruri de către A. Z. se află la redacție. Spațiul ne oprește să dăm alte detalii. Cele de mai sus însă, deși porneau de la cazul medicului G. L., arată că ne aflăm în fața unui ansamblu de fapte, tăceri voite, temeri și inechități care aduc în prim plan ceea ce trebuie numit de fapt **cazul doctorului Gheorghe I. Popovici**. Pentru că, oricare ar meritele unui om și oricîte îndatoririle altora față de el, nu i se poate permite să taie și să spînzure. Nici chiar la chirurgie!

DORIN GHERGHINESCU

Cînd a venit bătrîna la noi

Seara s-a hotărît să purceadă la drum.

A scos desagii de sărbătoare.

Se vedea pe zăpadă urma de fum unde-au pirjolit porcul cel mare.

Gara-i departe, mergi peste dealuri și vin lupii pe-acolo la pîndă...

Dar cui i-e frică să stea acasă lîngă făpturi cu privirea mai blindă.

Îi place cum țipă trenul în noapte, parc-ar striga la lună, la stele...

Luminile lui trec peste fața ei și-o împart în mici pătrățele.

S-au dus și ei în alt capăt de țară, gîndește despre noi cu necaz.

Somnul pe tren oricînd poate s-apară, doar el rămîne veșnic treaz.

De-aceea-și mai pune-n gînd cîte ceva,

ca să n-adoarmă o noapte, Cînd era tînără nu i se părea decît ziua de-acum prea departe.

Dar adoarme cu mina sub frunte, pe cînd trenul fuge de umbra sa lungă...

Copiii mei, spre ziuă bătrîna cea bună

la căpătiul vostru o să ajungă.

MARCEL MUREȘANU

al Uniunii scriitorilor

În semn de prețuire pentru prodigioasa activitate literară, pentru opera lor de o viață pusă în slujba celor mai nobile idealuri de progres, prosperitate și pace, poezilor Mihail Cruceanu, Franyó Zoltán și Franz Liebhardt le-a fost decernat, marți, în Capitală, Premiul special al Uniunii scriitorilor — 1977.

Premiul a fost înminat de George Macovescu, președintele Uniunii scriitorilor.

Folosim acest prilej, pentru a ura celor distinși „la mulți ani” întru tinerețe fără bătrânețe, putere de creație și sănătate.

Premiile Uniunii artiștilor

plastici pe anul 1976

În Capitală a avut loc marți festivitatea decernării premiilor Uniunii artiștilor plastici pe anul 1976.

Premiul U.A.P. a fost acordat pictorului **CATUL BOGDAN**, pentru valoarea artistică a întregii sale creații și în deosebi pentru calitatea prin care a evocat peisajul românesc.

Pe ramuri de creație au mai fost atribuite următoarele premii: pictură: **IACOB LAZĂR**, pentru valoarea lucrărilor prezentate la anuala de pictură, salonul municipal, expoziția „Magistrarele socialismului” și la expozițiile de grup din 1976, precum și pentru lucrările prezentate la expozițiile de artă românească din străinătate în anul 1976 (Helsinki, Manchester, la Trienala de pictură angajată de la Sofia); sculptură: **HORIA FLĂMÎNDU**, pentru participarea cu lucrări de sculptură la expoziția anuală de pictură și sculptură din 1976, precum și pentru lucrările prezentate la expoziția retrospectivă „Pagini de istorie”, la Salonul municipal de pictură și sculptură din București 1976 și la expozițiile de plastică mică din sălile „Orizont” și Casa de cultură „Friedrich Schiller”; grafică: **IOAN UNTCH**, pentru calitatea artistică și tehnică a gravurilor prezentate la Salonul republican de gravură 1976 și în expoziția personală de la Heilbronn (R.F.G.), în anul 1976; artă decorativă: **RADU TĂNĂSESCU**, pentru lucrările expuse la expoziția „Trienala artelor decorative” — 1976, și expoziția personală de la galeria „Căminul artei” — 1976; scenografie: **EDITH KUNOVICH-SCHRANTZ**, pentru costumele realizate la piesa „Steaua pe rug” de Sütő Andras, prezentată la Teatrul maghiar din Cluj-Napoca în anul 1976; artă monumentală: **GHEORGHE COMAN**, pentru lucrarea realizată la Ciuta, lângă Măgura, din județul Buzău; critică: **BARBU BREZIANU**, pentru valoarea științifică deosebită a volumului „Brâncuși în România”, apărută în anul 1976, în Editura Academiei Republicii Socialiste România, în limba engleză, în cadrul anului Brâncuși.

Premiul tineretului a fost acordat sculptorului **NICOLAE PĂDURARU**, pentru lucrarea în bronz „Adriana”, prezentată la Salonul de pictură și sculptură 1976, precum și pentru lucrările prezentate la Berlin (R.D.G.) la expoziția „Tineri artiști plastici români”; premiul pentru meșteri populari: **GHEORGHITA MĂLEANU**, din Bărbănești-Vilcea, creatoare de piese de costum și țesături de interior de un real rafinament și sensibilitate, îmbogățind tradiția vilceană de artă populară; premiul revistei „ARTA”: graficianului **TIBERIU NICORESCU**, pentru meditația artistică asupra evenimentului istoric reflectat în expoziția personală de la galeria „Simeza” și în expozițiile republicane la care a participat în anul 1976; premiul criticii: pictoriței **MICAELA ELEUTHERIADE**, pentru consecvența și profunzimea stilistică de care a dat dovadă pe parcursul unei întregi activități, fapt ce a fost admirabil ilustrat în expoziția personală deosebit de valoroasă organizată la galeria „Orizont” în anul 1976.

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

Dubași din Brănești, rădăcinile cîntecului și spiritului nostru

Cronica (298)

După mai bine de șapte luni, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, a susținut din nou sîmbătă, 24 decembrie, la Palatul Sporturilor și culturii din București un mare spectacol. Manifestarea — soco-

Radu Gheorghe se dezițănuie

tită Festivalul de iarnă al cenaclului — s-a desfășurat sub semnul unei armonii totale, la care au contribuit atît membrii cenaclului cît și publicul — peste 6 000 de spectatori — toți cei prezenți fiind dornici să se bucure de artă adevărată, să realizeze împreună un act estetic de valoare, fără a-și crea dificultăți unii altora. Generozitatea care a caracterizat această reprezentatie a creat interpreților cadrul să dezlăuiască care este nivelul posibilităților lor artistice actuale, iar spectatorilor le-a oferit prilejul să reasculte piese muzicale favorite, poeziile cele mai frumoase care s-au spus în cenaclu. Deși la o sîrbătoare a poeziei și muzicii tinere cum a fost aceea de sîmbătă se cuvine să fim mai îngăduitori, nu vom trece totuși cu vederea faptul că din nou s-au ridicat o serie de probleme. Una dintre ele se referă la înnoirea repertoriului, prea puțin dintre cei de pe scenă fiind cu adevărat preocupați să aducă în fața spectatorilor noi lucrări, capabile să emoționeze, așa cum s-a petrecut cu atîtea alte cîntece lansate în cenaclu. Apoi, cîtiva dintre in-

Mihail Stan sau harul de a spune versuri

terpreți nu au fost în cea mai bună formă a lor, deși erau create toate condițiile pentru aceasta: un public receptiv și avizat — o sală excelentă cu instalații de sunet și lumină fără cusur și minuite de oameni pricepuți. Revista noastră i-a apreciat întotdeauna la justa lor valoare pe acești interpreți, i-a înconjurat și a făcut propagandă muzicii pe care ei o propun contemporanilor, dar asta nu înseamnă nicidecum că trebuie să credem că întotdeauna lucrurile pe care ei le fac sînt de domeniul perfecțiunii. Deși, chiar în seara spectacolului despre care vorbim, astfel de lucruri nu au lipsit. Prima reușită de anvergură a seriei a înregistrat-o grupul coral Song. Cînte-

cele acestor băieți și fete, conduși de Ion Luchian Mihale de parcă n-ar dirija, ci ar cînta la o orgă la care în loc de tuburi sînt tineri, au răsunit impresionant de pur. Cine iubește și lasă. Trompetele răsună, Florile dalbe, Șapte vîi și-o vale-adîncă sau cîteva cîntece din folclorul american, maghiar, ruș, dintre care Kalinka a trebuit să fie repetată și nu o singură dată — sînt o dovadă a seriozității cu care se pregătește acest grup, nu numai talentat dar și muncitor, preocupat să abordeze un repertoriu vast și profund, dornic să se confunde cu probleme tot mai complexe ale artei. Un alt moment unic — nu o spunem din complezență, ci bazați pe adevărul sălilor — l-a constituit ansamblul de dubași din Brănești, județul Timiș (instructor Nicolae Munteanu, iar conducătorul lor Ion Frățușcu). După ce mai întîi femeile din acest grup au creat atmosfera unei șezători, apariția dubașilor în rîpăitul tobelor a electrizat pur și simplu sala. (Ne-am adus aminte atunci de cuvintele lui Johan Huizinga din Amurgul evului mediu: „Toba, cu efectul ei hipnotic, nemuzical...”) Ansamblul a cîntat cîteva coruri și colinde care au arătat tuturor celor prezenți, după expresia conducătorului cenaclului, care sînt „rădăcinile cîntecului și spiritului românesc”. Apoi, membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar și ansamblul de dubași au intonat împreună, cu o mare forță de impresiionare, Amintire cu haiduci, Omul pădurii și Cozma Răcoare.

După poemul Lumină! Luptă! Libertate!, recitat de autorul său, membrii cenaclului, dubașii din Brănești, întreaga asistență au cîntat Trăiască

O puternică natură muzicală — Dan Andrei Aldea

România!, un succes durabil al cenaclului deoarece e un cîntec revoluționar, izvorit din curate sentimente de dragoste față de patrie, față de popor, față de cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R.

Un recital de o oră a susținut actorul Mihail Stan. Grav sau plin de umor, el a demonstrat ce poate face un interpret care își ia în serios talentul și îl cultivă, respectîndu-se pe sine și pe cei cărora se adresează. El a recitat din lirica lui Constant Tonegaru (Document), Dumitru Popescu (La poarta

O formație de anvergură: grupul coral Song

O certitudine a cenaclului nostru: Mircea Vintilă

Sosește de la teatru Florian Pittiș

grădinilor), Ion Gheorghe (Tot mai des visez pămîntul cu nefericirile lui), Eugen Jelebeanu (Și totuși, arta), Marin Sorescu (O seamă de textieri, Minunea, În capul trebii), Șt. Aug. Doinaș (Mistrețul cu colți de argint) și a spus un „exercițiu de stil” din proza lui Romulus Vulpescu, Dispariția micului burghez. Texte importante pentru literatura noastră, care arată din partea lui Mihail Stan gust estetic și dorința de a propune publicului poezii de valoare, chiar dacă unele sînt mai dificile, care însă să îndemne la meditație, să smulgă din confortul intelectual.

Un alt moment deosebit a fost creat de Radu Gheorghe, cu toate că travestiul său într-un om necăjit care vrea să fie lăsat să cînte și el nu a „prins”, publicul recunoscîndu-l. Cu toate acestea, numărul său a demonstrat marea talent comic pe care îl are tînărul actor, uriașa sa disponibilitate de a improviza, de a răspunde prompt la reacția sălilor. Textele preluate din cartea lui Eugen Seculeanu, Eternitate locală — un complex roman de un umor cum puține avem — au fost interpretate cu un har căruia nu i se poate reproșa decît lungirea nejustificată a unora dintre secvențe.

Bune au fost recitalurile lui Mircea Bodolan, Adrian Ivanîchi, Valeriu Penișoară, Doru Stănculescu, Dan Andrei Aldea, Florian Pittiș, Victor Socaciu, Valeriu Sterian, Mircea Vintilă — acompaniați de Sorin Minghiat la flaut și Ion Oagă la chitară bas — care au cuprins cîntece de multă vreme intrate în conștiința publicului tînăr din România.

La sfîrșitul acestei întîmplări literar-artistice, în care interpreți și spectatori s-au despărțit cu greu, atît de mult obișnuindu-se unii cu alții, s-a cîntat din nou împreună. Acolo, pe o planetă din univers, tirziu după miezul nopții, cu vigoarea pe care o are tinerețea și cu încrederea care e apanajul ei, s-a cîntat Pămîntul deocamdată, ca un semn al responsabilității cu care membrii cenaclului își scrutează epoca și caută s-o exprime în forme artistice corespunzătoare.

Apoi: La mulți ani cu sănătate
Să vă dea viața tot ce doriți
Zile senine și libertate,
La mulți ani, să trăiți!

GEORGE MAREȘ ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Chaplin

Chaplin a murit — ca-n visele rareori împlinite ale clovnilor — într-o duminică, într-o zi de sârbătoare; ca de obicei, unii îl vor acuza de melodramă. În ziua dispariției lui, coruri multe de copii — la toate posturile de radio ale lumii — cântau cum numai copiii știu să cînte. Din cînd în cînd, din oră în oră, cîntecele atîtor Mozart necunoscuți se întrerupeau și se transmiteau știrile zilei. Erau cu totul două; două știri: că a murit Chaplin și că-n locul cel mai blestemat de pe pămînt se zice că va fi pace. Altceva nu s-a spus în acea zi de 25 decembrie 1977: a murit Chaplin și va fi pace, nu ne vom mai război, nu ne vom mai omorî copiii. La moartea lui, oamenii nu puteau spune ceva mai nimerit. Ei nu făceau decît să vorbească — la moartea lui — cu cuvintele lui, ale artei lui. El a socotit aceste idei ale păcii și ale fericirii ca esențiale pentru opera lui. El nu le-a considerat anacronice, idilice, prea simple. El nu s-a rușinat niciodată de ceea ce era prea simplu. El i-a făcut să intre în pămînt de rușine, dezarmîndu-i, pe toți cei ce-au găsit în complicațiile vieții, ale păcii și ale războiului, un alibi, o îndreptățire, pentru a fi inumani, triviali și răi. El nu a găsit deloc plicticoasă și minoră lupta cu acești proști ai argumentelor sălbătice și ai armelor invincibile, capabili nu o dată să distrugă popoare de oameni talentați, muzee și staule. Fiindcă n-a fost plicticos ci extraordinar de inspirat, fiindcă n-a fost niciodată minor ci enorm de apăsător pe toate conștiințele, chiar pe cele mai sălbătice, fiindcă tot ceea ce a spus și a arătat de multe ori pe mutește, a fost important cît muntele unui înțelept — nu puțini au încercat să-l înfrunte, minimalizîndu-l în melodramatic și clovnerie. El a făcut din ambele disprețuri, stimulentele sublim al unor capodopere. Arta lui nu a propagat niciodată ura, și prin nimic nu e caducă, fenomen demn de Mozart și Molière. Dar o ură feroce — cea născută de fascism — s-a propagat împotriva artei lui, dîndu-i o dimensiune morală la care numai Tolstoi a avut acces, cîndva. Și poate că el, acest clovn, acest comic, înaintea tuturor, a fost, în veacul nostru, un Tolstoi — prin amplitudinea epică, prin forța imaginii, prin gîndirea poetică și febrilitatea simplității de gînd și simțire. Eu cred inflexibil că Tolstoi a mers printre noi, grav, milos și generos, luînd melonul, bastonul și ghețele acestui saltimbanc, propovăduind din tîrg în tîrg, din crișmă-n crișmă, din tranșee în tranșee, mesajul acesta niciodată epuizabil, niciodată perimat: fiți buni, iubiți-vă semenii, să fie pace, să nu mai fie război. Vai de cei care măsoară această candoare a credinței în om doar în limitele genurilor artistice! Viața nu gîndește așa, cît e ea de informă și bolborosită. Viața iubește pe cei care-o iubesc — cum zice celălalt înțelept al pianului, de vîrsta lui Chaplin, Rubinstein. Ea i-a dat lui Chaplin, la căpătîi, pentru ultima sa zi, coruri de copii și strigătele patetice de pace ale unor oameni care s-au războit pînă mai ieri, cumplit. E cea mai fantastică imagine finală a scenariului în care a fost implicat Charlot. Mărturisesc că la moartea lui, plîng — așa cum o inteligență superbă ca a lui Ralea a găsit cuvîntul, după ce a văzut, cu Bogza, la Helsinki, într-o seară, „Luminile rampei“ — ca un vișel. Ca nimeni altul, Chaplin, luîndu-ne pe arca lui, salvîndu-ne de la multe potopuri interioare, ne-a transfigurat, spre mindria noastră umană, în această întruchipare a bunătății elementare care răsufală peste atîtea staule ale speranței.

RADU COSAȘU ■

CLIFE PE MAPAMOND

ROȘU DE PLEVNA

Știam din copilărie, din școală, despre Plevna, despre jertfele marelui Război pentru independență. De aceea poate, în dimineața în care am mers spre Plevna, ochii mi s-a oprit încercat de lucrurile știute, lovit parcă de revelația că toate acestea există și acum, pe culoarea roșie a unui mac strîgînd într-o margine de ogor, pe culoarea roșie a ciresilor pîrguiți de pe laturile autostrăzii. Roșu deplin, roșu de Plevna.

Va fi fost atunci același soare puternic, același aer cu miros de pămînt și de Dunăre? Va fi fost la fel cîmpul peste care treceau în coloane lungi cei plecați de-acasă, de la plug, călătorind în visul lor de libertate pe drumuri ce s-au oprit pentru mulți în moarte? Stau în Muzeul de la Plevna inscriptiile urmele, stau statui ale eroilor integrate în peisaj, aparținîndu-i cu puterea unui secol. Ca iarba, ca pomii, ca dealurile line. Generalul Cerchez, cu pieptul încărcat de decorații, căpitanul Nicolae Valter Mărăcineanu, tînăr, încremenit în bronz pentru eternitatea celei clipe mărețe a asaltului în care a căzut. Uniforma unui dorobanț din regimentul 13, o carabină, o sabie de cavalerist, o trompetă care a fost, desigur, în clipele acelea, mai mult decît o armă de luptă...

Toate acestea pătrund în mine egal, ca o confirmare, ca o bucurie înaltă, probînd că legendele sînt adevărate, că eroii au existat, există. Aduc și trec în ființă sentimentul participării la istorie. Plevna, în urmă cu o sută de ani, cîmpia groazei și a măcelului, cîmpia de pe care au plecat după luptă răvașele pe care au plîns femeile de lîngă Olt, ori de lîngă Siret. Dar mai presus cîmpia unde a rămas ca o definitivă pecete numele nostru, al tuturor și însemnul de singe al independenței.

DOINA IOVĂNEL ■

LECȚIE DE ISTORIE

Stau și privesc, la tînărul care desface lemnul cu o rapiditate incredibilă și îi dă viață, aici, unde valurile Atlanticului nu ajung să-și trimită stropii, dar izbesc aerul cu un vuiet aspru, prelung. La marginea Acrei, acest artizan, în timp ce trudește la fel ca tatăl sau bunicul său, îmi dă lecții de istorie contemporană. Se numește Andrew, își pronunță numele într-o engleză mistuită de dialectul din Akosombo și nu se lasă pînă nu îmi explică diferența dintre mahogani și bakunyankon...

Andrew are 19 ani și e artizan în timpul liber. În rest învață. Vrea să devină electrician, mai bun decît toți electricienii din Akosombo, unde s-a născut și unde — între timp — s-a construit o mare hidrocentrală. „Vedeți dumneavoastră, îmi spune, lemnul înainte de a fi lucrat trebuie iubit. Multă vreme noi, în Ghana, ne-am iubit lemnul de parcă am fi fost blestemați... Îl iubeam degeaba. S-au tăiat păduri întregi, pămîntul s-a jefuit la suprafață cum s-a jefuit și în adînc. Ghana s-a numit Coasta de aur pentru că aurul îi interesa pe colonialiști. Apoi s-a numit Coasta de cacao... Și-a schimbat numele ca un magazin sau ca un depozit... Andrew povestește mai departe, minundu-mi de ce și pentru ce ghanezii s-au săturat să-și mai vadă aurul, cacaoa sau lemnul pustiite de jocul burselor de peste mări. La un moment dat, Andrew se întrerupe. „Ca să înțelegeți exact de ce gîndesc astfel eu, adică generația mea, duceți-vă să vedeți Volta, la Akosombo. Duceți-vă să vedeți barajul. Noi avem un cîntec despre Akosombo“...

În fapt, ce s-a născut din apele Voltei, strîne de un baraj, se naște mereu din minuirea naturii și a istoriei în momentele de neuitat ale hotărîrilor maxime.

RADU BUDEANU ■

CE-A SPUS ?

Eram vara trecută, într-o seară, departe, foarte departe de țară, în statul Kentucky din sudul S.U.A., însoțeam un grup de tineri artiști români, aflați acolo sub semnul generos al schimburilor culturale dintre tineri, numit „Ambasadorii prieteniei“. Aveau spectacol în sala Operei din Lexington, o clădire în stil tropical înconjurată de iarba și de copaci tunși disciplinați. A venit lume multă, era un „show“ festiv, ultimul spectacol în Kentucky, anunțat cu titluri mari în ziarul local. Dar nu despre spectacol și succesul lui vreau să scriu. A urcat la un moment dat pe scenă un băiat subțire din Iași, Adrian Petrescu îl cheamă, e student la Conservator și băiat de țărani din Moldova. A cîntat o doină la fluiet, s-a făcut liniște adîncă în sală și publicul expansiv, care strigase entuziasmat în timpul dansurilor din Oaș și de pe Tîrnave, a încremenit parcă. Era un cîntec lung și tremurat, de se acoperă ochii de munți și de iarba și se aude tăcerea subțire, sprijinită pe coarne de cerbi în pădurile Carpaților de răsărit. Oamenii au aplaudat mult, însă tîrziu, după ce se stînsese cîntecul. Lîngă mine, unul dintre organizatori, profesor de muzică la un colegiu din localitate și membru al corului Lexington Singers, care vizitase România, a întrebat în șoaptă „Ce-a spus băiatul acela?“ Simțise cuvintele din sunetul total, și am primit întrebarea aceasta a lui cu bucuria mare că sufletul nostru stă în asemenea cîntece. M-am gîndit la rosturile întîmplării a doua zi și în autocarul botezat fără vreun rost „Vulturul argintiu“ cu care mergeam spre Tennessee, pe o autostradă populată de camioane imense, ce trecea pe lîngă ape albastrii cu nume indiene amintind de Joknapatawpa lui Faulkner. Și m-am gîndit cît e de dator fiecare om, fiecare artist care e chemat să reprezinte acest cîntec românesc să-i păstreze puritatea și să-l trăiască atunci cînd îl spune lumii oriunde, oricînd în așa fel încît ascultătorul să întrebe înfiorat: „Ce-a spus?“

N. D. FRUNTELATĂ ■

O. N. U.-sienii

Pe o suprafață însumînd 16 acri de rocă dură din Manhattan, cartierul newyorkez al „zgîrie-norilor“ înfruntă de mai bine de un sfert de veac cel mai vast laborator politico-diplomatic de care a dispus vreodată omenirea în istoria sa: sediul principal al Organizației Națiunilor Unite. Miile de oameni ce intră zilnic în edificiul newyorkez al Națiunilor Unite se împart în patru categorii. Cea dintîi este a diplomaților. Din cele 147 de state membre sosesc, pentru lucrările sesiunii anuale, aproape 3 000 de diplomați. Prin intrarea orientată spre strada 44 a marii metropole, reprezentanții cvasitotalității statelor lumii se revarsă în fiecare dimineață în clădirea Adunării Generale sau în Conference Building. (corpul rezervat conferințelor).

Personalul din secretariatul organizației — circa 5 760 de funcționari din cei peste 18 000 cîți numără O.N.U. pe tot globul — ajunge la locul de muncă prin intrarea ce dă spre strada 43 „Onusienii“ lucrează cu precădere în clădirea cu 39 de etaje a secretariatului. Rezultatul concret al muncii lor — care gravitează în jurul deliberărilor și hotărîrilor reprezentanților statelor membre — îl consemnează cele 500 milioane de pagini de documente care ies în fiecare an de sub presă.

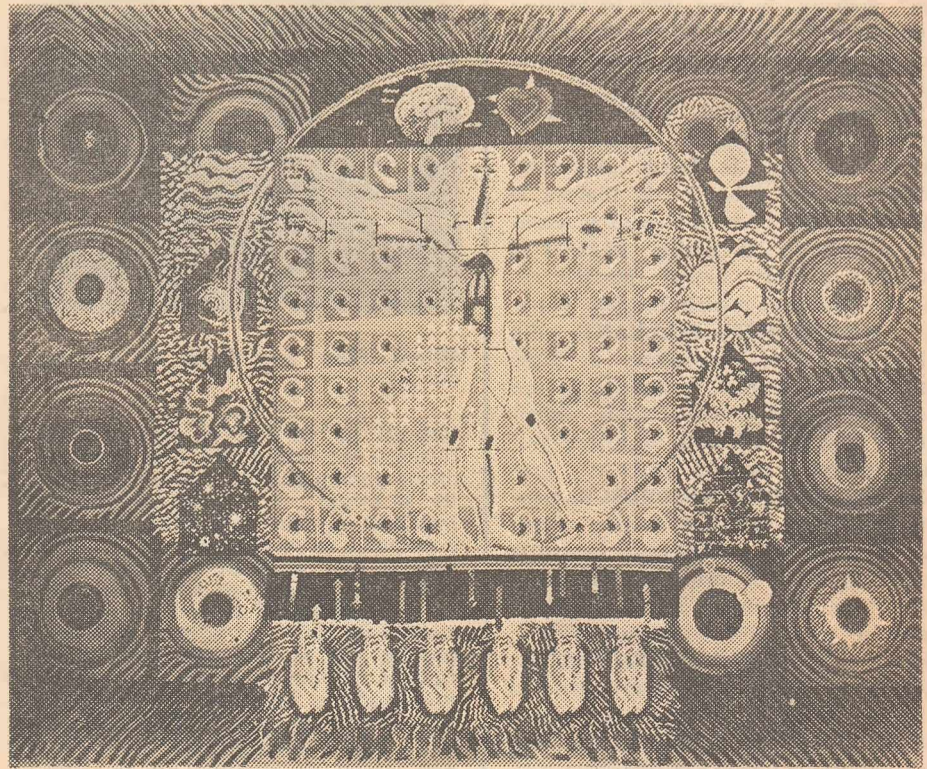
„Starea a treia“ la O.N.U. sînt ziariștii. Celor aproximativ 300 de corespondenți permanent acreditați li se adaugă alte sute în timpul sesiunilor Adunării Generale. Statul-major al presei se află la etajele trei și patru ale clădirii secretariatului, dar ziariștii sînt omniprezenți în interiorul sediului, din biroul de la etajul 38 al secretarului general al organizației și pînă la binecunoscuta cafeteria de la etajul trei, unde zilnic se pregătește cîte un meniu specific din fiecare stat membru al O.N.U.

Dar cohorta cea mai numeroasă care animă incintele onusiene este, de departe, aceea a turiștilor. Prin intrarea aflată între străzile 45 și 46, circa 3 000 de vizitatori pășesc zilnic pragul sediului organizației mondiale. Pelerinajul de o oră care li se propune de către unul din cei 40 de ghizi de aici, de amabilă autoritate și imbatabilă competență, îi poartă pe amatorii de fapt di-

vers internațional în cele mai reprezentative puncte ale forumului mondial. Sub cupola sălii de ședințe a Adunării Generale, somptuos îmbrăcată în albastru, verde și auriu și împodobită cu fresce de Fernand Leger. În sala Consiliului de Securitate, tutelată de pictura murală a norvegianului Per Krogh. În saloanele rezervate delegaților, unde pot fi admirate tapiseria „Cîntare Omului“ a lui Ion Nicodim, dar al României, pictura „Virtex“ a englezului Stuart Armfield, tapiseria „Mar e Terra“ a portughezului Camarinha sau tapiseria chinezească „Marele zid“. Căci, veritabil muzeu de artă modernă, sediul Națiunilor Unite găzduiește creații ale lui Rouault, Dali, Picasso, Chagall, Portinari, Fritz Cremer, Zanetti. Cel mai vechi tratat din

lume, gravat în piatră în Iran, clopotul enorm al unui templu japonez, măști africane, amfore antice descoperite în Cipru, statuete maya, „Ceasornicul lumii“ (bineînțeles elvețian), porțelanuri ucrainiene și, de fapt, tot ce poate fi contemplat sub raport artistic în spațiul newyorkez al Națiunilor Unite, stă dovadă diversității și originalității civilizațiilor făurite de popoarele planetei. În Sala de meditație evoluează în permanență celebrul pendul al lui Foucault, acest simplu aparat ce demonstrează oricui mișcarea de rotație a pămîntului. Cel ce zăbovește pentru cîteva clipe aici se simte de bună seamă îndemnat să reflecteze la tumultul realității internaționale a epocii noastre, la capacitatea omului de a descifra legile complexe ale evoluției societății contemporane și de a le pune în slujba idealurilor generoase ale păcii și progresului general.

CORNELIU VLAD ■

Tapiseria lui Ion Nicodim „Cîntare Omului“, care împodobeste unul din saloanele rezervate delegaților.

ROMÂNIA ȘI PREȘEDINTELE EI ÎN MAREA CINSTE A LUMII

— din declarațiile unor personalități care ne-au vizitat țara —

Dezvoltarea în ritmuri înalte a României, politica internă și internațională desfășurată de țara noastră fac ca interesul pentru România să sporească neîncetat, pe măsura creșterii prestigiului ei în lume. Numeroase personalități, numeroși oaspeți veniți în România din toate continentele, sintetizând sentimentele față de țara noastră, impresiile pe care vizitarea unor locuri din România, cunoașterea unor oameni de pe meleagurile noastre le-au generat confirmă prin declarațiile și interviurile oferite cu acest prilej imaginea pe care România socialistă o prezintă lumii din afară. O imagine aleasă, de înaltă cinste și prețuire, care rezidă în politica pe care partidul și statul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu o promovează cu consecvență, clarviziune și o exemplară responsabilitate față de destinele umanității. Militantă pentru toate marile cauze care au frământat planeta în acest an și au făcut obiectul unor importante dezbateri internaționale de la sesiunea O.N.U. la Reuniunea de la Belgrad consacrată securității europene, promotoare consecventă a dialogului politic și spiritului de colaborare și cooperare reciproc avantajoase, România a asigurat încă o dată lumea, prin vocea sa cea mai autorizată, de la tribuna recentei Conferințe Naționale a partidului: „**PUTEȚI FI SIGURI — A SPUS TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU — CĂ ȘI ÎN CONTINUARE PARTIDUL NOSTRU, POPORUL ROMÂN, GUVERNUL, EU PERSONAL, VOM FACE TOTUL PENTRU A ADUCE CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI SOCIALISTE LA PROMOVAREA POLITICII DE PACE, LA REALIZAREA DEZARMĂRII, ȘI ÎN PRIMUL RIND A DEZARMĂRII NUCLEARE, LA ÎNFĂPTUIREA NOII ORDINI ECONOMICE, CA O CONDIȚIE PRIMORDIALĂ PENTRU O PACE TRAINICĂ ÎN LUME, LA REALIZAREA UNEI LUMI MAI DREPTE ȘI MAI BUNE PE PLANETA NOASTRĂ.**”

LUCIEN-ANDRÉ GAUTIER, președintele grupului de prietenie Franța-România, senator francez:

„Am fost primit de președintele Marii Adunări Naționale, Nicolae Giosan. Această întâlnire a constituit preluatul celei mai importante convorbiri pe care am avut-o în România, și anume cu președintele Nicolae Ceaușescu. Cunoașteam reputația președintelui României. Convorbirea pe care am avut-o cu domnia sa mi-a făcut o deosebită impresie, deoarece este un om care știe foarte bine ce vrea pentru țara sa. Domnia sa este un mare om de stat. Aș putea spune că în România de astăzi, în urma unui proces care s-a desfășurat de-a lungul anilor, poporul se află strâns unit în jurul conducătorilor săi în frunte cu președintele țării, care este un om remarcabil și care este și făuritorul României moderne. Din prima clipă când descinzi pe aeroportul Otopeni îți dai seama de vitalitatea poporului român, de faptul că România este un vast șantier. Dacă ai cunoscut România acum 25 de ani și o revezi astăzi, nu poți să nu remarci progresele considerabile făcute în urma eforturilor poporului român. Nu pot decât să mă înclin în fața acestor realizări.”

Locotenent-colonel EDOUARD NZAMBIMANA, prim-ministru al Republicii Burundi:

„Am avut onoarea să fiu primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Ceea ce m-a impresionat mai mult au fost cunoștințele sale despre problemele africane și, în special, burundeze. Am fost uimit de dinamismul său. N-am mai avut prilejul să-l cunosc până acum. Mi se povestiseră numai lucruri bune despre domnia sa, dar trebuie să mărturisesc că nu s-au spus lucruri suficiente. El este pasionat de problemele africane, ale lumii, ale destinderii între națiuni. Am avut prilejul să expun punctul de vedere al țării mele despre situația internațională și africană, în mod special despre problemele dezvoltării țărilor africane. Vreau să vă spun că am găsit în președintele dumneavoastră o personalitate înțelegătoare, la curent cu problemele actuale și care susține pozițiile țărilor în curs de dezvoltare. Aș dori să mai spun că este prima oară când vin în România. Am fost încântat de căldura poporului român, de spontaneitatea și veselia sa. Am avut prilejul să vizitez Institutul politehnic din București, o fermă de stat, uzine de montaj de vehicule, uzine de mașini agricole și de mașini grele. La Baia Mare, în nordul țării, am vizitat o uzină de extracție și prelucrare a neferoaselor. M-a impresionat dinamismul și imaginația muncitorilor români, care pun la punct tehnici noi. La Institutul politehnic din București m-a impresionat structura învățământului care este foarte practică și legată de dezvoltarea economică. Am văzut

lucrări ale studenților făcute pe baza unor comenzi date de diferite uzine. Am stat de vorbă cu profesori, cu rectorul, care m-au impresionat prin modestia lor și prin atașamentul lor la dezvoltarea țării. Învățământul universitar românesc mi-a lăsat o excelentă impresie. Am fost profund impresionat de România și de poporul său.”

ROLF STÖCKLING, Academia de științe sociale din Berlin — Republica Democrată Germană, participant la sesiunea Lupta seculară a poporului român pentru independența națională:

„Sînt pentru prima dată în Republica Socialistă România, cunosc însă România din diferite lucrări și descrieri. Pot să vă spun cu mult respect că manifest o adîncă admirație pentru schimbările grandioase care au avut loc sub conducerea partidului în țara dumneavoastră. România este o țară care se poate arăta lumii întregi datorită realizărilor, succeselor ei. M-a impresionat foarte mult faptul că după catastrofa seismică au fost înlăturate atît de repede și cu o intensitate de neînchipuit toate urmele, căci s-a lucrat cu mult entuziasm, un entuziasm național. Și de aceea, încă o dată, îmi exprim respectul și admirația față de poporul român.”

Ing. RUDOLF SALLINGER, președintele Camerei federale de comerț a Austriei, care a inaugurat „Săptămîna tehnicii austriece” la București:

„Am venit pentru prima oară în România în urmă cu zece ani, iar acum sînt la București pentru a treia oară. Trebuie să vă spun că admir activitatea constructivă care se desfășoară în România, dezvoltarea industrială a țării dumneavoastră. S-a realizat într-adevăr foarte mult și românii pot fi mîndri de ceea ce au făcut. Prin vizita președintelui României, Nicolae Ceaușescu, în Austria au fost create baze temeinice pentru dezvoltarea colaborării economice, ale căror prevederi sînt transpuse acum în viață prin activitatea ministerelor de resort, economice și de comerț din cele două țări. Recent s-a desfășurat la Viena manifestarea intitulată „Zilele tehnicii românești”. Personal văd în aceste reuniuni cu caracter tehnico-științific un factor esențial pe calea dezvoltării relațiilor noastre.”

RON HAYWARD, secretar general al Partidului Laburist din Marea Britanie:

„Am avut convorbiri cu cadre din conducerea superioară a P.C.R., cu miniștri, am vizitat întreprinderi industriale, instituții culturale, am putut să-mi dau seama de activitatea dumneavoastră în aceste domenii și am reînnoit vechi prietenii. Lucrul cel mai important însă a fost întâlnirea cu președintele dumneavoastră, Nicolae Ceaușescu... Am avut din nou ocazia să stăm de vorbă și aceasta este, în-

Zahi Nuri (U.R.S.S.)

Muncitorească vatră

Esti toată-nveșmîntată în odoare din creștet pînă-n poale de cîmpie ! Pe chipul tîu, frumoasă Românie, e-atîta aur și atîta soare !

Și totu-n strălucirea ta se-mbină și pare limpezime chemătoare chiar zîmbetul acestor dragi fecioare o rază e în marea ta lumină !

Da-n flacăra cuptorului nestînsă se naște-alt soare, mai puternic însă ! Furnalele îi cîntă marea țară iar tu, cu orice șarjă împlinită mai urci pe inc-o treaptă aurită, muncitorească vatră, Românie !

În românește de VICTOR TULBURE ■

tr-adevăr, o mare plăcere, pentru că prima mea impresie legată de Domnia sa, la prima vizită de acum cîțiva ani, s-a confirmat și de data asta și anume că e un om care spune clar ce gîndește și crede în ceea ce spune. Vedem multe lucruri în același fel și cel mai important lucru, care trebuie aplicat de toate popoarele, nu numai de guverne, ci și de popoare — oricîte dificultăți am avea — este menținerea păcii în lume. Dacă putem realiza acest lucru nu există nici o altă problemă pe care popoarele să n-o poată rezolva.”

TENGKU AHMAD RITHAUDEEN, ministrul de externe al Malayeziei:

„Am avut în timpul vizitei multe discuții cu uniștrînștri și, mai ales, m-am bucurat de ocazia — de care sînt foarte recunoscător — de a fi primit de Excelența sa președintele Ceaușescu. Am fost foarte interesat și încîntat de vederile exprimate, mai ales de către președinte, în problemele bilaterale, cit și în cele de importanță internațională. Sînt foarte impresionat, în mod special de politica externă a României și de conducerea înțeleaptă a președintelui. M-a impresionat ideea de independență pe care o reflectă politica dumneavoastră externă... Este fără îndoială o vizită memorabilă pentru mine. De altfel, cum am pus piciorul pe pămîntul patriei dumneavoastră, m-am îndrăgostit de ea. Am putut vizita un număr de fabrici, am putut să fac călătorii în afara Bucureștilor și vă pot spune că sînt foarte impresionat de dezvoltarea țării, de dezvoltarea economică realizată de România. Este de-a dreptul uluitoare.”

HENRY ALLARD, președintele parlamentului suedez:

„Consider că în intervalul de timp care s-a scurs între prima mea vizită în România — cu opt ani în urmă — și actuala mea vizită aici s-au realizat progrese absolut uimitoare... Am fost deosebit de impresionat de dezvoltarea absolut remarcabilă pe care a înregistrat-o Bucureștiul, de progresul pe care-l constat la fiecare pas, de evoluția permanent ascendentă a capitalei dumneavoastră, evidentă pretutindeni. Constatări asemănătoare am putut face și cu prilejul vizitelor efectuate în celelalte zone ale țării. Am remarcat aceeași dezvoltare intensă la Arad și Constanța. M-am folosit de acest prilej pentru a-mi exprima nemărginita admirație pe care noi, membrii acestei delegații suedeze, o nutrim față de eforturile fantastice făcute de dumneavoastră și față de remarcabilele rezultate pe care le-ați obținut în activitatea de reconstrucție a țării dumneavoastră ca urmare a catastrofalului seism din luna martie a acestui an. Ceea ce este extraordinar este că aceste rezultate remarcabile au fost mai ales realizate prin forțele proprii ale poporului dumneavoastră.”

Declarațiile au fost consemnate de Andrei Magheru, Catina Ratea, Doina Caramzulescu și Gabriela Laganda

MONDO UMANO ?

Escală pe Insula Fericirii

Dintre subiectele ce le port în suflet cu emoție aleg pe acesta care, la prima vedere, nu se circumscrie rubricii „Mondo umano ?” Și totuși...

Zburam cu avionul din Cairo spre Somalia și, după o traversare în aer a deșertului saharian — mai exact a unei părți din cei patru mii de kilometri pe care se întinde cu o aviditate mereu crescîndă — aterizăm, dis de dimineață, la Aden. Era singura escală prevăzută. Acolo, într-o forfotă matinală de-a dreptul neobișnuită, mi-au reținut atenția doi călători cu figură de arlechino așezați în fața mea pe una din băncile minusculei săli de tranzit a aeroportului. Proiecte, mereu proiecte, termeni de botanică și, în cea franceză vorbită rar, poate din cauza vârstei mai înaintate, poate din cauza căldurii, atît de înăbușitoare deși era foarte de dimineață, reveneau tot mai insistent aceste cuvinte: Insula Fericirii. Derutat sau, mai curînd, curios, m-am interesat unde merg. „În Insula Fericirii” au răspuns prompt și — mi s-a părut mie ? — cu o vădită încintare. Am crezut că, totuși, e vorba de o metaforă sau că am de a face cu oameni ce țineau să mascheze preocupările lor. Mai privind atent în jur spre lumea aceea atît de nouă și eteroclită, mai neliniștit de întîrzierea reluării călătoriei spre Somalia, uitasem cu totul de acest episod.

...Trecuse mai mult de o oră de zbor, cînd glasul parcă forțat al unei stewardese anunța pasagerii să-și lege de urgență centurile de siguranță și să nu fumeze. Puținul timp de suspens a durat cît un secol și, desigur, gîndurile negre s-au succedat cu o inverșunare de nedescris pînă am aflat că, intrucît aeroportul din Mogadiscio e prea aglomerat, vom fi obligați la o escală pe o insulă cu un nume straniu — Socotra. După aterizare, nu știu dacă grîile și emoțiile dispăruseră cu totul cînd ne-am apropiat puțin curioși de o căsuță ce aducea foarte greu cu tradiționalele clădiri ale aeroportului, fie ele mari sau mici.

Apoi, cum atmosfera se destînsese vizibil, și-a făcut locul curiozitatea. Notam rapid și prescurtat caracteristicile meleagurilor pe care ne hărăzise întimplarea să ajungem. La început o făceam mecanic, apoi cu o vădită încintare.

...700 de kilometri despart Adenul de această insulă lungă de 120 km, lată de 35 pe care trăiesc aproape 36.000 de oameni; la 38 de kilometri de capitala insulei, Hadibou, se află acest cochet aeroport pe care, de regulă, aterizează mici avioane pentru ca, pe urmă, de pe o șosea ce trece peste cursuri de apă desăvîrșit cristaline să se poată zări locuințe acoperite cu frunze de palmier. Poteci lungi și multe șerpuesc printre celebri arbori „Singe de dragon” ce secretă un lichid ale cărui picături de culoare roșie, odată întărite, vindecă hemoragiile sau boli ale ochilor...

Prospectele numeroase — industria turismului a pătruns pînă și aici — invită la manifestări folclorice în care istoria locurilor ocupă un loc central. Desfășurate seara, cînd bolta cerească pare ireal de populată cu stele, spectacolele amintesc fără ostentație că acolo pasărea Phönix și-ar fi făcut cuibul. În antichitate, insula se numea a Djinului — adică a Spiritului (!) — iar acest petec de pămînt, rătăcit parcă în apele Oceanului Indian, n-a rămas niciodată în afara spectacolului lumii și a atras pe Alexandru cel Mare, pe membrii echipei cuceritorului portughez Vasco da Gama. Tot pe aici au ajuns, pe rînd, egipteni, greci, abisinieni, persani, indieni și chiar turci. Mai tirziu, au poposit și englezii care, aproape un secol, și-au impus dominația. În sfîrșit, numele insulei — Socotra — este de origine sanscrită...

Cînd aproape terminasem de transcris amănuntele eram anunțați că vom decola. Azi, recitîndu-le, în toată concretețea și farmecul lor inedit, mă întreb nu numai de ce s-o fi numind astfel insula aceea și cum își serbează oamenii acelor locuri fiecare soare a unui nou an, ci și dacă, odată, numele ei n-ar putea deveni o realitate a lumii noastre. Pentru că, poate ați ghicit, Socotra se traduce prin Insula Fericirii...

PETRE NICOLAE ■

Amestecate

Noua conducere a Federației de fotbal, prin biroul ei, anunță o nouă formulă competițională supusă discuțiilor publice, după care va fi aprobată. Salutăm această inițiativă pentru că eram obișnuiți cu măsuri deja luate, care se primeau vrind-nevrind. Despre ineficiența lor s-a scris destul. Rezultatele s-au simțit pe pielea fotbalului nostru, așa că salutăm debutul organizatoric al noii echipe de la F.R.F.

O altă măsură foarte bună ni se pare atestarea tuturor jucătorilor din divizia A, care va avea loc, după cum aflăm, de două ori pe an, înaintea fiecărui sezon. În felul acesta, starea fizică a drăguților de jucători care trăgeau chiulul de câte ori puteau, va fi oglinda pregătirii lor precompetiționale.

Se anunță un nou angajament al jucătorului de fotbal care, să sperăm, va fi echitabil pentru toate părțile. O dată pentru totdeauna am dori instaurarea autorității antrenorului, conducerea cluburilor urmînd a se ocupa de aici încolo numai de chestiuni administrative, cum ar fi fost firesc să se întimplă și pînă acum. Avem în vedere, în felul acesta disciplinarea petrecăreților, punerea pe tușe a celor neantrenați și sancționarea lor cu mijloace eficiente în caz că nu respectă programul propus.

Cursurile pentru perfecționarea antrenorilor și medicilor echipelor din primul eșalon și a antrenorilor de la centrele de copii și tineret mi se pare de asemenea o măsură binevenită. Fotbalul nostru geme de antrenori cu diplomă, dar adevărați tehnicieni, pricepuți și cu autoritate sunt foarte puțini. Să sperăm că aceștia din urmă vor avea un cuvînt de spus de acum înainte.

Se anunță lărgirea loturilor naționale și o stabilitate care să permită o muncă de instruire în perspectivă. Să sperăm că asta nu înseamnă prelungirea cantonamentelor și distrugerea competiției principale: campionatul.

Este anunțată, de asemenea, pentru lunile ianuarie, februarie, martie 1978 verificarea stării bazei tehnico-materiale a fotbalului. Intre noi fie zis, aici sunt foarte multe lucruri de făcut. La multe cluburi nu există terenuri de antrenament; unele baze sportive sunt deteriorate, sau într-o stare proastă; nu există saune, cabinetele se află într-o stare deplorabilă. Ceva mai mult: se semnalează chiar absența echipamentului, lucru inadmisibil. Fără o privire științifică, modernă asupra fotbalului, nu vom putea avea rezultatele scontate.

Ni se promite controlul riguros și permanent asupra îndeplinirii hotărîrilor biroului și comitetului federal. Este recomandată fermitatea comisiei de disciplină, constatîndu-se creșterea numărului de abateri de la etica și disciplina sportivă. Este citat cazul clubului Bihor care a încercat, prin vicepreședintele clubului Pașcu Romeo (exclus din mișcarea sportivă), să mituiască un jucător din echipa Dinamo București. Măsura este justă, dar blîndă. Este vorba de un rezultat dubios, cunoscut de foarte multă lume și pierderea meciului cu 0-3 de către F.C. Bihor (e vorba de meciul cu Dinamo) ar fi fost sancțiunea cea mai blîndă. După noi, excluderea acestei formații din campionat ar fi fost exemplară și pentru alte cluburi pe care le bănuim că adăpostesc în rîndul lor jucători necinstiți care își vind cîlurile. Să sperăm că mișcarea va descoperi și în aceste cazuri pe vinovați, aruncîndu-i în afara vieții noastre sportive.

Cît privește incidentele petrecute la meciul dintre Avîntul Reghin și F. C. Baia Mare, biroul a dispus să mențină sancțiunea dictată de comisia de disciplină. Hotărîrea este justă, juridic vorbind, dar ea rămîne, undeva, totuși, prea blîndă. În caz de repetare a unor asemenea incidente, eliminarea din competiții a echipelor neînstare să asigure securitatea jucătorilor și conducătorilor, ar fi cît se poate de potrivită. Cam atît. Pentru început ni se pare foarte bine. Să vedem ce o să urmeze.

EUGEN BARBU ■

P.S. Citesc cu emoție într-un ziar un interviu luat Teodorei Ungureanu la ea acasă. Micuța și marea noastră campioană se teme că a fost uitată de public și de ziariști. Să creadă din toată inima, că nu-i adevărat! Am menajat-o cu toții aflînd vestea îmbolnăvirii sale. Răbdare, Teodora, vom fi cu toții în jurul tău cînd vei reintra și te vom iubi la fel ca totdeauna!...

„Toată lumea la culcare. Cînd vă treziți, vă scol eu!”

Firește, primul lucru pe care-l facem după intrarea în cabană e s-o căutăm din ochi pe Nadia. Prima gimnastă a lumii, cea care a pus la grea încercare imaginația comentatorilor de pretutîndeni, silindu-i să apeleze la mitologie sau la pasărea măiastră a lui Brîncuși, lipsește. Antrenorul Iosif Hidi, cu merite vechi și deosebite în afirmarea gimnasticii românești pe plan mondial, ne spune că Nadia și Adina sînt plecate cu schiurile, spre Furnica.

Știm, desigur, cine-i Nadia, am mai auzit noi cite ceva și despre Furnica, dar cine va fi fiind Adina?, întrebăm. Ni se dau lămuririle de rigoare, drept

auzim, Teodora a recuperat excepțional. Convalescența ei, care îi refuză deocamdată schiurile, punîndu-i la dispoziție numai săniuța, decurge în cele mai bune condiții, evoluțiile ei în sală dîndu-ne speranțe pentru o refacere completă.

Nu trec decît cîteva minute și apar în ușa cabanei cele două schioare, Nadia și Adina. Legate regulamente, pe rechile de schiuri „Combir”, fabricate la Reghin, ambele de culoare albastră, se leagă pe umărul drept, numai că nu, le ia la zor, firește în glumă, Iosif Hidi, cu virful în față, cum le poartă adevărații schiori! Dîndu-și jos fesul, îmbujorată și mulțumită că a ieșit prima (din două concurente...), Nadia îl privește cu seriozitate. „Mulțumesc, Ioșca baci, zice, chiar dacă n-am de gînd să devin schioare de performanță, e bine să fac lucrurile așa cum trebuie”. Avertizată de rumoare, Teodora se înființează la fața locului, cere și primește amănunte despre coborîre, se vorbește abundent și nu se rîde mai puțin, Nadia și Teodora se îmbrățișează și se tachinează, în vreme ce, cițiva pași mai către sobă, Adina Făruciu asistă, ea nefăcînd deocamdată parte din ceea ce antrenorul Hidi numește „prietenia de-o viață a celor mai bune gimnaste ale lumii”.

Din clipa asta, pricepem, misiunea noastră devine tot mai grea. Trebuie să ne facem meseria, fără a deveni obositori și fără a încălca promisiunile solemne înaintate Atanasiei Albu. Știîndu-le pasionate jucătoare de tenis de masă, le provocăm la un meci de ping-pong, invitație primită de Nadia cu o oarecare îngăduință, plecată nu din cine știe ce superioritate sau detașare, e minunat cît de copil poate rămîne în intimitatea ei această mare campioană, cît din... milă! „Dacă vreți, ne avertizează, jucăm, dar să știți că

Deși soba e caldă, Atanasiei Albu continuă să-i fie frig.

de ping-pong. Fiecare minge e dezbătută cu înverșunare, la propriu și la figurat, comentată și însoțită cu exclamații de amărăciune și bucurie, al doilea sentiment făcînd parte, sîntem siliți să recunoaștem, mai mult din tabăra adversarelor noastre și, după un sfert de oră, cu capetele plecate, îndreptăm spre bufet, plătînd prînsoarea pierdută.

După masa de prînz, urmează o reprimă de săniuș. Cocolate pentru o fracțiune de secundă pe culmea unui deal din apropierea cabanei, Nadia și Teodora, urmate cu sfială de Adina, se năpustesc ca niște năluci în josul pîrtiei, întrecîndu-se în viteză și veselie, umplînd spațiul cu freamet și vitalitatea lor. Totul decurge ca pe tălpi pînă în punctul de oprire, către ușa clădirii, unde un prag le dezechilibrează aproape de fiecare dată, răsturnîndu-le în zăpadă. Fiecare cîdere însă, ambiționează și fetele o iau de la capăt, stimulate de antrenorul Hidi, care participă cot la cot cu elevele sale, la fel de bine dispus, dar, firește, mai precaut în cursele sale pe care Nadia le consideră „ca filmate cu încetîntor”. Urmează apoi momentul culminant al șederii noastre în preajma campioanelor, cînd fetele, sesizînd că Manu Tînjală fotografiază pe furis, se pornesc cu bulgări pe el, fugărindu-l și făcîndu-l să se împotmolească în zăpadă, ferindu-și nu capul, ci obiectivul aparatului pe care, ca un făcut, un bulgăre îl izbește din plin!

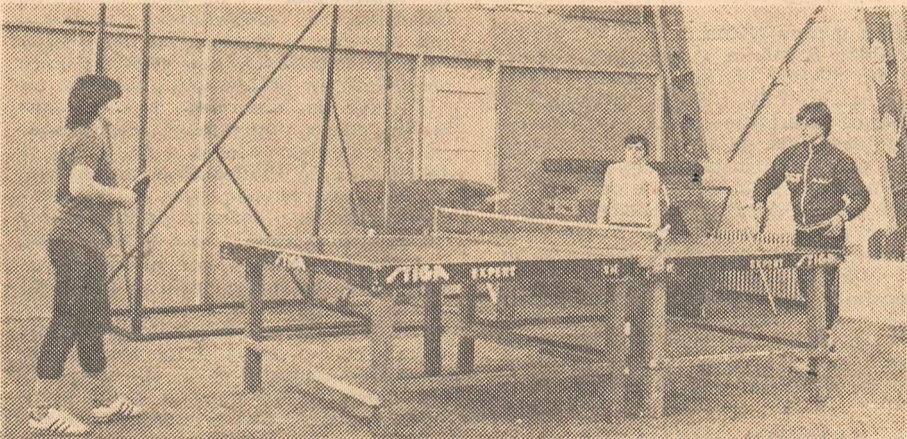
Cînd apar primele semne de oboseală, Iosif Hidi dă semnalul retragerii. E ora somnului de după-amiază, ultimul răgaz înaintea antrenamentului specific, programat spre seară. Fetele, cu obraji ca para, se scutură de zăpadă, iar antrenorul Hidi, ca un căpitan care părăsește ultimul corabia, scrutează pîrtia, căutînd vreo eventuală mînușă pierdută. După ce se convinge că totul e în ordine, anunță „toată lumea la culcare. Cînd vă treziți, vă scol eu!”

Somn ușor, Nadia! Somn ușor, Teodora! Somn ușor, Adina!

Explicația faptului că antrenorul Iosif Hidi n-are nici mînuși și nici căciulă constă în faptul că dînsul a ieșit pînă în pragul cabanei, spre a-și intimpina elevele venite de pe pîrtie.

pentru care sîntem informați că Adina Făruciu este, la unsprezece ani și jumătate, o mare speranță a birnei și a paralelelor, capabilă să execute ceea

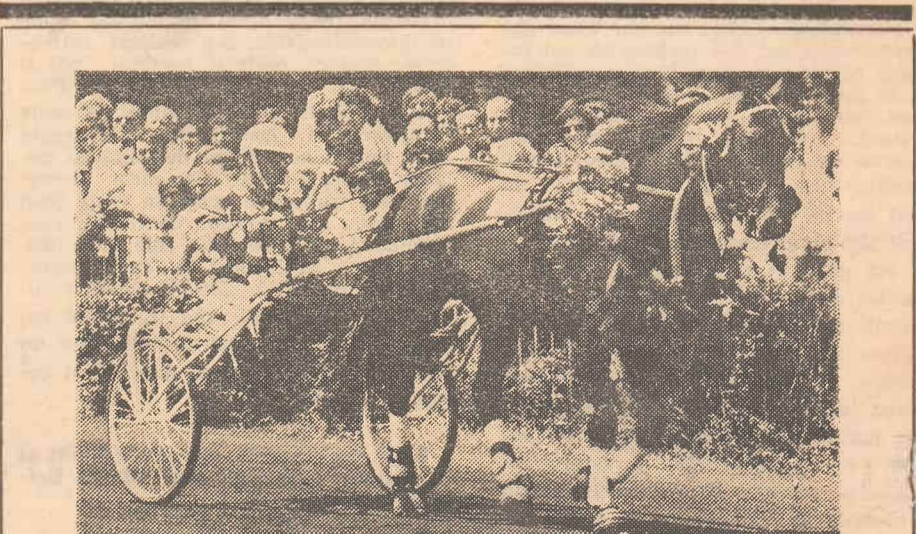

La 1-1 la seturi și 19-16, e rîndul Teodorei să servească. Adina Făruciu e pe post de arbitru, iar Emanuel Tînjală pe post de fotoreporter.

ce nimeni nu s-a încumetat să facă pînă acum, anume salt cu întoarcere la birnă. „Cu o singură condiție”, adaugă Iosif Hidi, neascunzînd un zîmbet. Nu trece mult timp și curiozitatea noastră profesională este satisfăcută. Condiția pentru un salt cu întoarcere la birnă se leagă de acordarea unei... ciocolate, neapărat cu lapte! În camera celor trei sportive, care se află la etaj și poartă numărul 19, Teodora citește. „Misterul de la Sitaford” de Agatha Christie a fost parcurs pînă aproape de jumătate. Pe noptieră, alături de niște lucruri care se numesc pastă de dinți, periuță și așa mai departe, găsîm un al doilea volum, „Hawaii” lui Neagu Udroid. „Le citim pe rînd, explică Teodora, eu am terminat „Hawaii” și i-am dat-o Nadiei, dar mi-e teamă că am greșit, căci ea, care cunoaște deznodămîntul acțiunii din „Misterul”, mă amenință uneori. Așchiuță, îmi zice, dacă nu pui aparatul de radio mai încet, îți spun cine pe cine a răpit în cartea ta!”

Se reîntoarce la citit, iar noi ne reîntoarcem către Atanasia Albu, cîndva componentă a echipei olimpice de gimnastică a țării, astăzi antrenoare. Ne roagă să nu le sîcîim pe fete, căci ele se află aici, în creierul munților, nu doar pentru pregătire și pentru destindere, ci și pentru a scăpa de indiscrețiile admiratorilor și, firește, ale ziariștilor. Cădem de acord cu Atanasia Albu, oferindu-i înțelegerea noastră în schimbul înțelegerii sale, antrenoarea se amuză și, mai de voie, mai de nevoie, își face datoria. „După boală, o

vă batem, așa că nu putem accepta propunerea de a ne întrece pe cite zece stîc de pepsi!” Trecem în sală, acolo unde, în preajma arsenalului de gimnastică, se află instalată o masă

Nu trebuie să vă lăsați induși în eroare de această imagine și să credeți că sezonul de turf nu s-a încheiat. S-a încheiat, în cursele de alergare ale amatorilor locul I în clasamentul general fiind ocupat, detașat, de doctorul bucureștean Mihai Leontopol. Din cele 13 probe programate în 1977 pentru amatori, Mihai Leontopol a cîștigat 3. s-a clasat de 2 ori al doilea și de

tot atîtea ori al treilea, realizînd un palmares demn de invidiat. Se zice că, vîzîndu-l pe Mihai Leontopol cum conduce, un reputat driver profesionist ar fi exclamat: „dacă și eu m-aș pricepe la medicina, am putea face schimb”. Sincer, părerea noastră și a altor bolnavi vindecați de doctorul Leontopol e că nu e cazul.

opuri de sfârșit de an

în versiunea cronicarilor
revistei Flacăra)

PRIMII 10 SPORTIVI ROMÂNI
AI ANULUI 1977

- 1.—2. Nadia Comăneci și Ilie Năstase
3. Vasile Diba
4. Nicu Gingă
5. Ileana Silai
6. Ion Draica
7. Carmen Buraciu
8. Florin Gheorghiu
9. Ivan Patzaichin
10. Enciu Stoica

PRIMII 10 FOTBALIȘTI ROMÂNI
AI ANULUI 1977

1. —
2. —
3. —
4. —
5. —
6. Nicolae Dobrin
7. Ladislau Bölöni
8. Mircea Lucescu
9. Iosif Vigu
10. Ion Dumitru

Colinde la fluierul final

● Dan Iordăchescu. „Acel 2-0 de la Zagreb m-a prins în spital și vă rog să mă credeți că m-am însănătoșit mai repede, de bucurie. Mi se pare că situația precară din fotbalul nostru reprezintă consecințele unei drame care pleacă dintr-un exces de atenție. Cred că dacă l-am băga mai puțin în seamă ar juca mai bine”. ● Mircea Cojică, asistent medical: „Dacă Rapidul reintră în A, mă duc pe jos până la Tincăbești și mă întorc cu autobuzul. Ca să vă dați seama că fac un sacrificiu, am să vă spun că de la Tincăbești la București autobuzele circulă mai rar decât pe linia 42”. ● Ați auzit de Adrian Horvat, Horațiu Neagrău și Mihai Mandache? Noi nu, dar se vede că a auzit federația de inot care i-a desemnat pe primele 3 locuri în clasamentul masculin al anului 1977? Treaba lor. ● Dudu Georgescu ne-a mărturisit că, într-un an în general prost, cea mai mare bucurie i-a produs-o tragerea la sorți pentru viitorul campionat european! „Ne vom lua revanșa în fața Spaniei și Iugoslaviei, readucând liniștea în rindul sporturilor”, ne-a declarat „gheta de aur”. Nu uita Dudule, că mai avem de jucat și cu Ciprul!

● Scurt interviu cu profesorul Ștefan Georgescu, revenit la cîrma tenisului românesc de unde fusese îndepărtat pentru a se face, probabil, o oarecare variație, care a costat exact cât ne-a costat.

— Care e situația în tenisul nostru?
— Succesele lui s-au realizat multă vreme în laborator. Vrem ca ele să plece de pe mîile de terenuri construite în anii din urmă, din rachetele tinerilor pe care Năstase și Tiriac i-au molipsit de boala tenisului.

— Adică?
— Vom arăta tinerelor talente toată încrederea de care au nevoie spre a se afirma. În ianuarie, campionatele Europei le vom aborda cu Hărădău și Segăreanu, considerînd că ultimul, deși n-are decât 16 ani, nu mai trebuie cocoșit, ci aruncat în jocul marilor competiții.

— Ce va fi în proba de dublu?
— Dintre perechile Segăreanu-Dîrzu și Hărădău-Pană va merge cea care va învinge.

● Din Cluj-Napoca, ne scrie unul din cei mai înfocați susținători ai „șepcilor roșii”, medicul care a învins rinita alergică, doctorul Mihai Iubu. Iată câteva fragmente din scrisoarea sa: „...Puțin au fost aceia care, înainte de campionat, au acordat vreo șansă, fie și teoretică, Universității. Echipa a încheiat turul pe locul 3, după Baia Mare și C.F.R., dar cită diferență între ceea ce s-a investit în primele 2 clase și atmosfera de la „U”, grupare care rămîne un exemplu viu de entuziasm și dramă, jucînd nu ca să câștige cu orice preț și cu orice mijloace un campionat, ci dorind totdeauna să ajungă în vîrfurile piramidei prin ea însăși. Prin forța ei morală, ci nu prin

decît atît: urări de succes Universității, ca și lui F. C. Baia Mare și C.F.R. Cluj-Napoca, oricărei alte formații din seria respectivă care, prin prestația concretă și corectă din teren, va binemerita locul în divizia A.

● Maestrul emerit al sportului Gheorghe Gruia, cîndva golger al campionatelor mondiale de handbal. „Sporturile mele preferate, handbalul și fotbalul, nu mi-au adus în 1977 prea multe bucurii. Cred că am întîrziat în ceea ce le privește cu promovarea mai îndrăzneată a elementelor tinere. Din acest punct de vedere, remarc saltul calitativ al echipei de volei a clubului Steaua care, folosind multe nume necunoscute sau abia în curs de afirmare, a tranșat în favoarea ei vechea rivalitate cu Dinamo. După mine, această echipă ar merita locul I într-un clasament, firesc neoficial, al sportului românesc intern pe anul care se încheie”.

● „La Birlad, e ceva în neregulă cu desfîntarea stadionului din centrul orașului. Ridicînt în 1951, acesta este propus pentru dezafectare, dar cel care urma să-l înlocuiască, a cărui construcție a început prin anul 1968-1969, arată ca un spațiu viran. Se joacă pe terenul vechi, la care s-au făcut investiții de vreo 4 milioane, dar se vorbește că el va fi desfîntat, întrucît pentru celălalt s-ar fi alocat alte 4 milioane! Așadar, aruncăm 4 milioane în centrul orașului, unde spectatorii ajung ușor, ca să cheltuim 4 milioane la 5 kilometri distanță, unde publicul ar veni în număr mai mic. Care o fi logica?” Cine poate răspunde la această ghicitoare este rugat să se adreseze autorului scrisorii din care am reprodus rîndurile de mai sus, arbitriului internațional de fotbal Nicolae Rainea. ● După ce s-a declarat mulțumit de prestația echipei sale (vezi ancheta din ziarul „Sportul”), antrenorul Cicerone Manolache de la F.C.M. Reșița, 10 puncte, locul 18, nu a mai declarat nimic pentru această pagină. Unul din motive ar fi acela că nu i s-a cerut părerea. ● Compozitorul George Grigoriu, mare amator de sport, ne-a vorbit cu amărăciune despre fotbal și cu mîndrie despre Nadia Comăneci. „Să nu-l uităm nici pe Ilie Năstase”, ne-a arbitrat compozitorul. Merçi, Bécaud!

● Actorul George Mihăiță e de părere că sportul românesc a avut în 1977 un an mai puțin strălucitor. „După anii Năstase, Comăneci sau Dumitru (n.n. — locuind în Drumul Taberei, G. M. compătinește cu Steaua), cred că anul care se apropie de sfârșit se poate trece, ca performanță, în dreptul lui Vasile Diba”. ● Intr-o recentă ședință, Colegiul central al arbitrilor a luat în discuție normele fizice folosite ca bare-muri obligatorii înainte începerii returului. Pe linia unei exigențe pe care o aprobăm, colegiul, de activitatea cărui răspunde unul din secretarii F.R.F., Daniel Lăzărescu, a propus și — se pare — impus norme fizice sub cele cerute de F.I.F.A. Arbitrii din corpul ei de elită? Astfel, F.I.F.A. obligă la acoperirea a 400 de metri în 75 de secunde, iar F.R.F. în 73, F.I.F.A. impune 11,8 secunde pe 60 de metri, iar F.R.F. numai 11,5 etc., etc. O fi bine, o fi rău, rămîne de văzut, dar parcă nu de condiție fizică au suferit arbitrii noștri în ultimii ani! Pentru a nu da naștere la regretabile confuzii, se cade să amintim că pentru admiterea la I.E.F.S. baremul pe 400 e de 68 de secunde.

● Silviu Stănculescu, atît de sobru protagonist al Teatrului de comedie, dorește să adreseze fotbalistilor, în numele său, următoarea invitație: „Venii la noi, la teatru, la oricare repetiție, spre a vedea cît de serios și amănunțit pregătim un spectacol pe care urmează să-l susținem în fața citorva sute de oameni. Voi jucați în fața zeilor de mil, dar antrenamentele voastre nu seamănă deloc cu repetițiile actorilor! Venii să vedeți și-apoi să stăm de vorbă”.

● Scurt dialog cu Gheorghe Constantin, „profesorul” de acum cîțiva ani, antrenorul lui F.C.M. Galați de astăzi.

— Ce-i nou?
— Am terminat pe locul secund și sper să revenim în divizia A.

— Asta la Galați. Dar mai departe?
— Aștept măsuri radicale, care să pună capăt inflației de valori. Se spune că nu avem suficienți tineri care să primenească garniturile divizionare. Nu-s de această părere. Cantitatea corespunde, dar calitatea lasă de dorit. Sint destui tineri care bat la poartă, dar valoarea lor e scăzută.

— Din ce cauză?
— Nu se muncește cu convingere și aplicație. Am să dau un exemplu. Un copil care visează să ajungă mare pianist muncește zilnic 4-5 ore. Un copil care visează să ajungă mare fotbalist muncește tot atît, dar într-o săptămînă!

Pagini realizate de OVIDIU IOANIȚOIA
și EMANUEL TÂNJALĂ

Un supliment de tiraj

ALMANAHUL FLĂCĂRA

a fost pus în vînzare de ieri la chioșcurile de difuzarea presei din județele: Arad, Bacău, Brăila, Covasna, Galați, Ilfov, Maramureș, Neamț, Tulcea, Vilcea, Vrancea.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Revenit în patrie de la Londra, Grigoraș Dinicu se bucura acum de o faimă excepțională. Cînta în fiecare seară la două restaurante bucureștene, în diferite cartiere, spre a satisface cererea melomanilor. Apăruse un concurent neprevăzut: filmul sonor. Totuși, seriile erau lungi și vioara lui Grigoraș continua să atragă un public tot mai larg. Lumea îl compara cu marii conducători de tarafuri mondiale. De adevărată prețuire, mai ales prin intermediul discului, se impusese virtuozul ungar Dajos Béla. Primașul din Budapesta cunoștea o vogă neegalată, la începutul veacului, decît de lăutarul nostru Georges Boulanger. Erau de o seamă și de același temperament. Grigoraș Dinicu dorea să-l asculte „pe viu” pe neîntrecutul Dajos Béla. Iată, că printr-o întîmplare fericită, întîlnirea celor doi muzicieni populari s-a produs la București mai repede decît se aștepta.

VIOREL COSMA

O întîlnire artistică la restaurantul „BANDY”

Grigoraș Dinicu, în epoca maturității sale artistice.

Vestea despre orchestra lui Dajos Béla făcuse înconjurul lumii și mulți, foarte mulți, erau curioși să-l vadă în carne și oase. Dealtfel îmi aduc aminte de unele reclame scrise în felul următor: „Începînd de azi, etc., etc., la cinematograful X va rula filmul Y cu Anny Ondra. Dînsa va apare în carne și oase în fața spectatorilor, la ora 6, 8 și 10 seara. Rețineți bilete din timp”.

Așa probabil că și Grigoraș Dinicu a auzit de Dajos Béla, fiindcă spunea într-o zi într-un cerc intim:

— Eu, muzica populară maghiară, am auzit-o de puțin timp și mai cu seamă la radio. Da! Îmi place foarte mult. Eu am auzit lăutari români interpretînd, dacă nu perfect ungurește, în orice caz bine. Noi, românii, avem ceva ce ne ajută mult să primdem ușor, mult mai ușor ca alte popoare, din evoluția modernismului actual. De exemplu: aviatorii noștri se iau la întrecere cu cei mai iscusiți ași ai aviației din lumea întreagă, pe aeroplan pe care de-abia le cunosc bine. Apoi medicina. Cîți medici există ca un Toma Ionescu, ca un Parhon, ca un Paulescu și alții și alții. Cîți au un Iorga, un Titulescu și mai cu seamă un maestru ca genialul George Enescu sau Perlea sau un George Georgescu, cîți Take Ionescu sau Juvara au mai existat? Și unde? Iar în ceea ce mă privește cred că atunci cînd voi avea ocazia (și a avut-o la Expoziția internațională din 1937 la Paris să dovedească cele spuse atunci, fiindcă orchestra de la Pavilionul României, condusă de Grigoraș Dinicu, a luat premiul I hors concours — n.n.) să mă iau la întrecere cu muzicanții unguri, arta noastră românească va învinge.

Și iată că un eveniment de mare însemnătate se produce în București: Dajos Béla și orchestra sa vor da o serie de concerte!

Poate singurul care nu a putut să asculte orchestra lui Dajos Béla a fost Grigoraș Dinicu. Dar nici lăutarul ungar nu l-a putut auzi pe Grigoraș Dinicu nici la „Enescu” și nici la „Elysées” (Grigoraș Dinicu a cîntat un timp la aceste două restaurante, de la orele 8 la 11 la „Enescu” și de la orele 11 la 2 la „Elysées”). A fost în București un obicei ca adevăratul chef să se termine cu ciorbă de burtă, în piață, la Mitică Dona (numele proprietarului), dar de vreun an de zile (1932-1933) chefurile se terminau la „Bandy” (numele restaurantului) fiindcă aci, în afară de alte specialități de noapte, era și o orchestră ungurească.

Grigoraș Dinicu obișnuia ca, după serviciul său, să mai dea o raită de o oră, pe ici, pe colo, pentru ca să bea un sprîț sau o cafea. Așa s-a întîmplat că, împreună cu un prieten intim, Alex. Orzărescu (acesta a fost singurul său amic și prieten care în tot timpul cît Grigoraș Dinicu a fost în spital nu a lipsit nici o zi de a-l vedea), să se ducă la „Bandy” ca să mînințe un ciolan de porc afumat pe fasole și să bea o baterie. Dar iată că la un moment dat, patronul restaurantului roagă pe cîțiva clienți să-și schimbe mesele, fiindcă trebuie aranjată o masă mare pentru Dajos Béla.

Aveam emoție (spusele lui Grigoraș Dinicu) cînd am auzit despre ce-i vorba și-mi puneam mereu întrebarea (poate firească pentru mine): Va cîn-

ta ceva? Fiindcă și mie mi s-a întîmplat de multe ori să apar într-un local de noapte și să nu scap fără să cînt. Va cînta ceva? Îl voi asculta? Orzărescu cînd auzi îmi spuse:

— Grigoriță, eu voi începe galeria, ca să-l fac să cînte. Ai să te superi?

— Alecule, să te muți la altă masă, dacă în adevăr ai intenția asta.

Și Alecu Orzărescu, docil, fără să spună un cuvînt, s-a ridicat, ducîndu-se la o altă masă.

Ne zîmbeam unul altuia și ne simțeam bine, făcîndu-ne semne cu paharele pline, dar Alecu nici gînd să revină.

Se scurseră vreo 5-10 minute și iată că apare un tip îmbrăcat de sus pînă jos în alb (Dajos Béla, pălărie albă, haine albe, cravată albă, cămașă albă, batistă albă și pantofi albi). Mă uitam cu coada ochiului spre el, studiindu-l. Era un bărbat frumos și cu o dantură de parcă era reclamă de dinți falși. Venise însoțit de vreo 10-12 persoane. Lumea din restaurant, recunoscîndu-l, începu să-l aplaude frenetic, scandînd Dajos Béla. Am avut o clipă de gelozie și de-abia doream să-l aud, spre a aprecia dacă merită sau nu această manifestație. Sau era simplă curtoazie?

Să fi trecut vreo jumătate de oră de cînd se așezase la masă, că numai ce aud:

— Să cînte Dajos Béla!

Alex. Orzărescu se ținuse de cuvînt. Alte voci, imediat, începură să scandeze în nemțește, ungurește și românește.

— Să cînte Dajos Béla!

Și iată-l pe primaș cum se apropie de muzicanții care cîntau acolo (Mișu Palada era șeful de orchestră, foarte bun instrumentist, azi cîntă ca violonist-prim la Opera Română) și cere vioara șefului de orchestră. Liniștea cuprinse întreaga sală, toată lumea era ochi și urechi.

După ce spuse un cuvînt pianistului, Dajos Béla atacă, celebra în întreaga lume, Humoresque de Dvorak.

Cu regret vă spun, și mă scuzați că afirm lucrul pe șleau, dar de la primele note, am fost deziluzionat și, fără să mai dau atenție, îl căutai cu privirea pe prietenul meu Alex. Orzărescu și făcîndu-i cu ochiul, îmi băui sprîțul. Nu-mi făcuse nici o impresie, credeam că voi asculta pe virtuozul de pe plăci. (Nu știam că el și dirijeză orchestra, fiindcă a doua zi cînd m-am dus la concert, am constatat că în orchestra sa primul violonist era un foarte bun instrumentist, iar Dajos Béla cînta numai părți mici, de Andante și foarte scurte.)

Oaspetele înapoie vioara șefului nostru de orchestră și acesta începu să cînte la masa lui Dajos Béla o romanță ungurească, O, nu m-abandona. Cînd acesta termină, primașul se ridică și-i mulțumi, dar adevărată „cunoștință” cu Dajos Béla de-abia din clipa aceea o făcui. Mișu Palada, care mă văzuse la masă, veni cu vioara spre mine. Cei din local îl urmăriră cu privirea unde se duse și, recunoscîndu-mă, începură să aplaude și să strige: Fă-l praf cu o Ciocîrlie, maestre!

Cînd se apropie de mine, Palada îmi spuse:

— Iartă-mă, nene Grigore, dar numai prietenul d-tale m-a forțat să fac una ca asta!

Zîmbii și luînd vioara din mîna lui Miși, mă apropiai de masa lui Dajos Béla, îl salutai cu o înclinare a capului și atacai Căruța poștei, o mică compoziție a mea. Cînd terminai, lumea din sală începu să strige: Ciocîrlia, Ciocîrlia, maestre!

În acest timp, Dajos Béla se îndreptă spre mine cu miinile întinse. Îl lăsa să se apropie și atacai Ciocîrlia. Îl ținui în picioare cam vreo 3 minute. Cînd am terminat, veni și-mi întinse mîna spre a-mă felicita. Dîndu-i mîna, el mi-o duse la gură și mi-o sărută. În schimb, eu îl sărutai pe obraz. De atunci deveniram prieteni.

(Va urma)

aranjamente și culise... „U” atacă ferm titlul seriei a III-a. Este echipa tineretii. Este echipa viitorului și sintem convinși că ea va readuce fotbalul clujean pe scena primei divizii”. N-avem de adăugat

Trebuie să ne gândim cu recunoștință la țărani aceia anonimi care s-au încăpăținat să vorbească românește în satele lor neștiute

Alexandru Philippide s-a născut la 20 martie/1 aprilie 1900 la Iași. Este membru al Academiei Republicii Socialiste România și laureat al Premiului Gottfried von Herder.

Bibliografie selectivă: **Aur sterp** (1922), **Sînci fulgerate** (1930), **Visuri în vuetul vremii** (1939), **Floarea din păstărie** (1942), **Monolog în Babilon** (1967), **Scritorul și arta lui** (1968), **Considerații confortabile** (volumul 1 — 1970; volumul 2 — 1972).

imi povestea deseori din operele lui Creangă și lauda limba frumoasă în care sint scrise. Spunea despre el că este unul dintre românii care știu cel mai bine românește.

— Sinteți fiul unui lingvist. Dumneavoastră înșivă folosiți ca material pentru opera pe care o scrieți cuvintele limbii române. Ce rol credeți că a jucat limba română în istoria noastră?

— Un rol primordial. Îl socotesc cel mai puternic factor pentru păstrarea ființei noastre naționale. În orice clipă a vieții noastre trebuie să ne gândim cu recunoștință la țărani aceia care, anonimi în timpul vieții lor, anonimi pentru totdeauna, s-au încăpăținat să vorbească românește în satele lor neștiute, în bordeiele lor prăpădite, ca și cum limba română era lumina fără de care viețile lor s-ar fi oșit. Singura avere pe care și-o lăsau din tată în fiu erau cuvintele limbii române. Au vorbit veacuri la rând românește, chiar dacă nu scriau. Datorită lor noi vorbim și scriem azi românește și ne numim români.

— Spuneți-mi, ce înseamnă a proveni dintr-o familie de cărturari de seamă? Ați avut vreodată senzația că ați preluat de la cei dinaintea dumneavoastră o misiune pe care trebuie s-o duceți până la capăt?

— Nu-mi plac astfel de cuvinte mari. N-am avut niciodată impresia că am de îndeplinit o misiune.

— Atunci înseamnă că ați îndeplinit-o fără să vreți. În virtutea tradiției care vă face contemporan — prin familia dumneavoastră — cu două secole din istoria României, vorbiți-mi despre idealurile acestui popor.

— Idealul cel mai înalt al acestui popor a fost și rămâne păstrarea ființei naționale. Așa cum a făcut-o o mie de ani, în condiții deosebit de grele, sint convins că o va face și de acum înainte.

— Ați fost contemporan cu îndeplinirea unuia dintre idealurile națiunii române — Proclamarea republicii — de la care se împlinesc 30 de ani.

— Pentru noi, cei de atunci, proclamarea republicii a însemnat deschiderea unui drum nou, ne-a oferit certitudinea că România aparține poporului român, celor ce muncesc.

— Vorbiți-mi despre evoluția noastră în acești 30 de ani.

— Din toate punctele de vedere situația noastră este mai înfloritoare. Dar vreau să vorbesc în special despre condiția scriitorului român, cu mult mai bună decît era în urmă cu 40-50 de ani. El e azi mult mai considerat decît în trecut. Dacă înainte doar citiva își puteau permite să trăiască din scris, azi, oricine are talent și nu se teme de muncă, poate să se întrețină ca un profesionist al scrisului, făcînd ziaristică sau o meserie apropiată de cea de scriitor, fără a fi silit să se ocupe de o activitate care nu-l interesează. A fost o perioadă mai grea pentru mine prin anii '50. Dar și atunci am reușit să mă întrec din traducerii.

— De ce n-ați scris în perioada aceea?

— Revoluțiile, în dezvoltarea omenirii, au fost absolut necesare. În momentul în care dezvoltarea societății nu s-a mai putut realiza a fost nevoie de o spargere violentă a tiparelor și de crearea a altora noi. Dar, după explozie, se ajunge întotdeauna la un echilibru, la o păstrare a tot ce e bun din tradiție. Ideea de a face „tabula rasa“, de a renunța la valorile create înainte, cum se mai credea în anii despre care vorbim, nu mi s-a părut niciodată folositoare. Nu se poate lua o lume de la zero. Prin revoluția socialistă noi am început ceva nou, dar pornind de la un punct pînă la care au ajuns cei dinaintea noastră. Din fericire, noi ne-am dat seama la timp de asta.

— În multe poezii descrieți modul în care omul își apără intimitatea de agresiunea istoriei. Dar în ce condiții credeți că istoria nu mai provoacă suferința individului ci, dimpotrivă, îl ajută să se împlinească?

— Într-un regim ca al nostru, de pildă, nu mai poate fi vorba de o agresiune din partea istoriei. Dimpotrivă. La noi colectivitatea nu e apăsătoare, tiranică, avînd conștiința și e formată din indivizi. Aceștia au toate șansele să se dezvolte liber. Cu condiția să nu prejudicieze interesele colectivității.

— Dar cum își poți da seama de asta?

— S-au dat destule definiții ale libertății. N-aș putea să fiu foarte personal. Dar cred cu toată convingerea că libertatea individuală trebuie să aibă limite în libertatea celorlalți. Numai așa se pot evita excesele la care e supusă prin deformare libertatea. Și în acest caz trebuie să existe măsură și echilibru.

— Dumneavoastră ați proslăvit în numeroase poeme libertatea. Cum se manifestă ea în cadrul societății noastre?

— În epoca de azi sintem mai fericiți de excese decît am fost în trecut. Asta nu înseamnă că trebuie să ne culcăm pe ureche. Excesele pot veni și din afară. Dar societatea în care trăim se bazează pe măsură și echilibru și — cred eu — e mai aproape de firea romanului, dornică de pace și armonie. Lar președintele Nicolae Ceaușescu este exact omul politic de care avem nevoie.

— Care este modul dumneavoastră de legătură cu epoca?

— Ziarele, revistele... Discuțiile cu oamenii... Tranzistorul acesta pe care îl țin la capătul patului — în treacă fie zis, excelente sint programele noastre de radio, vi-o spun ca un copil, în 1929, am vorbit prîntre cei dinții la radio. Îmi pare rău că nu am aceeași părere bună și despre televiziune.

— Ce părere aveți despre disputa dintre protochronism și sincronism?

— Ideile bune care au existat la începutul acestei discuții — mă refer în special la cele ale profesorului Edgar Papu — au degenerat repede în dispute afective și destul de meschine. Nu ne vom găsi un loc de frunte în cultura Europei susținînd că nu știu ce lucru l-am făcut noi cei dinții. În cultură te afirmi prin opere durabile. Să le creăm. Cu declarații și cu afirmații fără acoperire nu ne vom impune niciodată. Trebuie fapte.

— Totuși noi am creat astfel de opere durabile și ele au rămas necunoscute. Nu avem încă nici un Premiul Nobel. Dacă mă gândesc bine, chiar și dumneavoastră ar fi trebuit să fi fost încununat cu un astfel de premiu.

— Nu e vorba de mine aici. Și nu-mi place să vorbim despre asta. Dar trebuie să constat ca o realitate dureroasă că nici un român — și au meritat destul! — nu a fost laureat al Premiului Nobel. Și, venîndu-mi în minte acum numele celor care în ultimii ani au luat acest premiu pentru poezie, nu pot să nu remarc că Arghezi — respins pe motiv că era prea bătrîn! — ar fi fost mult mai potrivit pentru premiul decît unii dintre aceștia.

— Ce act împotriva omului de care ați aflat v-a revoltat cel mai mult?

— Războiul în sine mă revoltă. E ca

o sinucidere colectivă. În războiul trecut m-au revoltat existența lagărelor de concentrare și a regimurilor de teroare. Nu vă puteți închipui ce lucruri îngrozitoare au fost acelea. Și e bine ca din cînd în cînd să vorbim despre această cea mai cumpănită epocă îndreptată împotriva omului, pentru ca să nu permitem să se mai repete.

— Desigur, începutul secolului nu seamănă cu sfîrșitul lui. Cum vă descureați într-un univers tot mai mult guvernat de tehnică?

— Cred că tehnica, procurîndu-ne confortul material, ne oferă timp liber pentru meditație, pentru literatură și artă. Nu m-am temut niciodată de dezvoltarea, uneori poate excesivă, a tehnicii și nu mi-e deloc teamă că idealurile umaniste s-ar putea să nu mai supraviețuiască în această lume continuu supusă prefacerilor. Un om care are în el germenul vieții spirituale și îl cultivă nu va fi niciodată un rob al tehnicii. Mi-am început existența în Iași lipsiți de lumină electrică, fără apă curentă, fără toate aceste aparate care ne fac viața mai ușoară. Pe biroul acesta pe care îl am de la tatăl meu — prîntre puținele obiecte care au mai rămas de la el — a ars ani în șir o lampă cu petrol. Sigur, se poate lucra și la o astfel de lampă. Dar ar fi cîmpit să ne întorcem de unde am pornit. Abia aceasta ne-ar primejdi, după părerea mea, viața spirituală.

— Cum poate deveni planeta noastră un teritoriu al oamenilor liberi și lipsiți de orice frică?

— E greu de răspuns. Cred că printr-o armonizare a relației dintre individ și colectivitate se poate realiza transformarea planetei noastre într-o planetă a oamenilor liberi. În ceea ce privește frica, ea e adînc înrădăcinată în om. Iar cea mai cumpănită formă a ei nu e frica de moarte, ci frica omului față de semenul său. Dacă ar dispărea această teamă care se mai manifestă în alte societăți, teamă bazată pe tot felul de prejudecăți, de rămașițe ancestrale, primitive, omul ar fi salvat. Mai avem pînă atunci. Însă nu trebuie uitat că dacă acum 2500 de ani cei mulți, anonimi, erau mase care ascultau cu docilitate pe stăpîni, acum rolul acestor anonimi a crescut, ei au un cuvînt hotărîtor de spus în istorie și au curajul să-l spună.

— Vă pare rău că sintem trecători prin această viață?

— La fiecare vîrstă răspunzi altfel. Un om tînăr își pune mai des întrebarea asta — și cu regret. Cînd te apropii de sfîrșit nu mai are nici o importanță. Ți-e indiferent.

— De ce ne temem de dispariția noastră?

— Știu eu ce să spun? Poate pentru că ne-o închipuim ca pe un dușman, ca pe o persoană care ne vrea rău. Dacă am scăpa de imaginea asta, lucrurile ar fi mai simple. Poate și pentru că ne-am îndepărtat de natură, nu ne mai socotim fiii ei, care vom rămîne ai ei întotdeauna. Poate și pentru că nu discutăm, în civilizația modernă, cu aceeași sinceritate despre sfîrșitul nostru ca și despre viața noastră.

— Credeți că civilizația terestră, în momentul actual, ar fi pregătită — nu din punct de vedere tehnic vorbesc — să intre în contact cu alte civilizații?

— Nu știu ce să răspund. Încă n-am ajuns să ne înțelegem noi între noi... Însă omul a început să se simtă singur pe acest cer. Cred că am renunța oricînd cu ușurință la orgoliul singularității noastre în univers, ca fiind rezultatul suprem al evoluției. Am ajuns să dorim ca de undeva, într-o zi, să ajungă la noi un mesaj.

— Noi ce mesaj ar trebui să transmitem?

— Ar trebui să facem cunoscută partea de lumină din om. Nu cea de întineric.

— Ce ați așteptat să aducă omenirii anii care vor veni?

— Ce aș aștepta și eu, dacă aș mai avea mult de trăit: pace și înțelegere între oameni. De pe acum omenirea merge pe acest drum în ciuda tuturor obstacolelor. Am încredere în dezvoltarea către bine a omenirii, către armonizarea contrariilor și a contrastelor, fapt care nu poate să ia ființă decît pe temelul unei înțelegeri între oameni și pe convingerea lor că libertatea spirituală trebuie păstrată, fără excese și fără spirit de dominație. În această dezvoltare tineretul are un rol hotărîtor și în el trăiește speranța de mai bine și posibilitatea oricînd vie a realizării acestei speranțe.

GEORGE ARION

— Vă convine secolul în care trăiți?
— Veacul în care trăiesc îl accept așa cum acceptă un copac terenul în care a fost sădit. Dar imaginația mea zboară și spre alte epoci. Spre epoca literară a romantismului german de pe la 1800, cînd îl puteai întîlni pe Novalis. Sau spre cea a romantismului francez de la 1830. Însă nimic nu mă poate despărți de fapt de secolul XX.

— Ați știut întotdeauna ce să faceți cu viața dumneavoastră?

— Întrebarea cred că ar trebui să sune altfel: Ce-a făcut viața cu dumneavoastră?

— Cum ați răspunde la ea?

— Au fost momente în care m-am opus și altele în care întîmplările m-au tirat cu ele. Dar cred că mai mult am dominat eu evenimentele vieții mele.

— Care a fost cea mai grea probă la care a fost supusă conștiința dumneavoastră?

— O, n-aș găsi o situație atît de gravă în viața mea. Poate am evitat-o dintr-un sentiment al confortului interior.

— Cum se împacă poezia dumneavoastră plină de neliniști, de frămîntări, în ciuda formeii sale clasice, cu „considerațiile confortabile“ care proclamă dragostea pentru armonie, echilibru, cumpătare?

— V-aș cita din Faust: „Două suflete trăiesc în mine“. Da, aveți dreptate, constat la mine două atitudini care vîd că se împacă. Una de observație realistă, științifică, moștenită probabil de la tatăl meu și o aspirație spre tîrîmuri imaginare. Nu cred că le-am amestecat vreodată.

— Care sint întîlnirile dumneavoastră esențiale?

— Cea cu Goethe în primul rînd. De la 20 de ani l-am tot citit și de atunci mi-a servit drept călăuză. Aceasta a fost însă o întîlnire imaginară. Dintre contemporanii mei m-am înțeles foarte bine cu Tudor Vianu, cu care cred că mă și asemănăm structural. La 27 decembrie, anul acesta, s-ar fi împlinit 80 de ani de la nașterea lui. Mai putea trăi. Ca dealtfel și G. Călinescu, un om mai dificil, dar care nu s-a certat niciodată cu mine, în ciuda temperamentalului său. În tînerete era mai sociabil, mai puțin agresiv în judecățile lui. Cu timpul a devenit mai arțăgos. Dacă Vianu era un om sigur, Călinescu era imprevizibil. Rămîne însă unul dintre cei mai mari și mai interesați dintre oamenii pe care i-am cunoscut. Sint convins că dacă Vianu și Călinescu mai trăiau, chipul literaturii noastre era altul.

— Cum?

— S-ar fi evitat experiențe sterile.
— Faceți parte dintr-o familie de cărturari. Cu ce sentiment ați aflat că un strămoș al dumneavoastră — Dimitrie Daniel Philippide — a folosit pentru prima dată în lume cuvîntul România pentru teritoriul Daciei, într-o lucrare tipărită în 1816 la Leipzig?

— Am aflat încă din copilărie acest lucru. Dimitrie Philippide face parte din tradiția familiei mele. Nu vă ascund că și acum am un sentiment de mîndrie cînd mă gîndesc la el. Venit din Grecia din pricina prigoanei otomane, Dimitrie Philippide s-a îndrăgostit de oamenii acestei țări și în anii 1815-1816, deși nu știa românește, a publicat două lucrări despre geografia și istoria României. El a văzut mai larg, mai complex decît unii dintre contemporanii săi din Școala ardeleană și a înțeles că locuitorii acestor meleaguri au dreptul să-și numească țara România. Și nu numai că a înțeles acest lucru, dar l-a și făcut cunoscut lumii într-o limbă de circulație.

— Ce rudă vă este Dimitrie Philippide?

— E unchiul după tată al străbunicului meu. Dimitrie Philippide a venit aici cu un nepot de-al său, Nicolae. Acesta s-a căsătorit cu fata unui răzăs, Geană din Nicorești. Dealtfel, toți bărbații din familia mea s-au căsătorit cu fete de români get-beget. Bunicul meu s-a numit Ion și el deja nu mai știa grecește. Tatăl meu știa numai greaca veche. Cînd a vizitat localitatea din care au venit în România strămoșii mei a vorbit cu cei de acolo în limba franceză. Tata nu știa greaca modernă, iar localnicii uitaseră limba lui Homer. Din păcate eu nu o știu nici pe una, nici pe alta.

— Tatăl dumneavoastră este autorul cunoscutei și controversatei opere Originea românilor. A fost deci preocupat de istoria acestei țări. Cum v-a insuflat el dragostea pentru meleagurile pe care trăiți și azi?

— A fost ceva firesc, cîtuși de puțin premeditat din partea tatălui meu. Sentimentele patriotice se formează într-un mod complex și natural, nu după o voință din afară ci dintr-o adîncă trăire intimă. Știu eu ce să vă spun? Tata

FLACARA. Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Niteșcu - 16 17) ; cultură, știință, învățămînt, sport (I. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef adjunct (Niculae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii“ Cîțitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P O Box 136-137, telex : 1 12 26, Bucu rești str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU